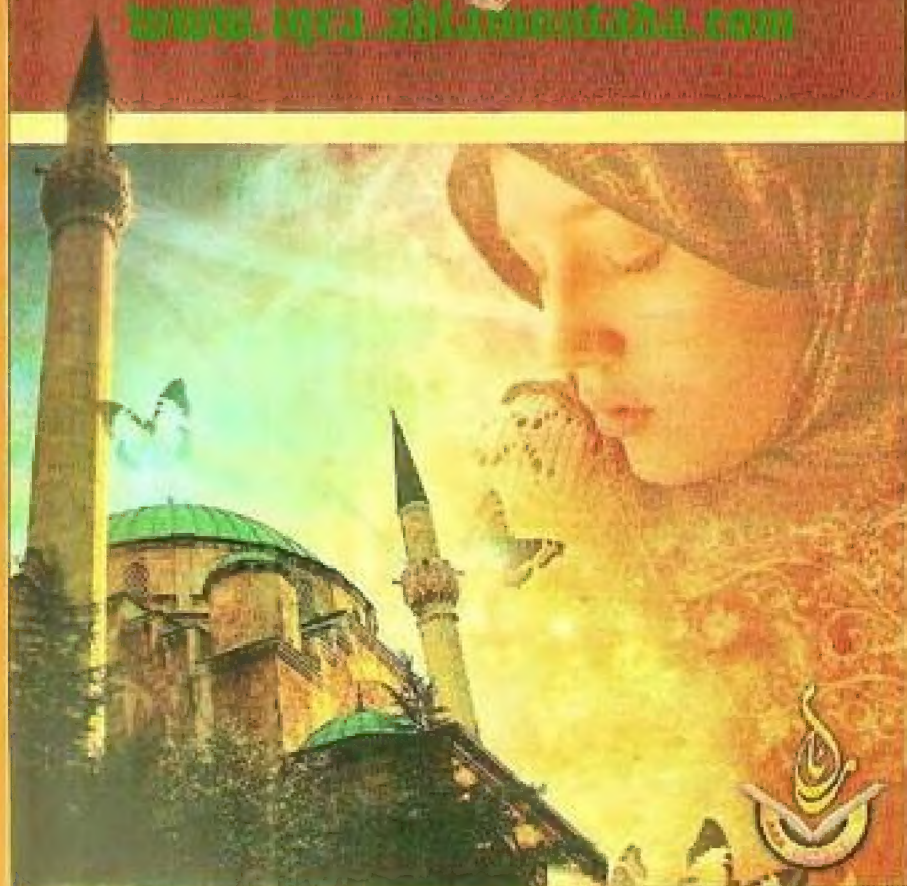


روزل

خالد نيتروغرون

# دوايىن هه ناسه له سو جده دا

www.igra.afghanistan.com





دوايين هه ناسه  
له سو جده دا



## دوایین هه ناسه له سو جد هدا

خالد ئیرتوغروڤ

ناوی پۆمان: دوایین هه ناسه له سو جد هدا

نووسینی: خالد ئیرتوغروڤ

وهرگیرانی: تارا محمد

تیراژ: (۲۰۰۰) دانه

نۆبهی چاپ: یه کهم

له بهر پۆوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان

ژماره (۱۷۸۶) ی سالی ۲۰۱۲ ی پښ دراوه

ناوه نځ اکرماند فء ارا



بنکای سهرمکی بلوکرنه نوو ی بهرهمه کانی ناوه نځی راگه یانندی تارا - سلیمانی / شه قامی پیرمئیر  
0770 358 7100 - 0750 106 9589 - 0748 013 4669 ara.m@hotmail.com

© سهرهمه مافه کانی ئهم بهرهمه پارێزراوه بۆ ناوه نځی راگه یانندی تارا  
ناوه نځه که پښگه نادات به له چاپخانه نوو کۆپی کردن یاخود داهازانندی له سایت و تۆره کۆمه لایه تیه کان،  
یاخود خسته سهر شیوازی دهنگ بۆ میدیا کان بههر شیوازی نک یت. سهر پښکاریش توشی سزای یاسا ده یتوه.

# دوايىن هه ناسه له سو جده دا



نوسىنى  
خالىد ئىرتوغروڭ

وه رگىپانى  
تارا محمد

نۆبهى چاپ  
يەكەم - ۲۰۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

## پیشہ کی

پوڑانہ لہ خوینہ رہے کانمہ وہ دہیان نامہ و پہ یامم پی دہ گات...  
بہائی، بابہ تہ کانن ناو نہم کتیبہ کہ ہلگوزراوی بہ سہرہاتہ کانن  
ژیانی کہ سیکہ، وک نہ وانی تر وایہ. نہم چیرۆکی ژیانہ بہ جوریک پر  
لہ وانی بہ پند بوو ہر لہ یہ کہ مین خویندہ نہ ویدا بہ تہ وای مانا کاری  
تی کردم! لہ دلی خومدا وتم: بہ دلنیا بیہ وہ دہ بیٹ بکریٹ بہ کتیب.  
یہ کسہر پہ یوہ ندیم بہ و خوینہ رہے مہ وہ کرد کہ نامہ کہی بۆ نار دبووم  
و، بہ تہ وای گویم بۆ بہ سہرہاتہ کہی گرت، سہر سوپمان و پەرۆشیم  
زیادی کرد... "خودایہ چۆن شتی وا دہ بیٹ!"....، نیتر نہ و پوودا وہ  
سہر سوپہینہ رہی کہ مرقہ سہر سام دہ کات بہ شیوہی کتیب ہاتہ  
بہرہم.

"دواین ہناسہ لہ سوجدہ دا"...

نہم بہرہ مہی کہ لہ و بہ سہرہاتہ راستہ قینانہ دروست بووہ  
سہرتاپا یادہ وہری و سہرگوزشتہی پرپہ ندہ، بہ مہ بہ سستی  
ہۆنینہ وہی نہ دہ بیات یا خود بانگہ شہی شاہرہ مہمی نہ نووسراوہ،  
لہ بہر نہ وہ ناکریٹ نہم کتیبہ "دوا ہناسہ لہ سوجدہ دا" بہ پیوہ رہ  
بہر زہ نہ دہ بیہ کانن چیرۆک و پۆمان ہلہسہ نگیتریٹ.

ئەو كۆمەلەي ئامانجەم ئەم كەتتەبەيان پى بگات، بەتايىبەت چىنى  
 گەنجان، لەبەر ئەو تەگەيشەننى ئاسانەو بە شىۋازىكى سادە  
 داپتۇراو و پستەي كورتى تىادا بەكارهاتو، ھەر لىرەو دەمەوئەت  
 ئەو ش پوون بگەمەو، كە بۆچى باس و بابەتى ھاوشىۋە لەناو  
 كەتتەبەكەمەندا كاريان لەسەر دەكرەت؟! ئەمە دوو ھۆكەرى بىچىنەيى  
 ھەيە :

يەكەم: پووداو باسكراوكان پۆمانىك، چىرۆكىك، ياخود كارىكى  
 مۆنتاز كراو نىن، بەتەوايى چىرۆكىكى ۋەرگىراو لە زىان و  
 بەسەرھاتى پاستەقىنەي كەسىك، لەبەر ئەو دەبەت ۋەك خۆي  
 بگىرپەرتەو ھەرگىز لەبەر فەنتازىا جوانى، پووداوكان ناگۇرپەن.

دووەمىش: ئەو بابەتەنەي دەووزىنرەن، بۆ پتەو كەرنەو ھەي بەھا  
 پەشتىيەكانى كۆمەل و بەتايىبەت چىنى لاوانە، ئەمانە ئەو بابەتەنە  
 كە ۋا دەكەن خۆپنەرەكان بەزىيانى خۆياندا بچنەو ھەو پووداوكان  
 ھەلسەنگىنن و لە وردو درشتى ھەلەكانى خۆيان بپرسنەو.

گومانمان نىيە لەو ھەي ھەر لەگەنجانەو تا پىرەكان، لە  
 ھاوسەردارەكانەو تاكو زگوردى و تاكەكان، لە سەرۆكەكانەو تا  
 كرىكارەكان بەگرنىگەو ئەم كەتتەبە دەخۆپنەو، بۆ ھەمووشيان  
 ئەوئەندەي پىۋىست ۋانەو پەندى مەعنەوى ھەيە... ئەوانەي بەرگەي  
 فرمىسكەكان دەگرن...! فەرموون.....

خالىد ئىرتوغۇل



## بهشی یه کهم

هه موو شتیك له ئاگریكه وه دهستی پیکرد



بازاری گیان..

له مۆله کانی بهشی ناوخویی کچاندا.. له پریکدا دهنگ و هاوار بهرز  
بووه وه، ئه وهی گوئی له دهنگه بویه پۆهی ده هاته لوتی.

- ئاگر که وتوه ته وه، ئاگر!

- ههستن، هاوړیکانتان به ئاگا بهیننه وه!

- خیرا کهن، گیانی خۆتان پزگار بکهن!

- ده سوتین! ده سوتین!

له ناو ئه م کابوسی هاوارو په شوکانه دا به ترسه وه له جیگا گانمان

پا پهرین!

له ناو دوو کهلی خنکینه رو بێ ئاماندا که قورپک و سیه کانهانی

ناخنی بوو واقمان ورمابوو، نه مانده زانی تووشی چی بووین.. ئه و

کچه خویندکارانهی که هاوارو ناله یان گوئییه کاس ده کرد،  
دهتوت له بازایی گیاندان و توژیکی تر گیانی ئه وانش هه پاج  
ده کریت.

له وهش ترسناک تر، کاره با برابوو، دونیا تاریک و نوتک چتاو  
چاوی نه ده بینی.

هه مووان له ناو ئه و تاریکاییه ئه نگوسته چاوه دا که زیاتر له  
چالێکی جه هه ننه م ده چوو له ترس و په شوکانی خۆمان باوه شمان  
به یه کتردا ده کرد، له هه موو گه رده کانی له شاندا هه ستمان  
به بهرکه وتنه ترسناکه کانی مه رگ ده کرد.

وهک ئه وهی (ئیزرائیل) به ته و قیکی پۆلایی توند قوڕگمانی  
گرتبیت و میشکمان به ترسی مه رگ بناخنیت!

هه موو خویندکاره کان که به ژاوه ژاوه به رزه که به ناگا هاتبوون،  
له ناو دووکه له خنکینه ره که دا تا لیواری مه رگ ده کوکین، دواي  
هه لگرتنی چه ند هه نگاوێک به رگه یان نه ده گرت و ده که وتن به زه ویدا،  
ته نانه ت له مانهش سه بیرتو له پیتناو به رهنگار بوونه وه داو، بۆ  
دۆزینه وهی پێگای ده رباز بوون، پالیا ن به ده رگا کانه وه ده ناو  
هیرشیان به ره و په نجه ره کان ده برد، ته نانه ت له نهۆمی چواره مه وه  
په نجه ره یان ده شکاندو خۆیان ده خسته خواره وه، ئه م کرده وه پر  
له ناچارایی و بی بیر کردنه وه بهش هه موو ئومێده کانی ژیا نیانی سفر  
ده کرده وه.

- دایه گیان، خه ریکه ده خنکیم! ..

- بابە گیان، واده مرمر...!

- کهس نیه یارمه تیمان بدات؟! ..

- به فریامان بگن...!

نالەو هاواری به سویتی ئەو کچه نازدارانهی دایکیان که به خه یالە  
نەرخه وانیه کانیان ژیانیان له ئامیز گرتیوو، دلێ دادەچلەکاند جگەری  
پارچه پارچه دەکرد، بەلام دیواره که پەکانی به به زهیی نه ده هیتا!  
له وشهوه سامناکه دا که ئەو پۆحه گەنجانهی تیا له ناو ده چوو، کهس  
قسەئ کهسی نه ده بیست، کهس یارمه تی کهسی نه ده دا . لهو  
کاره ساته پەڕشانکه ره دا که لهو به شه ناوخوییەئ کچاندا ده گوزەرا،  
گەنجەکان به سەریه کدا ده پۆیشن و شه پێ ئەوه یان ده کرد خۆیان  
پیش ئەوانی تر فپێ بدەنه دەرەوه، بۆ پزگار بوون لهو فرنه  
کلپه سه ندووه، به کیشه کیش خۆم به سەر ئەو خویندکاره بپۆشانهی  
سەر زه و ییه که دا پاده کیشاو بۆ شوینی دەر باز بوون ده گه پام. ئەوه  
یه که مین جار بوو له ژیانمدا بهو شیوه یه و بهو په شوکانه وه ههول  
بدهم له مردن پابکه م، نازانم چۆن بوو، بهلام پاش که میك خۆم  
له دەرەوه بینیه وه، ئیتر به هژی بهرگه نه گرتنم بهو دووکه لهی له ناو  
سیه کانمدا ده سوپایه وه و هه کو چه قق هه ناسه کانمی ده بپێ، که وتمه  
سەر ئەو شه قامه ی شهخته سه هۆل دایپۆشیبوو، هه وای دەرەوه  
هیتده ساردبوو مۆژ ده ییه ست، منیش هه ر له ململانێی ژیاندا بووم.

"ناه بۆ هەناسەيەك .. خەريكم دەخنكێم .. خودای من هەناسەيەك.."، لەوكاتەدا تێگەيشتم كە بەشی هەناسەيەك هەوا چەندە گرنگە بۆ مرۆڤ...مەگەر لەوكاتەدا بۆ يەك هەناسە چيم نەدەبەخشی...! من و دەیان هاوڕێم لەسەر نیو مەتر بەفر كەوتبووین و بۆ هەناسەيەك گيانمان دەدا. ئێوئێ لە شۆستەي شەقام نەدەجوو، بەلكو لەناو سەرمای بێ ئامانی ئێو شەو دەتوت بازایی هەپاچ كردنی گيانی ئێو مرۆڤە گەنجانەيە.

خودايە... ئێو هە چ نەگەتێك بسوو! ئێوانەي لە نەزمەكانی سەرەو هەخۆيان فەي دابوو، ئێوانەي لە نەزمی خوارەو هەشیلران، ئێوانەي ترنجابوونە سوچ و گۆشە تاريكەكانەو، ئێوانەي دەستیان، قاچیان، سەریان شكابوو، لەشیان سوتا بوو... ئێوانەي بە دوايين هەناسەي سوتاويانەو هەواری مائاواييان لەدايك و باوكيان دەکرد... ئێو تابلۆ بەسوێیە هەناوی ئاگر تێ بەردەدا، وەكو خەنجەر لەدای دەدا، كۆتایی بە هەموو ئۆمێدەكان دەهێنا و خەیاڵەكانی دەبڕاندەو... وێژدان و دلەكان بەرگیان نەدەگرت...!

ئێو فێلمێکی پاستەقینەي ئێو نەدە پێ نازار بوو كە باس نەدەكرا... مەگەر كەسێك بەسەری هاتبێت تێ بگات...

ماوەيەکی زۆر تێنەپەڕی ئێو شوێنە وەك سەرای مەحشەری لێهات. ئاگر كۆژێنەرەو هەكان، ئێمبولانس و دەستەي فرياكەوتن،

هاولاتیانی ئو دەوروپەرەو ئو کەسانەى کە بەهەلەداوان بۆ یارمەتى  
هاتبوون...

شلەژاویەکی زۆر بەدی دەکرا. هەرکەسەو شتیکی دەوت بەلام دیار  
نەبوو کى چى دەلیت...! کە ئو تۆپەلە ئاگرو گپەى لە سەقف و  
پەنجەرەکانەو دەکەوتە خوارەو دەستی کرد بە پۆشن کردنەو  
چواردەر، ئو دیمەنە تۆقینەرە هیندەى تر بە ئاشکرا دەرکەوت.  
لەناو ئو بارودۆخە سامناکەدا، نازانم چەند جار دایک و باوکم لە  
پیش چاومدا هاتن و چوون، چەند جار خەیاڵەکانى گەنجیم لەگەڵ  
زەویدا یەکسان بوون، چەند جار خەسرەت و خۆزگەکانم سوتان و  
بوونە خۆلەمیش.

ئو تابلۆى مائاواویە سات لەدواى سات ژيانى دەسوتاندو، وەکو  
پشکۆ دەچزا بە پۆحمداو لەناوى دەبردم.

دوور لە خێزانەکەم کە وەك چاویان پارێزگاریان لەمن دەکرد،  
لەناو دەستی گەورەى بى چارەبیدا بە شوین تیشکی ئومیدیکدا  
دەگەپام، بەجل و بەرگی مالهو خۆم هەلدا بوو دەرهو و بە  
پێخاوسى لەناو نیو مەتر بەفردا بەشوین تروسکاییهکدا وێڵ بووم، پێم  
پەتى بوو، بەلام سەیر بوو چونکە هەستم بەسەرما نەدەکرد،  
بەتەوارى تووشى شۆک بوو بووم! هەولم دەدا دووریکەومەو لەو  
بەشى ناوخۆی کچانەى لە گەپەکیکی قەراغ شاردا دروست کرابوو،  
لەپێناو ئەوێ بگەمە جیگەیهکی باوەر پیکراو، راست بەرهو ناو ئو

خەلكە غەربانە وئەو مالانەى كە لە گل دىرۆست كرابوون دەستم بەپاكردن كرد، ناتوانم وەسفى بكەم چەندە لە ترس و شپىزەبيدا بووم! بەجۆرىك وام دەزانى ئەگەر ئاوپۆك بەرەو دواو بەدەمەو، ئەو كۆپە تۆقىنەرەنەى لەبەر چاومدا وەك ئەژدىھايان لى ھاتبوو منىش وەكو ھاوپۆكانم قووت دەدەن.

كاتێك كە وتمە ناو ئەو پرىزە خاتۆچكە گلە يەك نەۆمىە بچوكانەوہ بۆ ئەوہى ئامانجێك بۆ خۆم ديارى بكەم پالەم بە ستونێكى كارەباوہ دايەوہ دەستم كرد بە بىركردنەوہ. بۆئەوہى بتوانم ھەناسە بەدەم خێرا خێرا ھەوام ھەلدەمژى، ئەو كاتە ھەستم كرد كە چەندە لە ھالىكى پەريشاندام.

ئای خوايە گيان...

پۆك لە كەسىكى داماوى شىواو دەچووم كە لە جەنگ گەرابێتەوہ، قۆلى راستم لە ئازاردا ھاوارى دەكرد، كە كەوتبووم بەزەويدا نۆز برىندار بوو بوو، قاچەكانم برىندار بوو بوون و خوينيان پيدا دەھاتە خوارەوہ. كاتێك لەناو قەرەبالغىە كەدا كەوتبوومە سەر زەوى، چەناگەم زامدار بوو بوو، تا دەمىسپى زياتر خوينى لى دەھات، سوتاويەكانى پشتيشم ئازارەكەى ھەر باس نەدەكرا، كە دەھاتمەوہ ھۆش خۆم زياتر ھەستم بە ئازار دەكرد.

جلەكانى بەرم شپوشىتال بووبوون، توانام نەبوو يەك ھەنگاوى تر بێنم، چۆن خۆم بشاردايەتەوہ لەوانەى كە لەو ھالەمدا دەيانبېنم؟

نازاری سهختی برینه کانم و سه رما ته زینه ره که ی نه و شه وه دهک  
 چه قو کاری له گیانم ده کرد به جوریک به رگی نه ده گیرا، ده مزانی  
 نه گه ر جیبه کی گهرم نه دۆزمه وه، نیو کاترمیزی تر به رگی ناگرم و  
 هه موو لاشه م ده بیبه ستی، له ناو جه رگی ناگره وه پزگارم بوو بوو  
 به لام وه کو به رخیک که له ناو قورگی شیردا بیست، له سه رمای بی  
 به زهیی زستاندا چاوه پوانی مهرگ بووم.

### سوپرایزی ژیانم:

دانیشتوانی نه و گه په که ی که ناری شار هه ندیکیان له پیشی  
 ده رگا که یان وه ستا بوون ته ماشای نه و دیمه نه دلته زینه یان ده کرد،  
 هه ندیکیشیان به خاکه نازو سه تل و هه ر شتی که وه که ده که وه  
 به رده ستیان بۆ یارمه تی رایان ده کرد، هه ستیکی سه یر له ناو ناخمد  
 دروست بوو بوو که نازاره کانمی بیرده برده وه، له به رامبه ر نه و  
 خه لکه ی نه نادۆلدا که پیشبرکینی هاوکاری کردنیان ده کرد، هه ول و  
 ته قه لای نه و که سه غه رببانه بۆ چاره دۆزینه وه بۆ نه و بی چارانه،  
 به دریزایی ژیانم وینایه کی نه سپاوه ی له می شکمدا جی هیشت بوو.

کاتی که ههستم کرد سپ بوونی په نه که کانم زیاد ده کات و به ره و قاچم  
 و هه موو گیانم په ل ده کیشیت، زۆر ترسام به خیزی به ئومیدیکی  
 زۆره وه به ره و مالتیکی بچووی یه ک نهۆمی نزیک خۆم پویشتم،  
 خانمیکی پیر که هه ر له په نه ره ی نه و ماله وه حالێ پهریشانی منی

بینی بوو دەرگاکی کردهوه و به په له هاته دهرهوه وهکو چۆله که  
باله کانی بۆکردمه وه له نامیزی گرتم:

- پۆله کهم... بهرخه کهم... سهیری حالی بکه، خو بویته سههۆل،  
خیراکه وهره ژووده وه، به قوریانت بم بالا به رزه کهم، ئیره جیگه به کی  
باوه پ پیکراوه، ده توانی وهکو مالی خو ت ناسووده بیت  
فریشته کهم...

ئهو خانمهی که له ههسته کانیدا هیندهی سه دان دایک  
خۆشه ویستی و میهری لی دهباری، به نامیز گرتنه وه منی برده  
ماله کهی، له ناو زۆپایه کی ته نه که دا کۆمه لیک ورده دار ده سوتا،  
دۆشهک و سه رینی کۆن که به پیز دانرا بوون، به چوونه ژووده وهم بۆ  
ناو ئهو خانووه گله یه که نهۆمه بچوکه، پوه به پوهی دیمه نیکی باوه پ  
پینه کراو پوه وه، پیکو پیکو و خاوینی ناو ژووده که به جۆریک  
سه رنج پاکیش بوو، که دهتوت جوانی ناو ناخی ئهو خانمه پیره له ناو  
ماله که شدا پهنگی داوه ته وه.

منی له سه ر قه نه فه یه کی بچوک و به لام سه رنج پاکیش پال خست،  
له دایکیک ده چوو که نه وه یه کی خۆی له کاره ساتیک گه پابیتته وه، باش  
دیاربوو له ناخه وه خه می بۆ ده خواردم، ههروهک ئهو وشه پر  
خۆشه ویستی و سۆزانه ی له زمانیشی دهباری، وهکو چاره سه ری  
دهروونی کاری له دهروونم ده کردو مه ست ده بووم پیتی.



له ناو ئه و ئازاره زۆر و سه رما به رگه نه گيراوه دا، ئه گه ر ئه و خانمه  
 ميه ره بانه م نه بينيايه، حا لَم چى به سه ر ده هات، نه مده توانى بيريشى  
 لى بگه مه وه، له ته نيشت ئه و زۆپايه دا كه كه ش و هه وا سارده كه ي  
 گۆپى بوو به گه رمای مانگى ئاب، ئه و پزيشكه ميه ره بانه ش ده ستى  
 كرد به گۆپى جله دراو و ته ره كانم، له لايه ك ده ست و قاچى  
 ده شوۆردم بۆ ئه وه ي ئه و له رزى نه م بوه ستى نيت كه نه مده توانى  
 به سه ريدا زال بم، له لايه كى تريس وه كو په رستار برى نه كانمى پاك  
 ده كرده وه .

زۆر سه رسام بووم كه له و ماله هه ژاره دا تيماركه ريكي به ئه زموونى  
 وه ك ئه م خانمه و هه موو پتويستى يه كى برى نپنچى هه بوو! سه رسام  
 بووم به لى زانى و ئه زموون و ميه ره بانى يه كه ي.. ئه ي دلى بۆ نا لى ؟!  
 سوۆزى ئه و چاره سه رى پاسته قينه ي من بوو، چونكه هه موو ته مه ن  
 له شوينى ك به سه ر بردبوو كه نه مده زانى پتويستى چى يه، هه موو  
 شتى كم به پاره ده كپى، ئاواتى هه ر شتى كم بخواستايه به ده ستم  
 ده هيتا، به لام تا ئه و كاته نه مزانيبوو چه نده موحتاجى خو شه ويستيم،  
 له نيو ئه و خزمه تكارانه ي له مندا ليمدا به ده ممه وه بوون نه ئه و  
 ميه ره بانى م بينى بوو و، نه هه ستم به و گرنگى پيدا نه كردبوو.

خانمى پىر كه ده ستى به برى نه كانمه وه بوو له لايه ك ده يوت: "  
 قوربان ت بم كچم، زۆر ئازارت هه يه ؟!" ده ستى به سه رمدا ده هيتا،  
 له لايه كى تريس بۆ گه رم كردنه وه ي دله سپى بووه كم ميه ره بانى و

قسهی خۆشی به گۆیدا ده چرپاندم. ئه و نزیکیه بێ هاوتایه و نه و  
 فیداکاری و هاوکارییهی له ژبانه پر بریق و باقه دهوله مه ندانه که مدا  
 که خزمه تکاره کان به یه کدا ده هاتن و هه مووانی ئه بله ق ده کردو  
 زۆرکه س ئێره یی پێ ده برد نه مبینیوو، له ناو ئه م ماله گله بۆن  
 خه لوزه بچکۆله یی ئه نادۆلدا که که لویه له کانی ناوی به په نجهی  
 ده ست ده ژمێردران دۆزیمه وه.

له پشت سه رمه وه ئه و خانمه پیره وه ستا بوو، هه ر له دایکێک  
 ده چوو که چه ندین سا له چاوه پێی پۆله که یه تی، وه ک ئه وه ی من تاکه  
 سه روه تی ئه و بم له دنیا دا، چاوه کانی له سه ر لانه ده بردم و وه کو  
 پۆله ی خۆی بۆنی پێوه ده کردم.

- پۆله که م، شتیکی وات نیه، من به دهسته کانی خۆم تیمارت  
 ده که م، ئێره باشت ره له نه خۆشخانه، هیه کس وه کو من ئاگادارت  
 نابێت!

ئه و ده ریای سۆزه ی که له چاوه کانی دا ده مبینی ته واو سه رسامی  
 کرد بووم، نه مه ده توانی دلتیام که ئه م خانمه به پاستی مۆقه، یان  
 فریشته یه.

وادیار بوو له نیگا کانه وه خه یالمی خوینده وه "ئێوه کێن؟" که  
 وه لامی دایه وه : زاسته له په رۆشیما نه پرسن یاری ناوی تۆم کرد،  
 نه خۆیشم ناساند. به هه سته کی گه رم و میهره بانیه کی زۆره وه  
 قسه ی بۆ ده کردم.

- پۆلەكەم، من پەرستارتكى خانەنشېنم، ناوم فاطمەيە. چەند سالتىك بەر لە ئىستا ھاوسەرەكەم لە دەست دا، لەدواى ئەو شەخەلكى بى ئىتساف ھاتتە سەر سەرم و بەناوى ئەوئى " ھاوسەرەكەت قەرزى ئىمەئى لايە" .... ھەرچېمان ھەبوو برديان، لەگەل منالە تاقانەكەم پووبە پووى ئەو ژيانە سەختە بوینەو، لەكۆتاييدا ئەم خانووە بچوكم دەست كەوت ئىستاش لەگەل كۆپەكەم دەژين و سوپاسگوزارى خواين.

ديسان لەناو چاوانى مندا خۆى ون كرد، چى لە چاوەكاندا دەبينى نازانم، كە سەرى پاوەشاندا بەخەمباريەو پاش كەمىك برژانگەكانى بە نەرمى جولاندو بە ھەستىكى شيرينەو:

- ئىترە جىگەيەكى زۆر پەرمتەمانەيە، لەگەل گەرەكەكەشدا وەكو يەك خىزانين، لىترە ھىچ كەس زيانى پى ناگەيە نریت، ھەمووان چاكە خوازن و خەزىان بەيارمەتيە، پشوو بدەو ئاسوودە بە پۆلەكەم، تا چاك دەبیتەو ميوانى ئىمەيت.

### ئەمە دەبىت فريشته بىت:

ئىتر دەمزانى ئەو خانمە فريشتهيەئى ئەو ھەموو ترس و دلەپراوكى و ئازار و ناپەخەتيەئى لەبىربردەو كىيە، ئەو جۆرە كەسانەئى لەناخەو بۆ ئەوانى تر دەسووتىن وەك خەزەتى خەزىن، وەك

نەولیان چ بەختەوهری و پێژێکی نۆر بوو بۆ من کە بێمە میوانی  
کەسیکی لەو جۆرە .

لەناو دەریای میهری ئەو خانمەدا خۆم ون کردبوو لەناخی خۆمدا  
دەموت: خودایە! مەرفێک دەتوانیت بەم جۆرە کاریگەریی لەسەر  
دەروونی ئەوانی تر هەبێت! دەکرێت بەم سادەییە مەرفێک بتوانیت  
لەناخەوێ هەستی خۆشەویستی و هاوسۆزی و دۆستایەتی دەربێرێت!  
مەرفێک بە سەیرکردنیشی ئاسوودە دەبوو، وەک چارەسەرێکی  
ئەفسووانی هەموو دەردو خەم و نەخۆشیەکانی پەواندەوێ .

– پۆلەکەم ئەو تۆ کێیت؟

ئەوێندە لەدڵەوێ ئەو پرسیارە ی کرد سەرسام بووم وەک ئەوێ  
چەندین سال لەچاوەپوانی کەسیکدا بووبێت کە لە دەرگاکی بەدات .  
ئەو پوختسارە پێر میهرەشی وەک ئەوێ بوو لەپەرۆشی  
چاوەپوانیەکەیدا ئەو کەسە من بێم! چەند شەرم بوو، بەرامبەر ئەو  
مەرفێکە باش و ناوازیە، وەلامم پێی نەدرایەوێ ئەو شوێنە ی لێوێ  
هاتووم و ئەو ژيانە ی تیایدا ژیاوم شایەنی ئێرە نییە بەخەمبارییەوێ  
پووم وەرگێراو تەنها توانیم بڵێم:

– ناوم (ئیلکای)یە ..

دوای ئەو قسەم پێی نەکرا، بێ گومان ئەو خانمە تێگەیشتوێ  
وای بێکردۆتەوێ ئەوێ هۆکاریکی هەیه بۆیە لەسەری نەپۆشت .

بیرم له هه موو ئه و پووداوانه کرده وه که به سه رمدا هاتن، خه یالم  
 پۆیشت، باوه پم به و شتانه نه ده کرد که هاتنه پیم، من کچی  
 بازرگانیکه به ناویانگ بووم، که له ژیانمدا نه بوونی و بی چاره یی و  
 قه ده ری ناخۆشم نه دیبوو، ژیانم له ده وله مه ندیدا به سه ر بردبوو  
 نه وه ی بمویستایه هه بوو، نه وه ی داوام بکردایه بۆم ده کرا، به نازداری  
 گه وره کرا بووم، له خویندنگه ی تایبته خویندبووم لای مامۆستای  
 تایبته وانهم وه رگرتبوو، هه ر به مندالی سکریترو شۆفیژی خۆم  
 هه بوو که خۆم پیم ده وتن چی بکه ن و چی نه که ن. شار نه مابوو  
 گه شتم بۆ نه کردبی و ولات نه مابوو سه ردام نه کردبی و هه یچ  
 شوینیکه گه شتیاره نه مابوو سه رم پیا نه کردبی. له مائی باوکی  
 ده وله مه ندمدا به پۆحیکه سه رده می و سه ریه سه ته وه هه لسوکه وتم  
 ده کردو، که سیکه یی به ندویارو گوینه ده ر به عه یبه و سه رکه شم لی  
 ده رچوو بوو. که سیکه لووتبه رزو له خۆباییم لی ده رچوو بوو که  
 نه مده زانی له خواره وه چی ده گوزهری، ته نها له خه می خۆشیه کانی  
 خۆمدا بووم.

باوکم له وه ته ی هه بوو دین و که سانی دینداری هه یچ خۆش  
 نه ده ویست، نه و باره پۆحیه خراپه ی نه ویش کاریگه ری له سه ر  
 هه موو خه یزانه که مان به جی هیشته بوو، له وانه یه نه ویش له ژیر  
 کاریگه ری نه و ده ورو به ره یدا بوویته که مولحیدی به په چه له ک  
 جوله که بوون، به لام لایه نی که م نه گه ر نه وان له پۆزانی بۆنه و

جهڙه ڪاندا له ڪلتوري خويان لايان نه دها و پڙي ياده ڪانيان ده گرت  
 ٿيمه به رامبر جهڙن و ياده ڪاني خوشمان هيچ پڙيڪمان پيشان  
 نه دها.

له ناو ٿو پارهيهي ڪه وه ڪو لافاو له بهرده ستمدا ده پڙيشت و له و  
 دونهياهي ڪه چاوي ٿه بله ق ده ڪرد، بهرده وام له هه سرهتي نه بووني  
 دوو شتدا بووم: خوشه ويستي و وه فا.... له ناخي ٿو مرقانه دا ڪه  
 بوو بوونه بهنده و ڪڙيله پاره هيچ نيشانهيه ڪ له ٿاسودهيهي و  
 خوشه ويستي پاك و وه فا نه ده بينرا، له بهر ٿوه زور زو له و دنيا  
 ساردو سپه پڙ له بهر ٿوه ندييه بيزار بوو بووم.

باوڪم له دواي ٿامادهيهي، بڙ خويندن مني ده نارهده فهره نسا بڙ  
 خويندني ٿه ڪاديمي و بوون به ڪه سيڪي زانست دوست. به لام من  
 ٿه مه م پهرت ڪرده وه چونڪه له ڪه ساني گيرفان پڙو پڙح به تال و دوور  
 له هه ست بيزار بوو بووم، له بهر ٿوه له سه ر داواي هاوڙيه ڪم بڙيارم  
 دا بڙ ناسيني ڪه ساني هه ٿارو غريب بچينه شاريڪي بچوڪي ٿه نادول  
 چونڪه ٿو هاوڙيه م پڙي ده وٽم له وي دوستايهتي پاسته قينه و  
 ٿيانئيڪي دروست و خوشه ويستي ڪ له ناخه وه هه ست پڙ ده ڪهيت،  
 منيش هه ر له هه سرهتي ٿه مانده دا بووم.

## خۆشه‌ويستی ئەم خاگە:

ئەم خۆشه‌ويستىە منى ھىنايە ئىرە، كە بەم جۆرە منى لەو نازو  
نيعمەتانەو، لەخویندنى تايبەت و ژيانى تايبەت و ئۆتۆمبىلى تازە  
مۆدىلەو، فېر دايە ناو ئەم پووداوانەو سەرەپای ئەوێ كە باوكم  
پىيى وىم: "ئەگەر گوێ لەمن نەگريت، لەمنائى خۆم بى بەريت  
دەكەم"..... بەلام من ھەر لەسەر قسەى خۆم سوور بووم.

سالىك دەبوو ھاتبوومە ئىرە لە كۆلێژى كارگىرى دەمخویند  
لەپاستیدا لەژێر پەردەى خویندندا، بەدواى ئەو دونيا ئەفسوناويیەدا  
دەكەپام كە چەندىن سال بوو بە ھەسرەتەو لە ھەرىمى پاستگوى و  
سەر پاستى دا ەودالى بووم. بۆ ئەوێ بچمە ناو ناخى خەلكانى ئەو  
شارەو، بپرپارم دا لەبەشى ناوخۆى حكومى زانكۆكەم بمىنمەو  
پازىش نەبووم بەو پارەيەى باوكم ويستى لەپىويستىەكاندا خەرجى  
بكات، ويستبووى خانوى تايبەت و خزمەتكارم بۆ دابىن بكات.

ئارەزووم دەكرد لەناو كچەكانى ئەنادۆلدا بەتيكەلى و ناسىنى  
ئەوان لەكەش و ھەوايەكى دوور لە بەرژەوہندى دنيايیدا ھەست بە  
نزيكى دۆستى پاستەقینە بكەم.

ھەر ئەو ھەشم كرد....

نۆر بەخىرايى كەوتە تىكەلاوى لەگەڵ ئەو كچە ھەزارانەى كە لە  
زانكۆ ناسىنم بەجىھانى خاويىن و ساكارى ئەوان ئاشنا بووم، لەوانەيە

ئەوان ھىچ تۈرلۈك دەسلەپكى ماددىيان نەبۇئەت بۇ ژىئەتتىكى دەۋلەت مەندەنەي پۇرلە نىعمەت، بەلەم نىيەت پاكى لەپىكەۋە بوون و ھارپىيەتتى پاستەقىنەيان كە لەدۇنيەي خۇياندا ژىئەتتىكى ئەفسۇنەۋيان دروست كىرەبۇرۇق كىرەكەرى لەسەرم ھەبوو... ئىتەر بەر لەۋەي مەنىش چىزى ئەۋ ژىئەت خۇشەۋ ئەۋ دۇنيا پاكەي ئەۋان تام بىكەم، لەۋ سەرم سىرپەرەي زىستاندا خۇم لەسەر شەقام بىنىيەۋە. لەۋكەتەي بە جەستەكى سۇتاۋەۋە لەسەر شەقام كەۋتەۋە ژىر چىكى سەرمەي سىرپەرەي زىستان و خەرىك بوو رەق دەۋەۋەۋە، لەگەل فرىشتەيەك بوو بەۋەۋەۋەۋە، كە خانىمى پىرى پەرىستار" پۇرە فاطمە" بوو

ھەموو ئەمانە خەيال بوون! يان خەۋەم دەبىنى؟ بۇ ئەۋەي تىبگەم ئەمانە تاچەند پاستىن! دەستەم لە پۇرە فاطمەدا، ئەۋ خانەم پىرە كە باشتىن خانىمى دۇنيا بوو، لەناخىدا جگە لەخۇشەۋىستى و يارمەتتى شىتتىكى تىر جىتى نەدەۋەۋە، بۇ ئەۋەي دۇنيا بىت كە دەۋەۋەۋەۋە شىتتىكى بىلىم خىرا پۇرى بەرەۋەۋەۋە مەۋەۋەۋەۋە مېھرىبانى خۇي خىستە كار:

— قۇربان تەم، شىتتىكى دەۋەۋەۋە؟

خۇم فرى دايە ناۋ نىگا ئەفسۇنەۋىيە كەنەۋە، كە ھەموو ھەست و ھۇشى مۇۋەۋەۋە بەئەگا دەۋەۋەۋە، خۇدايە چىم نەدەۋەۋەۋە خۇشى بۇئەۋەۋە ھەموو ژىئەت لە سايەي ئەۋ مېھرىبانىيەدا بىئەۋەۋە!!



بۆ يەك ساتيش بېت جېنى نەدە ھېشىتم، ۋەكو پەروانە لەدەورم بوو  
يارمەتى دەدام.

- ئىستا برسيت بوو ۋەزىزەكەم دەى پېم بلى چى دەخۇى؟  
شۆربايەكى گەرم.. ناوساجىشم ئامادەكردوۋە لەگەل دۇشاۋى تىرى،  
دەى پېم بلى ھەز بەچى دەكەيت؟ سەرەتا ھەندى بەپووت بۆ  
بېرىنم، دوايىش تېكەلەيەكت بۆ ئامادەبكەم كە إن شاء الله بېيتە  
شىفا بۆت، بەيانى بەلەشى ساغ ھەلدەستىت، ھېچ خەمت نەبېت.

ئەمانە چى بوون خودايە!

لەژياندا نىزىكى و دۆستى و گىرنگى پېدانى لەو جۆرەم نەدى بوو  
چېت پى بلىم پوورە فاطمە چى؟! تەنھا شت كە دەتوانم بېلىم ئەۋەيە  
چى دەبېت ئەۋانەى كە بەناۋى دلخۇشىيەۋە باۋەشيان بە ماددەدا  
كردوۋە بابېن و لەم دورگە فراۋانەى پۆچى تۆدا شىفا ۋەرىگىن!

نەيدەزانى چۆن پەرقى خۆيم بۆ بەيان بكات.

- گەرم بوۋىتەۋە شىرىنەكەم.

- گەرم بوۋمەۋە پوورى، زۆرىش گەرم بوۋمەۋە.

بەپاستى زۆر گەرم بوو بوۋمەۋە بەجۆرىك ئەۋ گەرميە بەناۋ ھەموو  
لاشەمدا بەرەۋ ناخەم پەلى كېشاپوۋ تەنانت پۆچ و دەروونى  
ماندوشمى لەجىھانى مەغنىۋياتدا ھەساندبوۋەۋە، ئازارەكانى كەم  
كردبوۋەۋە تىمارى بىرىنەكانى كىردبوو.

- ئازارەكانت سوك بوون پۆلەكەم؟

- زږد باشم پوړۍ، تر هېچ خه مت نه پيټ.

پوځساري كه له وه فواو څڅه ويستيدا د دره وشايه وه، دل و  
د وروني كه به ميره باني فتح كرابوو، مني به ره و جيهانتيكي  
نه فسوناوي پر څڅه ويستي ه لده فراند ، كه چه ندين سال بوو بوي  
ده كه پام... نه وه بوو دځستي راسته قينه.

نه مه بوو كه خيژانه كه م به تاييه تي باوكم نه يده زاني و تيي  
نه ده كه يشت چونكه نه وان بڅوونيان و ابوو كه څڅي له پاره و هينزو  
سره و تدايه، به راستي له و دره نكانه ي شه ودا و له و خانووه دارينه  
بچو كه داو له تنيشت نه و زږپا ته نه كه يه وه ژوره كه ي گرم كړد بوو  
هه موو نازاره كانم ساړيژ بوو بوون.

نه و نزيكيه ي كه پوره فاطمه له ماله كه يدا نيشاني دام، نه وه نده  
دځستانه و به چيژ بوو كه من له و ده و له مهنديه مه وه هاتبووم له  
نه نادول بيينم، له ماليكي دوو ژوروي دا دځزيمه وه.

تا له به ياني نزيك ده بويينه وه نازاره كانم زياديان ده كړد، له بهر  
نه وه ي ته داوي برينه كانم له لايه ن پوره فاطمه وه زږد سره تايي  
بوون و له گه ل تيپه پ بووني كات كاريگري دهرمانه نازار شكينه كان  
كه مده بوونه وه و هه موو گيانم كه و ته نازار. نه گهر باوكم بيبيستا يه له  
چ حالتيكدام هه موو شاره كه ي ه لده ستاند له بهر نه وه به نياز نه بووم  
باوكم ناگدار بكم، نه و برين و نازارانه ي به هوي ناگر كه و تنه وه كه وه  
له جه سته مدا دروست بوو بوو، نيتستا ه ستم پي ده كړدن و نازاره كانم

دەچەشت، كاتىك پورە فاطمە ھەستى بەر حالەم كرد خەمخۆرى و  
بەرۇشى زۆر زىادى كرد:

- ھەرنىستە دەبىت بىگەيەننە نەخۇشخانە پۆلەگەم، لە پۈللەتدا  
شەتلىكى وات نى، بەلام لانى كەم نازار شەتلىكت پى دەدەن بۆنەۋەي  
كەمى نارامت بىكاتەۋە.

### ئەۋگەنجەي خاۋەنى ھەموو ئەدەبىك بوو:

مستەفاي من كە ھەۋالى ئاگرەكەي بىست خىرا چوۋە دەرەۋە،  
خەمت نەبىت بەپەلە دەرەگەننە نەخۇشخانە ھەرچەندە زۆر  
قەرەبالغە بەلام كىشە نى، ھەمويان دەناسم يارمەتىمان دەدەن  
چونكە تەمەنىك لەۋى خزمەتم كردوۋە.

خودايە ئەمە چ مەۋۇ دۆستىك و چ پۇچىك بوو؟! دەستى لى  
بەرنەدەدام، فرمىسكى چاۋەكانى دەسپى كە لە بەر نازار لەچاۋم  
دەھاتنە خوار، شەتلىك نەمابو لە دەستى بىت و بۆم نەكات.

لەۋساتەدا نازانم چۆن بوو چاۋم لە دىۋارەكەۋە كەۋتە سەر  
كتىبخانەيەكى بچوكى ناۋ ژورەكە كە كىتپى عەرەبى و ئەلمانى و  
ئىنگلىزى و پەرسى تىدا بوو، ئەۋ كۆرە تىگەيشتوۋە دەبوو كە سىكى  
خویندەۋار بىت، مەگەر دەرەكت لەم مالتۇچكەيەدا كە تەنھا لە دوو  
ژور پىكھاتوۋە گەنجىك ھەبىت ئەۋ چەند زمانە بزانىت؟! لەپاستىدا  
سەرەتا بەمە زۆر سەرسام بووم، من واتىگەيشتىبوم ئەۋ كەسانەي لە

مالوچکەى وه هادا ده ژين ته نها بپوانامەى سەرەتاييان هەبێت  
 له گەلشيدا ئيشى سەر پێى بکەن، پيشتر واگومانم دەبرد، بەلام  
 کاتێک هاتمه ئەم ماله، ته نها له بهرامبەر ئەمان و ئەم گەرەك و شاره دا  
 نا، بەلکو له بهرامبەر ژياندا پوانينه کانم گۆپان، ئەم خانوچکە يەك  
 نهۆمه گله، ئەو دلخۆشيهى تيايدا دەستت كهوت كه پاشاو گەرەكان  
 له جيهاندا بۆى ده گەرێن كه لويه له كان ئەوهنده به شيوازيكى جوان  
 پێكخرا بون كه ئەو دوو ژووره وهك به ههشتى سەر زه مينيان  
 لپهاتبوو، پاش كه مێك له ده رگا درا دهنگى پووره فاطمه م بيست كه  
 به خۆشه ويستيه وه به رهو كردنه وهى ده رگا كه ده چوو:

- كورم فرموو.. ميوانمان ههيه، وه ره ژووره وه، ده زانيت خوشكت  
 بۆ پيدا بووه، ئاى خودايه ! چهنده له دلوه ئەو قسانهى ده كرد،  
 چه ند دل سۆزانه و به پێژه وه ميوانداريان ده كرد، دايك و كو پ پێكه وه  
 چه ند حه زيان به يارمه تيدان بوو!

- سهرمات بووه پۆله كه م.. وه ره نۆپا كه م گهرم كردووه هه وای  
 ژووره كه گهرمه، خواردنیشم ئاماده كردووه ئەوهى كه پێى ده وت  
 "كورم" هاته ژووره وه و چاومان به يهك كه وت.

ئاى خودايه ! چ پوهيه كى بێگه ر دو وه ستانيكى پێك و ئەده بێكى  
 بى ئەندازهى تيا به دى ده كرا.

له راستيدا نۆر سه رسام بووم به بينينى، به لام ئەو كه له شه رما  
 پوو خسارى سوور هه لگه راو سه رى دانه واند، به ته نها بينينى ئەو

ئەدەبە نۆقرەى ئەو منىشى شەرمەزار كىردى ھەموو لاشەم لەشەرمان  
ئارەقى دەکرد.

نازانم بەمە دەوترىت بروسكەى عەشق ...! كە من تىى كەوتم و،  
تيايدا ونبووم...

تەنانت بۆ منىك كە بە ئازادى و لە خۆشگوزەرانىدا ژىابووم و  
تەمەنم لە نىوان كوراندە بەسەر بىردبوو، ئەم دىمەنە بى وىنەبوو.  
لەگەل ئەوھى دەمتوانى لەنىوان كەسە ھەلبۇزىردراوھەكاندا بىم و  
بەدلى خۆم ھەلبۇزاردن بىكم بەلام ھەرگىز ھالەتى لەو جۆرەم نەبىنى  
بوو، دەبوو بەوھە بوترايە چى.. كە ئاوى خورپى دەوستاندو عەقلى  
سەراسىمە دەکرد بەوھە بوترايە چى كە تەمەنىكى دىرىزى لە چەند  
چىركەيەكدا كۆدەكرەوھە، ئەو گەنجىكى بالا بەرزى، گەنم پەنگ بوو..  
كە تەنھا بە پوانىنەكانى ھەموو قسەو ھەستە خاوينەكانى ناخى  
دەدركاند وەستانەكەى بۆ خۆى ئەدەبىك بوو كە مۆڤ پىسى سەرسام  
دەبوو... لەچاوەكانىشىدا ھەموو شەرم و پىزىز پاستىيەك  
دەخوینرايەوھە.

خودايە! نەكا ئەوھى من مەملەكەت بە مەملەكەت و شار بە شارو  
ناوچە بە ناوچە بۆى دەگەپام ئىترە بىت!! ئەى مانا و عەشق و  
گەنجىتى ژيانىشم دەبى ئەم لاوھە بىت؟! لەو ھالە پەرىشانەمدا  
خەرىك بوو لەھۆش خۆم دەچووم، ھەستەكانم دەفەرىن و دىلم نۆقرەى  
لى بىرايوو.

من خەرىك بووم چىم دەکرد؟ بەخۆم وت "پاوەستە" "نارام  
 بەرەو! تۆ كۆيت و ئەمانە كۆن؟ كچى پياوێك كە دنيای  
 لە بەردەستدايە خەرىكە لە مائێكى دوو ژووریدا ژيانى سەرەو ژوور  
 دەكوپیت؟! بێ دەنگ بە بێ هۆش... واز لەم بێركردنەو سەيرانە  
 بهێنە.... بەرلەوێ زياتر خۆت بچوك بكەیتەو، لەم ماله بچۆرە  
 دەرەو."

ئەو كاتەى من سەرقالێ ئەو گەردەلوولانەى ناو خەيالێ خۆم  
 بووم، پوورە فاطمە :

- كۆپم، خێراكە دەبێت ئەم كچەمان بگەیهننە نەخۆشخانە، بێ هیچ  
 ناپەزايیەك وتی:

- بەسەر چاوى دايە گيان... هەر ئێستا...

مستەفا تەنانەت بێ ئەوێ سەیری پووخسارىشم بكات، هەر  
 ئەوێندە وتی "خودا شىفات بدات" و ئەكو فريشته بە ئارامى لە  
 ژوورەكە دەرچوو، چەند سەیر بوو سەرەپای ئەو پێداگریەشم كەچى  
 عەقل و هۆشم لەگەڵ ئەو پۆشت.

ئەو گوێپايلهێ مستەفاش بەرامبەر دايكى بەجۆريكى تر منى  
 سەرسام كرد، يەكسەر خۆم خستە جیى ئەو، ئەگەر من بومایە  
 چەندە دايكم بەرەخنەو ناپەزايیەكانم تووشى ئازار دەکرد، ستمم لى  
 دەکرد! بەلام مستەفا بێ ئەوێ يەك وشەش بلێت گوێپايلهێ دايكى  
 كرد. ئەو دەرچووى ئامادەیی زانستە ئىسلامیەكان بوو، دواى

ته واوکردنی ئه و خویندنگه یه چووویه " شیه نا " بۆ خویندنی بهرزتر له زانکۆ بهشی کارگێڕی خویندبوو... دواتریش زمانی ئه لمانی و ئینگلیزی و عهره بی و پووسی وه ک زمانی دایک فێربوو.

دوای ئه وه ی گه پابویه وه بۆ تورکیا و ئاگاداری له دهست دانی باوکی بوویو، ئیتر دایکی به ته نها جی نه هیشتبوو و نه چووویه وه بۆ دهره وه ی ولات، له و به شه ی منی لی بووم سه رقالی خویندنی دکتۆرا بوو. واته گه نچیک بوو چه ند ئاستیک له من بهرزتر به دهر له وانه ش له مزگه وتی گه په که که یاندا ئیمامه تی ده کرد، کاتیک ئه و چیرۆکه کورته ی ژیا نیم له دایکیه وه بیست زۆر تێپامام، ئه وانه ی ده مبیست باوه پ پێنه کراو بوون.

له ناو خانقچه که یه کی گلیندا له جیی کرێکاریک، خزمه تکاریک یان پیاویکی مه ژار، خویندکاریکی دکتۆرا ده ژی... له گه ل ئه وه شدا خویندکاریکی زیره ک که چوار زمان ده زانی.

که له لیكدانه وه ی ئه م خه یالانه دا بووم، له دهرگا درایه وه و مسته فا هاته ژووره وه ... باوه پ بکه ن، زۆر مه ولما چاوم بکه ویته سه ری و مه ست به و کاریگه ری سه یره بکه م که له سه ر من جیی هیشت بوو، به لام ئه و بۆ ساتیکیش ده رفه تی نه دا چاوه کانی ببینم.

وه ک ئه وه ی ته قه لا بدات که له ته ماشای من پزگاری ببیت وه کو مندالیک سه ری دانه واند:

- فه رموون ... ئه مبولانس چاوه پێمان ده کات.

## ههستیکی نامۆ له ناخمدا چرۆی دهکرد:

له و خاتۆچکه یه ی که به ترسه وه چوومه ژوره وه، به ئومیدو نارامیه کی زۆره وه هاتمه ده ر، له ده روونیشمدا ئه وهسته سهیرانه م که م که م به ره وه گه رده لولولیک له سۆز ده گۆپان، له کوی بمزانیایه ئه و خاتۆچکه دوو ژوریه دل و ده روونم سه ره و ژوور ده کات! ئه و ماله ... ئه و هیلانه ئه فسوناویه .. ئه و هه ریمی نارامیه .. کاری له هه موو گه رده کانی جه ستم کردبوو، نیت له بیرکردنی ئه و جیه بۆ من ئاسان نه بوو! . من له وی دا به خانمیک گه یشتیم که سۆزی دایکایه تی پـ به خشییم، هاوکات لاویکم ناسی که خه یال و دل و میشکمی داگیر کرد نیت له بیرکردنی ئه مانه که ی ئاساییه؟! سه ره پای ئه وه ی قه رزاری ئه و هه موو زه حمه ته یان بووم.

کاتی که سواری ئامبولانسه که بووم، هاواریک له ناخم هه ستا: "من به جی مه هیلن، من ئیوه م زۆر خۆشویست" به لام که س ئه و هاواره می نه بیست.

ئه مه چ جیابوونه وه یه ک بوو خودایه؟ هۆشم په رت و بلاو، ههسته کانم پارچه پارچه جهسته شم پـ ئازار په ریشان ما بووم زۆر باش تیگه یشتیم که ئه م کاره لی ره دا کۆتایی نایه ت، به لام ئاگاداری ئه و "سوپرایز" ه به رگه نه گیراوانه ش نه بووم که چاوه پێیان ده کردم.



که چووبوینه ناو نه خۆشخانه کهوه، ئه و په رستاره ی پیشوازی  
 کردبوو پرسیا ری له ناوی من کردبوو، هه ر ئه وه نده ی  
 وتبویان "نیلکای" زۆر به گرنگی پێدانه وه هه ستابوو هه سپی و هاواری  
 له به پێوه به ره که یان کردبوو:  
 - هات گه وره م... هات.

یه کسه ره مووان گه یشتبوونه پشت سه رمان. له به رامبه ره ئه و  
 حاله چاوه پوان نه کراوه دا سه رمان سوپما بوو، دیاره باوکم هه ر  
 ئه وه نده ی هه والی ناگرکه وتنه وه که ی بیستوو خیرا به دوا ی مندا  
 گه پاوه، کاتیک منی نه دۆزیوه ته وه هه والی داوه ته شوینه گشتیه کان،  
 له به ره ئه وه له نه خۆشخانه که ش وه ک بلیی هه موو له چاوه پوانی مندا  
 بوون، له ناو ده یان کچی گه نجدا که چاره سه ری په له یان بۆ ده کرا  
 کاتیک له چوونی من ناگادار کران، پزیشکی تایبته نێردراو له ژووری  
 تایبته دانرا م، به جۆرێک کچه هه ژاره کانی ناو به شه ناو خۆبیه که  
 په رستاره کان له گه لیا ن خه ریک بوون و ژوو ره که ی منیش پزیشکه کان  
 به کێک ده هات و ئه وی تر ده پۆیشت. هه ر ئه م جیا کردنه وه و دوور  
 خستنه وه یه ش بوو له وانی تر که منی والێ کردبوو سه ری پچی ماله وه  
 بکه م، زۆری پێ نه چوو سه ره کی شار هوانی و به پێز پارێزگار هاتنه  
 ژوو ره که م، هه مووان ده هاتن و ده یان وت: "واته تۆ کچی" به پێز  
 عه قیل "یت و نه مان زانی بوو! جه نابی پارێزگار وه ک ئه وه ی خۆی  
 به تاوانبار بزانیته که به نه رکی خۆی هه لئه ستاوه:

- کچم ئیمەت ئاگادار بکردایە، لەمیوانخانەییەکی تایبەت خزمەتەمان دەکردیت، بۆچی ئاوا پارزی بویت بچیتە ئەو ناوخرۆییە بە خوێندکار ئاخراو! بەزەرەخەنەییەکەوێه که لای من زۆر تال بوو وتی:

- ئیمە وەك شارزادەییەك مامەلەمان لەگەڵ دەکردیت و، ئەو پووداوەشت بەسەر نەدەهات، جەنابی پارێزگار چۆن بیزانیایە که من لەناو ئەو هەموو نازو نیعمەتەدا هەستم بە هیچ ئاسوودەییەك نەدەکرد! جا ئەگەر بیشیزانیایە باوەڕی پێی دەکرم؟ یاخود لێم تێدەگەشت؟!

بە یانی بوو لەناو دەنگە دەنگی نەخرۆشخانەدا هەستم بە بیستنی دەنگی دایک و باوکم کرد، باوکم که هەمووان لەبەری دەلەرزین، بەچەپ و پاست دەبوو هەموو شت بەدڵی ئەو بێت، کاتیەک هاتە ژوورەکەوێه وەك ئەوێ قیامەت هەستایبێت ئیتەر بێ دەنگ کردن و وەستاندن ئەو مەحال بوو. بە بیستنی هەوالەکە بەخێرای سوار فەرۆکە بوون و گەشتونەتە ئەو شارەوی که منی لێبووم و لەوێشەوێه بەرەو نەخرۆشخانە...

- هاتنی باوکم بەتەواوی قەرەبالقی دروست کردبوو سەرۆکی شارەوانی و جەنابی پارێزگار و بەرپۆهەرو پزیشکەکانی نەخرۆشخانە هەموو بەرپز لەگەڵ ئەو پیاوێه باززگانی ناودارە هاتنە ژوورەوێه، دایکم و باوکم که منیان بەو حالەوێه بینی بەرگەیان نەگرت.. دایکم لەو ناوێه نەیدەزانی چی بێت. باوکیشم خۆی بۆ پانەدەگیرا

لهحه سره تی نه وهی پټگهی به من داوه نه وهم به سه ر بیت، هه رچه نده  
پزیشکه گانی نه خوشخانه نه وانیان له باشی ته ندروستیم ناگادار  
بکردایه ته وه، به لام دایکم که هیچ کات نه یدیوه خویش به ر جله گام  
بکه ویت هه رگیز نه و قسانه بۆ نه و به س نه بوون.

### دهرکردنی پووره فاطمه:

پووره فاطمه که وهکو په روانه له ده ورم بوو له لایه ن دایکمه وه نۆر  
نازاری پی گه یشتبوو که چاوه پوان نه کراو بوو بۆ نه و:  
- نه م ژنه خزمه تکاره کتیه له م به رده ست و پتیه هه ر دیت و  
ده پوات؟! ده لئی ده یه ویت که چه کم قوت بدات. پیی بلین خه ریکی  
کاری خو ی بیت، دایکم پووره فاطمه ی به خزمه تکاریکی نه خوشخانه  
زانی بوو، پووره فاطمه ش له کاتی کدا چاوه پوانی سوپاس کردن بوو  
نه یزانی پوویه پووی هه لو یستی له وجۆره ده بیته وه. به لام هیچ  
دهنگیکی لیوه نه هات، پویشته سوچیکی ژوره که و پالی  
به دیواره که وه دا، کاتی که نه وهم بی نی خه ریک بوو ناگرم ده گرت .  
- دایکه تۆچی ده که ی ت؟ نه و پوړتیه، فاطمه خانی په رستیاره که  
منی پزگار کردو گه یاندمیه ئیره، له و کاته دا که هه مووان له ناو ناگری  
نه ویدا سوتان، نه و بووه پزگار که رم و به گیان و دل یارمه تی دام.  
ناخ دایکم به لوت به رزی و کیبریکی نۆره وه سه یری سه قفه که ی  
ده کردو نه و پوونکردنه وه یی به شیاو نه ده زانی:

- واتە تۇلای ئەو فاطمە ھەزارو كەم دەسلەتتە ماۋىتەو؟ ئەم كچەم كە ھىچ دەستىك ئازارى پىن نەگە ياندوۋە لەم حالە دايە و من نەمزانىو! بەم پوون كىرندەو ەيەى من، باوكم ئەو ەندەى تر چاۋى سوور ەلگەپا.

- ھەر ئىستا دەبىت بېۋىن، ئىترە جىگەى تۇنە، ئەو كچەم كە لە چاۋەكانم زىاتر خۇشم دەۋىت موحتاجى دەستى كى بوو؟ دەى ھەر ئىستا دەپۋىن.

ئەمە جىاۋازىەكە بوو... ئەو پىز و مرۇف دۇستى خىزانەكەى من بوو. ئەو ەش دۇستايەتى و يارمەتەكانى پوورە فاطمە چەند لەيەك دور بوون، چەند جىى شەرم بوو، پوورە فاطمەى داماو سەرەپاى يارمەتى دانم ھەر ئەو ەندەى ماۋو لىشى بدەن. جگە لەو ەى پوورە فاطمە ئەو ەستى ئارامى و خۇشەى پىن بەخشىم كە ھەرگىز لە ژياندا نەمدىبوو.

لەدەرەفەتەكدا تەنھا بەچاۋەكانم بۇ مستەفا گەپام، بىنىم كە قۇلى دايكى گرتوۋە لە ژوورەكە دەبىاتە دەرەو، چەند سەخت بوو... خەلاتى يارمەتيدانى من بۇ ئەوان دەرکردىان بو!

ئەو دايك و باوكەم كە لە دەرەو ەى مرۇف دۇستى بوون، لەلەين پارىزگارەو دەستيان بۇ بەسنگەو دەگىرا، كەچى دوو كەسى خىرخواز كە يارمەتى كچىكى بى چارەيان دابو ژيانيان پىگار كىرەبو بەجۆرە دەرەو. پۇششەنە دەرەو ەى ئەو دايك و كوپەى

ته نها له پېناوې خوادا يارمه تې منيان دابوو. به لای منه وه زږد  
 نارپه حهت بوو، زږد خه مبار بووم، ناخم وهك پشكڅ ده سوتتا، نه و  
 خه مه دل و ميشكمې ته نيبوو، ته نانه ت قوپگيشمې پرې كړد بوو  
 هه ناسه م بڼ نه ده درا، نه وهنده دلم ته نگ بوو، نه وهنده خه مبار  
 بووم، نه وهنده سوتام به و حاله كه ئيتړ خوم پي پانه ده گېراو  
 له دله وه نه وهنده ي توانيم ده ستم كرده گريان، خه ريك بوو ميشكم  
 ده ته قې، نه وهنده له پهرېشانيدا بووم بېرم له وه ده كرده وه يه كسه ر  
 له جيگه كه م پاك م و بكه ومه سر قاچه كانيان تاكو هه موو سوتان و  
 نارپه حه تې دهر وونم بيته دهر و ئاسووده بېم، ئاگرې دابران له و دوو  
 دوسته هه موو هه سته كان و گرده كانې له شمي داپوشي بوو. زياتر  
 به رگه ي نه و ليكدا پرانه سه ختم نه گرت و له هوش خوم چووم. له ناو  
 نه و هه موو خه لك و قهره بالغيه دا نه متواني هيچ به و دايك و باوكه م  
 بلېم كه له قسه كانې ناخم تينه ده گه يشتن، هه لوېستې له وجوره  
 به رامبه ر نه و دوو كه سه ي له ناخوشترين كاتې ژياندا ده ستيان گرتم،  
 هيچ مړؤډ دوستې نه بوو...

نه وان مېهره بانې و خو شه ويستييان به من به خشې، كه چي  
 له به رامبه ردا به وجوره خه لات كران! ئازاري ويژدان پهرېشاني  
 كړد بووم، له دواي گه پانيكي زږد به ديداري دوو كه سې سيما شيرين و  
 راستگري وه كو نه وان شاد بوو بووم، بډيه له ده ستدانيان بڼ من زږد  
 سه خت بوو.

باوكم كه بپياري دا به فپوكه ي تاييه ت بمبات به هه موو هيزمه وه  
خۆم كۆكرده وه توانيم بلّيم:

- به مه رجيك!

ئه ويش پرسى:

- چيه ؟

- له دواى وه گرگرتنى چاره سه ره كه م ديسان ديمه وه ئيره وه  
له خويندنه كه م بهرده وام ده بم.

به توو په بيه وه:

- هه رگيز ... تق نابيت ئيتر ناپه حه تى غه ريبا به تى بچيژيت سه يرى  
حالى دا يكت بكه، لي ره دا ته واوى ده كه ين. لي ره بهرده وامى به خويندن  
نا ده يت.

باوكم ئيتر ناگاي له خۆى نه ما بوو له توو په پيدا شه وهى له ده مى  
ده هاته ده ر ده يوت. ته نانه ت وشه ي ناشيرينيش.

منيش وتم:

- لانى كه م بۆ سوپاس كردنى شه دوو مرۆفه خي رخوازه دووباره  
دييينه وه بۆ ئيره، ئه گه ر نا يه كه هه نگا ويش نانيم، له نه خوشخانه  
هاتينه ده ره وه سوارى ئۆتۆمبيلى تاييه تى بووين، باوكم مالتاوايى  
له وانى تر كردو پئگه ي ماله وهى گرته به ر.

كاتىك گەيشتىنە ئوگەپكە ھەزار نشىنانه باوكم پووى ۋەپگىپرا  
نەيدەتوانى ھىچ پەيوەندىك لەگەل ئو جۆرە كەسانەدا دروست  
بكات:

- ئەمانە مەۋفى ھەل پەرستىن... برسى و بى چاۋو پوۋى... بەدۋاى  
يەك دىنارەۋەن، كچىكى خانەدانى ۋەكو تۆ بىيىنن چۆن ئاكەۋنە  
دۋاى! بى گومان لەبەر ئەۋەى بەدۋاى پارەۋەن مەن ئەمانە باش  
دەناسم، سەرەتا بەزەردەخەنە ۋە نەرمىەۋە دىنە پىش، دواتر ھەزار  
داۋاكارى دەخەنەپوۋ و پارەت لى دەگىشەۋە.

ئالاي كچى بى ئەزموۋم! ھىشتا زۆرت ماۋە ئەم جۆرە كەسانە  
بناسى...

دلم لەناۋ قەفەسى سىنگىدا پەلەقازەى بوو، زۆر بىزار بووم ھىچ  
ئامادەى بىيىستىنى ئو قسانەى باوكم نەبووم، دووبارە شادبوۋنەۋەم  
بەۋان تەنھا خەسرەتى بەرگە نەگىراۋى دلم بوو كە پىش ھەموو شتىك  
بۆم گرنگ بوو. لەۋتىنى " ئاخ و ئۆف" زىاتر ھىچم پى نەدەۋترا،  
نەمدەتوانى شتىك بىكم. لەمالى ئەۋان نىزىك بوۋىنەۋە، نەمدەتوانى  
بەسەر خۇمدا زال بىم، لە پەرۋشىدا دەلەرزىم، ئىمە ۋەستايىن و  
پۆلىسى ھاتوچۇ خەرىك بوو پىگەكەى پى نىشان دەداين لەۋكاتەدا  
دايك و كوپم پىكەۋە بىنى كە گەيشتەنە لاي ئۆتۈمبىلەكەى ئىمە.

ئەو دوو دلە قارەمانەى پېكەو چنرابوون؛

لەبەرامبەر ئەو دوو كەسە بى گەردو يارمەتى دەردەدا، خەريك بوو  
لە شەرمە زارىدا دەتوامەو، زۆر پەرىشان بووم بۆ ئەو دوو مەرفەى  
كە وەك پەروانە لە دەورم دەسوپان، لىيانەو فەرى خۆشە وىستى  
بووم و مېهرە بانىيە كيان پى چەشتم كە هەرگىز تامىم نە دەزانى  
ئىستاش لە جىياتى سوپاس كردن بووم بە ھۆكارى ئەو بارودۇخە  
ناخۆشەى بە سەريان دا ھات، نە فرەم لە خۆم دەكرد.

بەرلەو ەى مەن دابەزم باوكم لە پېشەو ەى ئۆتۆمبىلكە دابەزى و  
چوۋە لايان:

بە چاويكى كەمەو تەماشاي كردن. زەرفىكى لە گىرفانى دەرمەنار  
بە دەست بۆى درىژ كردن:

– يارمەتى كچەكە متان داو، ئەو پارەيەى كە لەم زەرفە داىە  
بە زىادەو قەرزى يارمەتەكە تان دەداتەو. ئاى خوايە گيان! لەویدا  
بەرامبەر ئەو ھەلوپىستەى باوكم بە تەواوى لە شەرمەندا خەريك بووم  
دەبۆرامەو، ئىتر نە متوانى دابەزمە خوارەو، خۆزگە زەوى لەت  
ببوايەو منى تېپكە و تەمايە لەو كاتە دا.

پسورە فاطمە كە تەنھا مېهرە بانىم لى بىنى بوو بە گورجى  
لەبەرچاوى ھەمووماندا ئەو زەرفەى كە باوكم پىنى دا درپاندى و بە  
دەنگىكى لەرزىو ەوتى:



- تەماشام بکە بە پېژ... سوپاس بۆ خوا ئېمە موسولمانىن!  
 پاراستنى لىقە وماوڭ، سىتە ملېکراوڭ، کە سىڭى سەرشە قام بە  
 پەرسىش دەزانىن، ئەمەش لەبەر پەزامەندى خوا دەكەين ئەم  
 يارمەتيدانە بوو تە نەرىتى خەلگى ئەنادۆل.

ئەگەر کە سىڭ نەبوايە کە لەو کچە پېرسىتەو نەك تەنھا شەوڭ،  
 بەلگە تەمەنىڭ وەکو مىندالى خۆمان دەمان پاراست بەسە پىرکردنى  
 گەرەكەكە شەمان ئېمە بە سوالگەرى پارە تېمەگەن، ئېمە ھېشتا  
 ئەوئەندە بچوڭ نەبوينە تەو کە شەرف و کەرەمەتى خۆمان بە پارە  
 بفرۆشىن بە پېژ! بەلام تىگە يىشتىنتان لە مرقايەتى ئاوايە، ئۆر  
 بەداخەو... پورە فاطمە کە لەپەرۆشيدا لەسەر خۆى چو بوو،  
 پەنجەکانى درىزکرد بۆ چاوى باوکم و لە توورە يىپەكەى بەردەوام بوو:  
 - ئىستاش لەبەرچاومان ون بېن، لىرە مەمىنن، بەقاچە پىسە کانتان  
 ئەم كۆلەنە يىگەردانە مەشيوينن، باوکم بە ھەموو تەمەنى ئەم  
 قسانەى نەبىستبوو، منىش وەکو بى ھۆشېڭ لە ئۆتۆمبىلە کەدا  
 بەحەپەسانەو دەمپوانى، باوکم ھىچى پى نەوتراو بەبى دەنگى  
 ھاتەو ناو ئۆتۆمبىلە کە، غىرەت و چاۋنە ترسى پورە فاطمە  
 ھەمومانى سەرسام کرد، جەنابى پارىزگار کە لەگەل ئېمە بوو .  
 ھەولیدا باوکم پيارىزىت:

- خانمی به پریز تو ده بیټ ئه م پیاووت نه ناسی بیټ کاک (عه قیل)،  
بازرگانی به ناویانگی جیهان، چۆن به م جوړه قسه ی له گه ل ده کهن؟  
دهیه ویت یارمه تیتان بدات، نه مه کوئی خرابه؟

پووره فاطمه به هه مان تووړه بیه وه :

- نه و بووه ته بازرگان، به لام نه بووه ته پیاو، ئیوه ش کټن که  
له به رده م مندا پاریزگاری لی ده کهن!  
- من پاریزگاری ئیره م.

- زور به داخه وه م بۆ ئیوه ش، که سانی وه ک ئیوه نابنه نمونه ی  
خه لکی ئیره، تو یان به هه له ناردو ته ئیره باشتر وایه ئیوه ش به پون  
له م شاره. نه فسه ره کان هاتنه ناوه وه ویستیان پووره فاطمه بیده نگ  
بکه ن، به لام نه و به تووړه بیه که لیتی چاوه پوان نه ده کرا وه کو شیر  
پوو به پوویان بووه وه هیچ که س نه یده توانی لیتی نزیك بیټه وه. من  
ئیتیر به رگه م نه گرت له ئوتومبیله که دابه زیم و باوه شم کرد  
به ده سته کانیدا:

- بمبوره پووره فاطمه من کچی ئه م پیاوهم، به لام وه کو باوکم  
بیرناکه مه وه، هه رلیته دا له به رده متاندا شه رمه زارو غه مبارم، من بوومه  
هوکاری هه موو نه مانه، تکا ده که م بمبه خشن هه رگیز ئیوه  
له بیرناکه م، باوکم به توندی قو لی گرتم و رایکیشامه دواوه له وکاته دا  
چاوم به مسته فا که وت، خودایه به دیداری نه و ده توامه وه مه ست و  
بی هوش ده بووم.

هەرگیز ئەو دایک و کۆرە لەبەر ناکەم:

منیان فرێدایە ناو تۆتۆمبێلەکو لەوان دوریان خستەو. بەهیچ شتێوەیەك مالتۆچکەکی پوورە فاطمە و پووخسارە خەمبارەکی مستەفا لەبەرچاوم لانە دەچوو، ئەو ئەو فرمایشتە پوورە فاطمە کە وتی: "کچم قسەکانم بۆ تۆ نییە" وەکو خەنجەر ناخمی دەبێری لە دڵمدا هاوارم دەکرد:

"خودایە لەم ئێشدا هەلەیک هەیە"، "من لە خانووە بەشەو کەتەکی کاک عەقیل نا، بە لکۆ لەم هێلانە بچو کەدا دڵخۆش دەبم، چی دەبێت بامەن لێرە بێنمەو؟!"

باوکم لە ناو تۆتۆمبێلە کەدا هەر بۆلە بۆلی بوو:

- من خۆم لە ژیا نەدا دوو کەسم هیچ کات خۆش نەویستووە یە کە میان: ئەو هی باسی دین دەکات، دوو میان: کەسی بێ چاوو پوو کە لەبەرەمبەر تەدا دەوێستێت و دەوێرێت قسە بکات...

یە کێکیان، پەرستیارێکی خانە نشینە کە خۆی بە هەموو شتێک دەزانێت، ئەو تریشیان گەنجیکی دواکەوتوو کە ئیمامەتی مزگەوت دەکات.. ئەمانە هاتوون و میوانداری کچەکی ئێمە دەکەن.

من ئەمە بە سوکایەتی دەزانم، شتی وا هەر نەبوو.

نەمجارە جەنابی پارێزگار کەوتە قسە:

- كاك عەقىل، وايزانم كەمىك پېۋەرەكانمان تېكەل كىردۈۋە سەبەينى  
ئەم ھەۋالە بېيىستىت، لەبەر چاۋى خەلك بچوك دەبىنەۋە، ياساۋ  
پېۋەرەكانى ژيان لىرە: لەسەر نەرمى و خۆشەۋىستى و باۋەر  
دروست بوۋن، ھەلەيە ئەگەر ئىرە و پارىس و لەندەن بەيەك چاۋ  
سەيرىكرىن، پاشانىش ئەو ئىمامەى ئىۋە بەبچوك بىنيتان لە زانكۆى  
فېنا خويىندۈيەتى ئەلمانى و ئىنگلىزى و عەرەبى و پروسى دەزانىت،  
ئىستاش دىكتورا دەخويىنىت لەبۋارى كارگېرىدا كەسىكى شارەزاۋ  
لىياتۈۋە لەناكاۋ پۋانىنەكانى باۋكم گۇرا كاتىك زانى ئەو ئىمامە كىيە:  
- كەۋاتە بەم جۆرەيە، خۆزگە ئەمانەت پىشتىر بوتايە تىكايە  
بابگە پىينەۋە بەلگۈ لەگەلى ئاشت بېينەۋە و سوۋد لە ئەزموۋنى  
پىسپۇرپەكەى ۋەرىگىرن، من پىۋىستم بە ئەندامىكە ئىنگلىزى يان  
پروسى بزانىت، جا ئەگەر گەنجىكى ئاۋا بەرەۋشتىش بىت بۆ من  
باشترو گونجاۋترە. باۋكم لەھەر شتىكدا كە پەيۋەندى بە  
بەرۋەۋەندى و پارەۋە ھەبۋايە ئاۋا بەخىرايى دەگۇرا. ئەمە خۋى  
ئەو بوۋ ئەگەر بەرۋەۋەندى تىدا بۋايە لەگەل دوزمنى چل سالەيدا  
قۇل لەناۋ قۇل پىياسەى دەكرىد.

جەنابى پارىژگار دوۋپارە ھاتەۋە ناۋ باسەكە:

- ئەم كەسەنە خاۋەنى كەسايەتچىكى زۆر بەرزن ئەۋەى پىش ئىستا  
پەۋى دا پىيان قبول ناكىت. با ئەم داۋايەت بۆ كاتىكى تر بىت،

باوکم به زۆر قه ناعه تی کرد، به لām هەر ده سته ردار نه ده بوو من باش  
ئو ده ناسم.

له ناو هه موو ئه وانه ی که پوویندا خۆم ون کردبوو، ئه وه ی له به رامبه ر  
ئو مرقانه دا کرا هیچ کات پیم قبول نه ده کرا ناگره که ی ناخم وا  
ده یسوتاندم که برینه کانی خۆم ته واو بیرچو بوویه وه، خه فتم بۆ  
ئه وان ده خوارد، بۆ ئه وه ی باوکم نه زانیت فرمیسکه کانم ده شارده وه و  
هاواره کانی ناخم به بیده نگه ی ده رده بپی.

ئو چاره ئازایانه و ده سته پلنگ ئاسا و ته ناگرینه ی پوره  
فاطمه می بیرچونه وه نه بوون!!

ئهی وه ستانی مسته فا، به هه موو ئه ده ب و پیاوه تیه وه به پێزو  
بیده نگیه وه منی حه یران کردبوو. دایک و کوپ وه کو قاره مانی ناو  
داستانیک به رده وام خه یاله کانمیان ده پازانده وه. به جۆرێک سه رم بۆ  
هەر کوێه که ده سوپاند پووی ئه وانم ده هاته وه پیش چاو.

### خۆشه ویسته ی که ی ناخم په گی داده کوتا:

که گه یستینه وه شاره که ی خۆمان باوکم منی گه یانده باشتیرین  
نه خۆشخانه، به رده وام پزیشک و په رستار له پشت سه رم  
پاده وه ستان، هه موو شتیک هه بوو، له هەر داواکاری و پێویسته که مدا  
ناماده بوون، به لām ئه م ساردو سپیه، ئه م دنیا ده سته کرده دیسان  
منی غه مگین و دلته نگ ده کرد. به رده وام له خه یالی نزیکه ی و

دۆستایه تی و گهرموگویی نه و خه لکه غه ریب و دلپاکه ی نه نادۆلدا  
بووم.

نه و کچه مه ژارانیه که له به شه ناوخواهیه که دا پێکه وه بوین،  
خۆشه ویستی نه وان کاریگه ری زۆر بوو له سه رم. دۆستایه تی نه وان  
گفتوگۆ نه رم و نیانیه کانیانم هیچ له بیر نه ده کرد. نه ی نه و کاتانه ی  
ده چووم بۆ شت کپین، له و شاره بچوکه دا هه ستت ده کرد  
له فراوانترین جیگه دایت به هۆی نه و میهره بانیه زۆره ی له خه لکه که یدا  
ده تبینی.

"نه مره که ی... به سه رچاو... خوا لێت پازی بێت... نه و قسه یه  
مه که ن، چۆن پاره له ئێوه وه رده گرین؟! ... که ی توانیت نه و کات  
نرخه که ی بده سه رت سه لامه ت"....

خودایه نه م وشه شیرینه انیان چی بوو، وه ک بلایی ژانیان  
کردبووه به هه شتی سه ر زه مین.

نه ی پوره فاطمه و مسته فا ! نه وان دوو قاره مانی ژیانم بوون.  
دوو فریشته بوون که له میشکم نه ده سپرانه وه، له خه یالَم نه ده پۆیشتن  
و، له دَلَم نه رنه ده چوون.

"نازداره که م، نه مه ش ده خۆیت؟ نازداره که م نه مه ش زۆر  
شیرینه... نازداره که م نه وه له بیر نه که یت هه رچیت پتویست بوو  
ده بێت بیلێت... خۆشه ویستی دایه، تۆ میوانمیت به لām من به کچی  
خۆمت ده زانم"، من له دایکی پاستی خۆیشم نه وه نه ده خۆشه ویستی و

سۆزى پاك و بى به رژه وهندى و گرنگى پيدانم نه بينى بوو، به هه موو  
 جۆرىك ئاسووده يى و ئارامى و خۆشه ويستى له ناخمدا ده پواند، له  
 هه مووشى گرنگتر فيرى خۆشويستنى كردم. ئيتير مسته فاش شتيكى  
 تريبوو له زيانندا.

له و شوينه ي لاويتيم به سهر بردبوو پر بوو له كه سانى هه لېژيردراوو  
 كه سانيك كه هه مووان ئيره ييان پى ده بردن، چه ندين گه نجيش  
 هه ميشه له هه ولى نه وه دا بوون بۆ ساتيكيش بيت ده رفه تى  
 قسه كردنيان پى بدهم. برپا بكن له و باره يه وه گه نچ هه بوون كه  
 نه وه ي له ده ستيان بهاتايه ده يان كرد بۆ گه يشتن به من، نه وانه  
 زۆريشيان كه سانى ده و له مه ندو سه ركه وتوو له خويندن و خاوه ن پله و  
 پايه بوون به لام له چاوى هيچ كامياندا نه و ئارامى و ئاسووده ييه م  
 ده ست نه كه وت.

به ته نها يه ك بينين ده تتوانى تيبگه يت كه مسته فا چه نده لاويكى  
 به نه مه ك و پاستگرو جياوازه له وانه ي تر، هه ر بۆيه به شيوه يه كى  
 جياوازيش ده روونى منى داگر كردبوو كه ده رچوونى مه حال بوو. من  
 له تاو ده وروبه ريشمدا به جوان ناسراو بووم هه رگه نجيك منى ده بينى  
 دووباره پووى وهرده گيترپايه وه بۆ نه وه ي جاريكى تر بمينيته وه.  
 ته نها گه نچ كه نه مه ي نه ده كرد مسته فا بوو، نه و ته نانه ت له كاتى  
 پووبه پووبونه وشمدا هه ولى ده دا چاوى له بينينم بپاريزت به وه ي كه  
 وه كو نمونه ي نه ده ييكى به رز پوانينه كانى به ره و لايه كى تر

وهرده گيڙا، من خۆم له پاکی و دروستی و کهسایه تی و نه ده بی نه و  
پامابووم. من له نه ودا جوانی پلّح و پیاوه تیم دۆزیبوه وه نه ک پووکهش  
و جوانی پوو خسار. به جۆریک کاری تی کردبووم، که هه موو پۆریک زیاتر  
له پیشوو ده چوو نه خمه وه و هینده ی تر نه وم جیاواز ده بینی و له بیر  
کردنی نه سه متر ده بوو له لام.

به هۆی خۆشویستنی زۆری مسته فاهه خه ریک بوو ئیتر گرنگیم  
به کهسانی دینداری تریش ده دا که تا نه و پۆزه ییش وه کو باوکم منیش  
خۆشیم لایان نه ده هات، نه و ئیتر نه ک هه ر له خه یالمد  
له خه ونه کانی شمد جی گرتبوو. شه ویک تا خه و چوو چاوم بیرم له و  
ده کرده وه، له پله به رده می خۆمدا بینیم، دیسان نه و به شه رم و  
سه رداخستن و هه له اتن له بینیم خۆی نیشاندام. به نا په حه تیه وه پیم  
وت:

— من زۆر خه مبارم، تکایه بعه خشن، به واکه ن زۆر نازار ده چیژم،  
هه رچه نده ئیوه شایه نی جوانترین و به رزترین ستایش بوون، که چی  
باوکم بێ پیزی به رامبه ر کهسایه تیتان کرد، منیش هیه هه لۆیستیکم  
نه نواند. به لام ئیوه له وکاته شدا به جوانترین شیوه مرۆڤ بوونی خۆتان  
پاراست. دیسان هیه وه لامی نه دایه وه، پوهی وه رگيڙا و خه ریک بوو  
ده پۆیشت، منیش وه کو دوا ده رفه ت له بێ چاره ییمدا پیم وت:

— من ئیوه م زۆر خۆشویست، هه رگیز له بیرم ناچن، به ناگا هاتم...



ناه خۆزگه ئەمە خەون نەبوايه... خۆزگه ئەمانەم پووبەپوو پى  
بوتايە، بيزانايە كە چەندەم خۆش دەوێت، پەنگيشە لىم تى  
بگەيشتايە، بىكرەمايه بە دلخۆشترين كەسى دنيا.

### باشترين نموونەى موسوڵمان:

ئەو پۆژەى لەنەخۆشخانە دەرچووم هاوپیئەكم لەگەڵ  
هاوسەرەكەى هاتنە سەردانم، باوكى ئەویش بازىگانیكى دەولەمەند  
بوو هاوسەرەكەشى گەنجىكى شارەزا بوو كە لەلای باوكى كارى  
دەكرد. كاتێك بەسەرھاتەكم و هەوالى سوتانى بەشە  
ناوخۆییەكەمانیان بىست، هاوسەرەكەى (ئێرھان) بەكسەر پرسىارى  
كرد:

- بەپاست ئێو بەس لەشارى (....) دەكەن كە تیايدا بوون؟

- وتم: بەلى

- ئای خوايه، سەبرى ئەو پووداوه بكەن، ئەو مستەفایەى تۆ باست  
كرد، چەند لەمستەفای هاوپی من دەچێت. زۆر سەرم سوپما  
لەوكاتەدا.

- تەكە دەكەم باسى بكەن ئەو هاوپیئەتان كێیە! كە ئێرھان كەوتە

باس كردنى ئیتر خۆم پى پانەدەگىرا بەبى ئەوێ بەسەر خۆم دا زالى  
بىم هاوارم كرد:

- شتی وانابیت! ئۆدەش باسی ھەمان کەس دەکەن. بەلێ ئوھ پێک  
خۆیتە.... ئێرھانیش زۆر سەرسام بوو بوو:

- بامنیش باسیکی ئو مستەفایەت بۆ بکەم. ئو مەزۆفە لە ژیانیدا  
دوو یاسای بنەپەتە بۆ خۆی ھەیە، یەکیکیان: ژیان وەکو  
موسولمانیکی نمونەیی، دووھ میان: بوون بەکەسی کەسانی بێ چارەو  
غەریب و، دەستگیرویی لێقەوماوان. ژیان و تەمەنی بەمجۆرە پلان  
پێژی کردووھ و نەخشەی پێگەشی ھەر لەسەر ئەمانە داپشتووھ.

ئو سومبول حەق دۆستی و پاکی و غەرەتە، موسولمانیکە کە  
تەنھا بەوتەکانی نا، بەلکو بەھەلسوکەوت و پەوشتەکانیشی وانە  
دەداتە کەسانی تر، یەک خولەکیش کاتی بەخۆراییی بەفێر نادات  
بەردەوام لەبەرەوپێش چوندایە. جگە لەوھێ بەردەوام لەپەییوەندی  
باشدایە لەگەڵ دۆستەکانی و ئامادەیی ھەموو بەخشینیکی بەھەر  
یەکیکیان کە لە پێویستیدا بن.

لەتەمەنی دە سالییدا قورئانی لەبەر کردووھ و لەپانزە سالییدا  
بەتەواری عەرەبی فێر بوو، دواي ئوھێ قوتابخانەیی ئیمام خاتیب  
تەواو دەکات دەچێتە فێننا لەسەر تواناو لیھاتوویی خۆی لەگەڵ فێر  
بوونی پەرووسی و ئینگلیزی و ئەلمانیدا خۆپێندەکەیی تەواو دەکات،  
ئامادجیشی لەفێر بوونی ئو زمانانە تەنھا بۆ گەیاندنی زانستەکەیی و  
تێگەیاندنی خەڵکانە لەمەسەلەکانی ئیسلام و قورئان، ھیچ کاتیکیش  
بەئارەقی ناوچاوانی نەبووینت یەک دینار پارەیی لەکەس قبول

نەکردوو. تا ئەم خۆپەندە ئیستاشی بەشەوانە کاری کردوو و بەپەژ خۆپەندوو، دایکیشی لەهەولێ پێگەیانندی ئەودا لەسەر گەورەترین بازار دانی بەخۆیدا گرتوو، بەم جۆرە ئەم دوو کەسە گەورە پێکەوه ژيان دەگوزەڕێن.

ئەو یادەوهریهی مامۆستا سەعیدی نوورسی که کار لە مستەفا دەکات:

گەورەترین خەیاڵی مستەفا پۆشتنە بۆ پووسیا بۆ گەیانندی ئیسلام و قورئان بە خەڵکی ئەوێ. ئەمەش لەدوای کاریگەر بوونی بە یادەوهریهی مامۆستا سەعیدی نوورسی لەخەیاڵیدا دروست بوو. زیاتر خۆم پێ پانەگیرا هاتە قسە:

- چ یادەوهریهی که تۆ دەکەم؟ بۆ تۆی باس کردوو؟

- بەلێ

- باسی بکە تکایە، دلێام شتێک مستەفای پێ کاریگەر بووبێت لەسەر ئێمە زیاتر کاریگەری دادەنێت.

- ئەو یادگاریە بەم جۆرە بوو:

زانای نوێخاوەن پێشەنگ بەدیعوزەمان سەعیدی نوورسی که لە ئەستەنبۆلەو دەچێتە وان، بە هاوڕێیەتی دوو قوتابی خۆی پێکەوه دەچنە "تيفلس" که بەناوبانگترین شارە لە ولاتی گورجستانی ئیستا، تيفلس لەوکاتەدا شارێکی دیاری دەولەتی پووسی بوو، لەو

میژووه دا تیفلس شارژکی ناودار بووه که موسولمانه تورکه کان تیایدا  
له ژیر دهسه لاتی سیاسه تی په پره وکراوی دهوله تی پووسیدا بوون،  
سه عیدی نورسی له زه رده خوری عه سرژکی درهنگ وه ختدا له  
تیفلس، کاتیک له سهر گردلکه ی "شیخ سانان" وه له سروشت و  
ده ورویه ر ده پوانیت، سهریازیک دیته لای لئی ده پرسیت:

- بچی بهم جوره به سهرخه وه له م ده ورویه ره ده پوانیت؟ سه عیدی  
نورسیش به دانایی و باوه په خوبونه وه:

- پلانی قوتا بخانه که م داده پژم، سهریازی سهر سوپماو یه کسهر به  
گالته جاپه که وه ده پرسیت:

- تو خه لکی کویت؟

- من به دلیم

- باشه که واته نیره تیفلسه تو به هله خه یال ده که یت، سه عیدی  
نورسی به نیگایه کی کاریگه ره وه له سهریازه که ده پوانیت:

- تو نازانیت تیفلس و به دلیم بران! سهریازه که بهم وه لاه زیاتر  
پاده مینیت:

- نه مه مانای چیه؟

سه عیدی نورسی به وهسته به هیزه یه وه هندی زانیاری  
سه بارهت به داهاتور ده داتی و ده لی:

- له ناسیا و جیهانی نیسلامیدا، سی نورور ورده ورده به دوا یه کدا  
دهست به درهوشانه وه ده که ن، له نیتوه شدا سی تاریکی یه که له دوا یه که

دەردەكە ویت، ئەم پېژنمە سەپىنراۋ و دەسەلاتدارەى ئىتوھ دەپوخىت  
و، منىش دېم و لېرە قوتابخانەكەم بنیات دەنېم.

ئەوھى كە سەعیدى نورسى لەسالى (۱۹۱۰) دا وتى ئىستا  
پاستى و دروستىەكەى نۆد پوون و ئاشكرا دەبىنریت، ئەو پېژنمە  
كۆمۇنىستەى لەسالى (۱۹۱۷) لە پووسیا دامەزرا بەدەسەلاتىكى زالم و  
دوور لە مرقاىەتى لەو كۆرمەلگایەدا سەردەمىكى تارىكىستانى خولقاند  
بوو، بەجۆرئەك ملیۆنان كەس بوونە قورىانى ئەو پېژنمە سەپىنراۋە،  
بەپووخانى كۆمۇنىستەكان لەسالى ۱۹۹۰ دا شارى "تېفلس" یش  
بەسەربەستى خۆى گەیشت، لەدوای ئەمەش قوتابىەكانى سەعیدى  
نورسى دېنە تېفلس و لە پېتاۋ خزمەتكرىندا قوتابخانە خەيالپەكەى  
ئەو مرقاىە گەورەپە دروستدەكەن.

ھەرچەندە لەو مېژوۋەدا سەربازە پووسەكە لەبەرامبەر ئەو  
كەشپىنپەى سەعیدى نورسىدا بەتوندى پاۋەستا:  
- ئاى ! سەرم سوپدەمىنى لەم ئومىدەۋارىەت. سەعیدى نورسىش  
لەو لەمدا:

- منىش لە ئەقلى تۆ سەرم سوپدەمىنىت ! دەتوانىت دلتىابىت لە  
ئەگەرى بەردەۋام بوونى ئەم زىستانە ؟ ! ھەر زىستانىك بەھارىكى بەدوا  
دېت، ھەر شەۋىكىش پۆژئەك پووناكى دەكاتەۋە. سەربازە پووسەكە  
تا دەھات زياتر سەرسام دەبوو:

- نه فهدی تو چی ده لئیت؟ ئیسلام پارچه پارچه بووه. سه عیدی نوورسی وه لامیکی دایه وه که تائیتاش خویندوان سه رسام ده کات:

- نه خیر، موسولمانه کان سه رقالی خویندن و فیر بوونن ئه وه تا هندستان مندالئیکی به توانای ئیسلامه، ئینگلیز له ناماده پیدا ده خوینت، میسر پۆله یه کی زیره کی ئیسلامه، ئینگلیز له کولیزی سیاست وانه وهرده گریت، تورکستان و قه وقاس دوو کوپی قاره مانى ئیسلامن، پوسپاش له قوتابخانه ی جهنگ دا خه ریکی خویندنه، ئای له و کاته ی ئه م پۆله به جهرگانه بپوانامه ی دبلومه کانیان وهرده گرن و هه ریه که یان ده چنه لوتکه ی سه رکه وتنی قاره کانیان، ئالای به په ونه ق و دادپه روه ری ئیسلامی باوکیان ده شه کیننه وه، له بهر چاوی قه دهرداو به پیچه وانه ی پیشبینی خه لکه وه، پاسته قینه شاراوه کان ده خه نه پوو.

چه نده سه رسوپه ئنه ره، له و کاتانه دا هندستان و میسر له ژیر ده ستی ئیستیعمارى ئینگلیزه کاندایه شیلران، ولاته کانى قه وقاس و تورکستان که به تورکه کانى ناوه پاستى ئاسیا ناسراون له ژیر ده سه لاتی زالم و به زۆر سه پینراوی پووسدا ده یاننانلاند، ئه مپۆل دانه دانه ی ئه و مژدانه ی سه عیدی نوورسی ده یفرموون هاتنه دی.

میسر له ۱۹۳۷ دا سه ریه خویى راگه یاند.

پاکستان له ۱۹۴۷ دا به جیا بوونه وه ی له هندستان بووه ده وله تیکی ئیسلامی سه ریه خۆ، له ۱۹۹۰ دا به هه لوه شانده وه ی

يەككىتى سۆڧىيەت، قەوقاس و كۆمارى توركىستان يەك يەك بەئازادى  
خۇيان گەيشتن.

ھەربۆيە مستەفا كە باپىرەي خەلگى قەوقاسە، بىرۆكەي ئەوھى  
بۆ ھات بچىتە پوسىار بۆ گەياندنى ئىسلام و نىشاندانى پىگەي پاست  
بەو گەنجانەي لە بۆشايى بى ئيمانيدا ماونەتەوھە بۆ تەداوى كردنى  
ئەو گەنجانە بە قورشان و چارەسەرە مەعنەوييەكانى يارمەتى ئەو  
كەسانە بدات كە شەويان خستوووتە سەر پۆژ و كاردەكەن. ئەمەش  
وھەك بەندەيەك بە ئەرگى سەرشانى دەزانىت.

منيش لە ڧىننا لەگەل مستەفا ئاشتابووم، يەككىكە لەو گەنجانەي  
لە ژياندا نۆرتىن متمانەو باوھەم پىي ھەبىت، چوار سال لە نزيك يەك  
ژياين ھەرگىز لەپاكى و سادەيى و مۆڧ دۆستى ئەو تىر نەبووم.

### زىاتر لەبەرچاوم گەورە بووبوو:

لەو زىاتر بەرگەم نەگرت و ھەلەم داھە:

- چى دەبىت، مادام لەگەل ئەو ھاوپىيت، تەكا دەكەم يارمەتيم بەدە.

- چۆن يارمەتەيەكت دەويت؟

- پەيوەندى بەمستەفاوھە بکە بەجۆرئەك ئىمە پىكەوھە كۆبکەرەوھە  
دەمەوى تىي بگەيەنم كە ھەرگىز لەبىرى ناكەم و ئەو تاكە كەسە بەم  
پاددەيە خۆشم بويت! چى دەبىت ئەم چاكەيەم لەگەل بکە، ئەمە

بكهيت وهك ئهوهيه ههموو دنيات بهخشي بېت... تكايه... ئيرهان  
به بى ئومىديه كه وه سهرى پاره شاند:

- تۆ ئه و نانسيت، چاوى ئه و كچ و ئافرهت نابيينيت، ههرگيز خۆى  
به و عه شقه درۆيانه وه سهرقال ناكات. ئه و ئه م جۆره شتانه ته نها به  
كوشتنى كات و له ده ست دانى كه سايه تى ده زانيت، هيچ ئاره زوى بۆ  
ئهمانه نيه.

ئو خۆى بۆ قورئان و ئيمان ته رخان كردوو، ده يه ويّت ژيانى به  
ناساندنى جوانيه كانى قورئان و ئيمان به جيهان به سهر به ريّت، نهك  
تۆ، ههموو جوانيه كانى دنيا له دواى يهك بوهستن ئاوپيان لى  
ناداته وه، چونكه ئامانجى ئه و ژيانه بۆ خوا، بپوا به من بكه و بهر  
له ده ست پيكردين واز له م خه ياله ت بهيئنه، ئه و له بيركه، ئه م پيگه يه ت  
كۆلانيكى بنهسته.

- به لام خۆ ئه و دژى هاوسه رگيرى نيه ؟!  
- ئه و قاره مانىكه له پيناو بانگه وازيكد. كه كاتى هات بېگومان  
هاوسه رگيرى دهكات، به لام ئيستا نا.... قسه كه م پى بهى:  
- نه خير به هه له دا چوويت... به دلتيا بيه وه په يوه ندى پتوه ده كه م.  
ئاگرو عه شق و حه سره ته كه ي ناخمي بۆ باس ده كه م به لكو  
به هاوسه رگيرى قايلى بكه م.



## ئىرھان زەردەخەنەيەكى تالى کرد:

- بەم حالەتەوہ نەك مەرپەسەندت ناكات، بەلكو قسەشت لەگەڵ ناكات!

- ئەمە ئاسانە، ئەو چۆن بپەوێت وادەبەم، خۆم دادەپۆشم دەست بەنوێژو بەندایەتییەكانم دەكەم.

- چاوەڕێ دەكەیت بەمە باوەڕ بكات؟

ئىرھان كە ئىتر لەحالى پەرىشان و پەنگىشە بەبەروای ئەو بە گالته جاپی لە من تىگەبشت ئىتر بى دەنگى لە باسەكە کرد.

بەئى بەهۆی هەستەكانمەوہ خەريك بوو وەك مندالم لى دەهاتەوہ، خەريك بووم قسەى منالانەو بى مانام دەکرد، من لەكوئى و دنيای بىگەردى دروستى ئەوان لەكوئى كە بچمە ناوى؟! بەلام ئاگرەكەى ناخم ياساكانى (مەنتق)ى نەدەزانى هەستەكان مەنتق ناناسن!

لەلايەك پىداگىرى باوكم بۆ پۆيشتنە دەرەوہم بۆ خويندن و لەلايەكيش عەشقى مستەفا كە بەخويندە هاتوو چۆى دەکرد.

لەنيوان هەردووکیاندا بى چارە دەتلامەوہ وەكو دوا دەرفەت دووبارە لە ئىرھان پارامەوہ.

- كەوايە تەنھا ژمارەى تەلەفونى مستەفام پى بدە دەمەوئى قسەى لەگەڵ بكەم

- تەلەفونى تايىپەتى نىيە، بەلام ژمارەى شوپنى دانىشتنەكانى  
مىزگە وتىم ھەيە، پەيۋەندى بەئەۋيۋە بىكەيت پەنگە بتوانىت قەسى  
لەگەل بىكەيت.

بەكسەر ژمارەكەيم نووسى، نەك نووسىم بەلكو دانە دانە لەبەرم  
كرد، ئىتر نىازم نەبوو كات بەفەرۆ بىدەم، بەئومىدو پەرشىيەكى  
نۆرەۋە تاۋم دايە تەلەفونەكەو ژمارەكەم ۋەرگرت، پرسىياري  
مستەفام كرد لەو پىاۋەى كە ۋەلامى دايەۋە، بەلام ئەۋەى كە بىستم  
بەتەۋاۋى پەرىشان و دلتەنگى كردم:

- كچەكەم مامۇستا مستەفا ۋەى دە پۆرە لەشارى ئەنقەرەيە،  
دايكى توۋشى شەلەل بوۋە، لەگەل ئەۋ دەمىنىتتەۋە لەبارىكى  
قورسدان.

جگە لەۋەى بى ئومىدى دايپۇشىم، ناپەھەتى و ھەزار بىرى  
ناخۇش بەمىشكەدا ھات و دلم بەۋ ھەۋالە داچلەكى بەرامبەر ئەۋ  
خۇشەۋىستىم بۆ پورە فاطمە، ئەۋ ھەۋالە ۋەكو زەنگىكى ترسناك  
داى لەدەروۋىم، دۇستايەتى لەم ۋەختانەدا دەرەكەۋىت. بەرامبەر  
ئەۋ يارمەتەي ئەۋان كە لەۋ كاتە قورسەدا بەھانامەۋە ھاتن، ئەمە  
دەرفەتەك بوو بۆ قەرەبوو كەردنەۋە، بەلام چۆن و لەكوپۋە دەست پى  
بىكەم بۆ ئەمە كەۋتمە بىر كەردنەۋە . ئەگەرەكان مىشكىميان سەرەۋ  
ئوۋر كەردبوو.

ھەم بۆ پزگار بوون لە فشارەکانی باوکم، ھەمیش بۆ یارمەتی دانی  
 ئەو دوو دۆستە قەدر شناسە، پلانیکی تازەم دانا، بە ھۆی ئەمەوہ  
 پەنگە بمتوانیایە کە مێک نزیکبیش لە گەڵ مستەفا دروست بکەم.  
 بارودۆخە کەم بۆ باوکم باس کردو بۆ پازی کردنی ئەو وەتم:  
 - بابە گیان من ئەگەر لەم ناپەختیەدا بچم بە ھانای ئەو دوو  
 کەسەوہ، پەنگە دوایی تۆش مستەفا بە دەست بەیتیت و  
 لە کۆمپانیاکەت بۆ کارکردن بانگی بکەیت، ئیتر لە زانیاری و  
 ئەزموونەکانی ئەو زۆر سودمەند دەبێت، باوکم کە بۆ بە دەست  
 ھێنانی دیناریک ئەوہی لە دەستی بەاتایە دەیکرد، بێگومان بۆ ئەمە  
 نە یوت "نەخیر".



## به‌شی دووهم

له‌ناو رووداووه پر نه‌ینیه‌کاندا ونبوو بووم



### گه‌شتی ژيانم :

به‌بی هیچ کات به‌فیردانێک، له‌گه‌ل شۆفیره تاییه‌تیه‌که‌م پێگه‌ی  
نه‌نقه‌ره‌مان گرت به‌ر، کاتێک به‌ره‌و ئه‌و نه‌خۆشخانه‌یه‌ ده‌پۆیشتین که  
پورده‌ فاطمه‌ی لێکه‌وتبوو، له‌ مێشکه‌دا به‌هانه‌ و قسه‌کانم پێکده‌خست  
که‌ ده‌مویست به‌جوانترین شیوه‌ ده‌رکه‌ون. نه‌ ده‌بوو ئه‌وان ناگاداری  
نه‌م پلانه‌م بن، نه‌ گه‌ر نا ئه‌و دوو که‌سه‌ خاوه‌ن پێزه‌ به‌بی وه‌ستان  
هه‌موو داواکاری و یارمه‌تیه‌کانیان په‌ت ده‌کردمه‌وه، به‌پراستی  
له‌ به‌رامبه‌ر خۆشه‌ویستی و گرنگی ئه‌واندا، هه‌موو شتی که‌م فیدا ده‌کرد،  
که‌ به‌ره‌و نه‌خۆشخانه‌که‌ هه‌نگاوم ده‌نا، هه‌ستێکی سه‌یر هه‌موو  
گیانمی داگیرکردبوو که‌ تا ئه‌و پۆژه‌ شتی وه‌هام به‌سه‌ر نه‌هاتبوو.

خوايه ئەمە چ حالتيك بوو؟ تەنانەت بۆ ھەناسە دانیش فشارم دەخستە سەرخۆم! ھێندە ئەژتوكانم لاوازبوویون خەريك بوو لە ناوھەراستی پارەوھەكەدا بگەومە سەرزەوی. ئەم پەرسیارە ھەر لەمیشكەدا دەسورپایەو: مستەفا چۆن پوو بەپووم دەبێتەو؟! دەرم دەكات؟ یان بەقورستەین جێو قسەى ناخۆش تۆلەم ئی دەكاتەو؟ یاخود دەرگاگە بەسەرمدا دادەخاتەو و بۆ ھەمیشە دیواریك لەنێوانماندا دروست دەكات؟! ھەرچۆنێك بێت... ئامادەى ھەموو شتێك بووم، بۆ ئەو خۆشەویستى دڵمى پارچە پارچە كردبوو، ئەو سۆزەى گوێى بەھێچ نەدەدا قایل بووم بەھەر دەرئەنجامێك، تەنانەت بیستنى چەند وشەىك لە ئەو بۆ من ھەموو دنیا بوو، بەو ھەزار پەرسیارە بى وەلامەى مێشكى كردبوو بە پێرەوێكى دەرئەچوو، دۆشداما بە پارەوھەكەدا دەپۆشتم، ئای خوايه گیان! لەژێر فشارو دڵە كوێیەكدا بووم دەتوت ئیستا دەبووریمەو و پاست نابمەو.

- ئیلکای... ئیلکای

ئایویم بۆ دواو دایەو كى ببینم؟ ھاوپیكەم "ئەمەل" كە لەمنداڵیدا لە فەرەنسا پێكەو بووین، باوھەشمان كرد بەیەكدا... دوو سال بوو یەكمان نەدى بوو.

- چیتە ئەو! خێرە! حالتيك لەباش ناچیت... نەخۆشیت گیانیشت دەلەرزیت، ھیوادارم ھىچى خراپ نەبێت؟!

- ناسراوڻڪم ٿڌر نه خوشه، ڪه ميڪ پهروشي نه وهه.

- ناسراو؟

- بهئي

به گومانتيكه وه:

- هممم .... نه ڪا!؟

منيش وتم :

- نه خير نه مه شتيڪي جياوازه. نه ي تو ليڙه چي ده ڪه يت؟

- من ليڙه ڪار ده ڪه م.

- ڪه وتيته ئيڙه وه؟

- بهئي... له به شي فرياکه وتم، هه روه ها خوم بؤ تاقيردنه وه ي

پسپوڙي پزيشڪي ناماده ده ڪه م.

قولي گرتم:

- وه ره ده ي .... يارمه تيت ده ده م تا هاوپڻڪه ت بدؤزيت وه له به ر

نه وه ي نه مه ل يه ڪيڪ بوو هه ر نوو ناخي مرؤفي ده خوڻنده وه هه ر

بؤيه بؤ پڙگار بوون له ده ستي چيم نه ڪرد! تا وازي لي هيتام

دڻم خهريڪ بوو ده وه ستا:

شوڻي پورهه فاطمه دؤزيه وه به پرسيار ڪردن له په رستاريڪ

نووري خه وتنه ڪه يم زاني، له ده رگام دا:

- ڪي لييه؟

- من لیڙهه (دهنگی کوپڙڪ).

- دووباره هه مو گيانم كه وٽه وه له رزين و ٿاره ڦيڙي ساردم دهردا.

"خودايه چي ده بيٽ، ليٽ ده پارڙمه وه... با بهر له وه ي شتي ڦيڙي خراب ڀوو بدات ليڙهه ڀڙم، ٿه گهر خه ياله کانم ڀڙوختن ٿه م زيانه ڀڙ من ده بيٽه زيندان، تن ٿه وه بنده يه ت به وه مو پاكي و بيگه رديه دروست كر دووه، منيش وابسته ي ڀووم، چي بگه م؟ تن خولقاندوته و منيش خڙشم ويست، چي ده بيٽ يارمه تيم بده".

به زڙ هه نگاهه کانم هه لده نا .. له نارهه ته ي و ڀڙو شيمدا ڦڙ و قاچم جگه له له رزين جو له يان ڀڙ نه ده ڪرا.

ٿه ي حالي دلڻم ڀڙ ناليت! خهريك ڀوو ده وه ستا. كه ميڪ غيرهت.. كه ميڪ بهرگه گرتن.. له بهر ده رگا كه مابووم هيشتا ٿاره قهه کانم ده سپري و له ناڪاو له و دنيا تاريخه مده مسته فام له پيشي خڙمدا بيني... من كه له بهر خه جاله ته ي ڀووم نه ڀوو ته ماشاي بگه م و ٿه ويش له بهر ٿه ده ب و ڀڙ زداري خڙي سهري دووباره ڀڙ زهوي شڀر ڪرد، به بي ٿه وه ي هيچ بلڙيت ڀڙيگه ي به ره و لاي ڀووره فاطمه نيشاندام، ٿه مهش ماناڪه ي زڙ ڀوون ڀوو:

"هيچ نيشيڪت له گهل من نيه، چي به دايڪم ده لڙيت بيٽي، دواييش ٿه وه ده رگا كه يه ده توانيت ڀڙيت".

به وه ستانه وه كه خهريك ڀوو شاخيان لي ڀووره ڪردم، هه جڙيڪ ڀوو هه نگاهه به ره و ٿووره وه ده نا. ڀووره فاطمه به بي ڀووره دهنگي



له جیگه یه کدا که وتبوو، به ته واوی مردوویه کی ده هینایه وه یاد،  
 پوویه کی ساردو گوناکانی سپی هه لگه پاو، ده وروبهری چاوه کانیشی  
 مؤر بوو بوون.... له ژیر چنگی نه خوشیه کی سه خندا خه ریکبوو  
 دوایین هه ناسهکانی ده دا. چوومه ته نیشتی چاوهکانی داخستبوو،  
 لیوه کانیشی قلیشا بوون، ده ستیم توند گرت ههستی به هیچ نه کرد  
 به لام له به رخویه وه شتیکی ده خویند، بۆ ئه وهی یه که وشه له مسته فا  
 ببیستم سه بیریکیم کردو لیم پرسى:

- حالى چۆنه؟

ئه ویش بى ئه وهی پووم تیبکات وتى:

- باشه.

- ده توانیت ههستیت؟

- نه خیر.

- هیچ قسه دهکات؟

- زۆر که م.

- دیاره هیچیش ناخوات!

- به لى.

- چه ند پۆژ ده بیئت لیڤه ن؟

- یانزه پۆژه.

- نه خوشیه که ی چیه؟

- جهاته ی ده ماغ.

ده تگوت به زږد نه و وشانه له ده می دینه ده، تا من بڼ قسه کردن  
 دپړه کانم دریژتر بگردایه ته وه، نه و به کورتترین وه لām خوی له ده ستم  
 پزگار ده کرد، به لām پیاوړتی و دروستی و مرادیه تی ته نانه ت له  
 ده نگیشیدا هستی پی ده کرا، نه وه نده کاریگر بوو له سهرم، دلم  
 ته پ ته پ به خیرایی که وتبووه لیدان.

### خودایه چی ده بیټ من له چاره ی نه و بنووسه:

له ناخدا هه زاران جار ده پارامه وه له خوا "نه ی خواجه گیان، نه و  
 که سه ی من بوی ده گه پیم نه مه یه، چی ده بیټ من له چاره ی نه و  
 بنووسه!" بڼ خالی کردن وه ی نه و هه مو ئازاره ی ده روونم،  
 له ته نیشت پوره فاطمه وه دانیشتم، نه و سیما نورینه ی له ناو بهرگه  
 سپیه کی به ریدا، مرقفی ده برده جیهانیکی تر، تا ته ماشا ت بگردایه  
 نارامیه کی بی نه ندازه ی ده به خشی، جوانی دل و ده روونی به ته واوی  
 له پووخساریدا پهنکی دابوه وه. نه م ژنه گه وره یه ته نانه ت نه خوش  
 که وتنه که شی جیاواز بوو، مرقف له کاتی نه خوش که وتندا پهنکی  
 ده په پیت، که چی نه م زیاتر له سیما یه کی شیرین و نورانیدا  
 ده رده که وت، دووباره پوومکرده وه مسته فا:

- بلنیت قسم له گه ل بکات! لانی که م ببینیت که هاتووم، من  
 قه رزکی نه وم لایه که ناتوانریت بدریته وه.  
 - به بی نه وه ی سه یر بکات:

- بېرسن نه گەر گویى لیتان بیت وه لām ده داته وه، درېژترین پرسته له  
مسته فا بیستم نه مه بوو به مه ش خو شحال و نومیده وار بووم.

چند جارېك بانگم كرد:

- پووره فاطمه .... پووره فاطمه، هیچ وه لāmى نه بوو، به لām چرپه  
چرپېك له لیوه کانیه وه ده بیستم و تینه ده گیشتم.

- سه یركه له گه ل خوی قسه ده كات، دیاره ده یه ویت شتېك بلیت.  
مسته فاش وتی:

- نه خیر، نه و نزیانه دووباره ده كاته وه كه هه موو پوژېك ده یانكات،  
له حالېكدا من به به هانه ی جیواز خوم زیاتر خه ريك ده كرد بۆ  
مانه وه ی له ژوره كه دا، به لām مسته فا به هه موو په فتاریكى نیشانى  
ده دا كه لیم بیزاره .

یان به پاستی هیچ گرنگیم پى نادات، یان به گوناخى ده زانیت  
له گه ل كچېكى كه م نیماندا قسه له و باسانه بكات، یاخود به هوی نه و  
شтанه ی پیشتر پوویاندا ده یه ویت خوی زویر نیشان بدات، هر چیه ك  
بیت، نه وه زور پوون بوو كه نه و به هه بوونی من نا نارام بوو، له گه ل  
نه وه ی زور باهې نه مه م ده زانی به لām پیداگریم له سر مانه وه م ده كرد.  
ماوه یه ك خوم په تهاشاكردنى دنیا نه فسوناویه كى پووره فاطمه  
و، په ند لیوه رگرتش خه ريك كرد. مسته فا واتېگه یشتبوو من نیه تی  
هه ستان و چوونه ده وه م نییه، وتی:

- له سر ئيزنتان من ده بېت قسه له گه ل پزېشكه كه ي بكم، كاتېك  
به ره و ده رگا كه ده پوښت، هه موو تواناي خوم كوكرده وه، بۆ  
وه ستاني نهو:

- يه ك خوله ك، منېش ئيتړ نامېنمه وه، به لام چه ند شتېكم هه يه  
پېتاني بلېم، ديسان گه رده لولولى ناخم هه لى كرده وه هه موو لاشه م  
له رزين و ترس و دوو دلى داگېرى كرد، له ناږه هه تى نه وه دا بووم كه  
چون و له كوټوه ده ست پى بكم!

نه گه ر خوښه ويستى خوم بۆ نه و نېشان بډايه ناسايى ده بوو؟  
نه خيړ... زور زوو بوو، نه ي نه گه ر ئيتړ نه بېينمه وه؟ به لى نه مه ش  
هه بوو... به حالېنكى په ريشانه وه يه ك دوو جار هه وللى قسه كردنم دا  
به لام وشه كانم قوت دايه وه.

له كوټاييدا به هه موو غېره تمه وه توانيم بلېم:

- مسته فا... من زور ناږه هه تم، زور خه مبارم، نه و بى پزېښه ي به  
ئيوه كرا هيچ ناتوانم فه راموشى بكم، نه م هه موو ماوه يه به خه فه تى  
نه وه وه خوم خواردوه ته وه، داواى لېبوردين له توش و پوره  
فاطمه ش ده كه م.

نه و كه سانه ي ته نها به چاويلكه ي به رژه وه ندى و پاره په رستى  
ته ماشا ده كه ن، ناتوانن شته كانى تر بېينن، نه وانه ي كه له منه تى  
چاكه و يارمه تى دان تېناگه ن و به فه لسه فه ي به رژه وه ندى گۆش  
كراون، زور به زيان و دنياى ئيوه نامون و منېش بى گومان له و

که شه دا گه وره بووم، به لām من هه ردوو دیوی ژیانم بینووه و به م  
دروستی هێ ئیوه سه رسام بووم.

- مسته فا ده سستی درێژ کرد بۆ ده رگا که به و مانایه ی که ئیتر نایه و یت  
گوێ بگریت:

- هاتنه که تان به دایکم ده لیم ئاسووده بن، هه م من هه م دایکم  
ئیوه مان به خشیوه، من ئیستا ده بیته بچه لای پزیشک، بۆ  
هاتنه که شتان زۆر سوپاستان ده که م.

بۆ دوا جار دیسان بانگم کرد:

- مسته فا... به پوانینیکی په ق لی می پوانی وه که ئه وه ی بلیت: "چی  
ده لیت؟ تۆ چیت ده ویت؟" بێ گویدانه ئه وه ی که ئه و چی ده لیت  
و چون بیر ده کاته وه، له سه ر قسه کانم به رده وام بووم، پیم وت:

- من مه حاله ئیوه له بیر بکه م، جار جاریش دیمه سه ردانتان، ئیوه  
که سانی زۆر تاییه تن بۆ من.

به وه لامیکی زۆر زیره کانه، ئیتر هه سته کانمی له ده ممدا وه ستاند:

- دایکم ئیوه ی وه که کچی خۆی خوشویست منیش وه کو خوشکم.

من توأم زۆر خوشویست:

له و کاته دا که هه موو شتی که کۆتایی پی هاتبوو، که ئیتر نه ده بوو  
قسه یه کم هه بیته بۆ وتن، که ئیتر کلیلی له هه سته کانم داو ده نگمی  
برێ، به لām هیشتاش من سه رسه ختانه له بهر خوشه ویستی ئه و بۆ دوا

دەرفەتیش بێت قسەم مابوو، لەوکاتەدا خوا وەك بۆلێ موعجزەیهکی  
خوێلقاندو دەنگی پوورە فاطمەمان بیست.

— مستەفا...!

دەستی لە دەرگاکی بەرداو پایکرد بۆ لای ئەو ژنە پیرەیی دایکی:

— دایە گیان... منیش وەك ئەو بەخێرایی گەرامەووە بۆ لای پوورە  
فاطمە ئەمەش دووبارە دەرفەتێك بوو بۆ من.

پوورە فاطمە کە منی لەبەردەمی خۆیدا بینی، وەكو ئەو هیج  
نەبووبێت تەکانێکی خواردو قۆلەکانی کردەو، بەزەردەخەنەیهکی  
بێ گیانەو منی لەئامێز گرت. منیش بەو خەمباریە زۆرەیی لەناخمدا  
زیادو زیاتری دەکرد بەگریانەو خۆم قەپێ دایە ئامێزی، پوورە  
فاطمەش بە دوو ئەسیرینی پوون کە لەچاوەکانی هاتنە خوار وەك  
بۆلێ زۆر شتی وت... بەو کردەوانەیدا دیار بوو منی بەخشیبوو،  
تەنانت لەوکاتەشدا لەخۆشەویستی نیشان دان بۆ من  
کەمتر خەمیەکی نەنواند، بیرم دەکردەو چی دەبوو ئەگەر ئەو  
تێگەیشتیویی و مەزۆف دۆستی و هەستی کەس ئازار نەدان و  
میهرەبانیەیی کە لەم جۆرە مەزۆفانەدا هەبوو، کەمیکیشی  
لەخێزانەکی مندا هەبووایە، کاتێک لای ئەم کەسانە دەبووم، لەلایە  
ئاسودەییەك دایە پۆشیم و، لەلایەکی تریش لەبەرامبەر ئەو هەموو  
بەپێزی و مەزۆف دۆستیەیی ئەواندا بچوک دەبومەووەو خەمبار دەبووم.

ورده ورده تا قوولایی چاوه کانم سهرنجی دام، له بهر نه وهی  
 قسه ی نه ده کرد نه وهی ده یویست بیلی به نیگاکانی ده یگه یاند نه مه  
 جوړه گفت کردنیک بوو که نه وتارییژو نه نووسه و نه زانایش  
 ناتوانیت پرستې پی دروست بکات، نه وه ته نه دلا ده توانی  
 بییستیت.

نه وه ته ماشا کردنیک نه وه نده میهره بانانه بوو که سهرتاپای  
 لاشه می ده له رزاندو به هموو بوونمه وه مهستی ده کردم، خه ریکبوو  
 له دله وه ناله م ده کرد:

ناه خۆزگه تو دایکم بوویتایه، نه و ساته که مه پر ئاسوده بیانه ی  
 که هموو شتیکیان له پیناودا ده به خشم به دریژایی ته مه نم تیا یاندا  
 بوومایه و له ته نیشته تو وه هموو ژیانم له دلخوشتی پرسته قینه دا  
 بتوایه ته وه، بمتوانیایه وه کو کچی پرسته قینه ت سهرم بنایه به و  
 خوښه ویستییه دایکانه یه ته وه .... ناه چی ده بوو؟! ده سته کانیم  
 توند گرت، نه وه نده ی که توانیم له وشه ی جوانی ده روونم  
 خوښه ویستیم بـ دهر بـ پی وه ک نه وه ی وشه تیک ئالو  
 به فرمیسکه کانمی بیستیت دیسان برژانگه کان کرانه وه، ته نه  
 وشه یه کی بچوکی نه فسوناوی له ده می هاته دهر، نه و وشه یه منی له  
 حه سره تدا هه لفراند، هات و له گه ل سۆزی گرگرتووی ده رووندا  
 تیکه ل بوو بـ هه میشه جیگه ی خۆی گرت.

- که که م!

ئاھ خودای من! لە تەمەندا کە سێک بەو پادەیه بەگەرمی و لە ناخی  
 دلەوه ئەو وشە پێ پارزو ناسکە ی بەو دەریزینە میهرەبانە ی ئەو پێ  
 نە وتبووم، وەك پارانەوه لە چاوه کانییم پوانی بە مانای "بەردەوام  
 بە" .... کچە کەم!

ئەو نەدە بۆ من بەس بوو... لە ناو دەپۆکی ئەم وشە یەدا چی حەشار  
 نە درابوو...! خۆشە ویستی، میهرەبان ی، نەزا کەت، پەنگیشە  
 ئارەزووی بوون بە بوکی خۆی! پەنگیشە... ئەمە تەنها خە یال ی من  
 بێت، یاخود پەنگە ئەمە لەو دیو خە یالیشەوه مە حال بێت...  
 باببێت...

بۆ من ژیان لەو سات و خولەك و دیمە نەدا بەرامبەر هەموو تەمەنم  
 بوو، بە هیواشی دەستە کانی گۆشی و دووبارە بە نیگا کانی  
 پوو خسارمی شانە کرد، نیگا کانی و هەست کردن بە گەرمایی  
 دەستە کانی وەکو کارەبا لێدان کاری لە هەموو گەردیلە یەکی لاشەم  
 کرد، من بۆچی ئەمەم لە دایکیشمدا هەست پێ نە کرد بوو! ئەگەر بۆ  
 یەك ساتیش بێت، هەستیکم بۆ دروست بوو، وەکو بوکی ئەو خۆم  
 دەبینی کە لە ئارەزووی خزمەتکردنیدا لە پێشێهوه دانیشتبووم.  
 بوون بە بوکی ئەو...؟

ژیانێك پێکەوه لە گەڵ پوورە فاطمە ی تا ئەو پەڕی سادە یی  
 سادە و تا ئەو دیوی میهرەبان ی بە سۆز! کە مۆژ لێیهوه فێری  
 مۆژناسی و بەخشین دەبوو...! ئەگەر لە خە یالیشدا بوو بێت



دەمويست لەناو ئەو كەشە بەهەشتیەى ئەو خێزانەدا بژیم....ئام  
لەخەیاڵەكانم.

### ئەو ساتانەى ئەقلم تیايدا دەفری:

لەو كاتەى من پشوم دابوو لەو جیهانەى لێى تێر نەدەبووم،  
دەرگا كە كرایەو وە منیش خۆم كۆكر دەو و چوومە كەناریك خانمێك  
بوو... مستەفاش بەبینینی ئەو كچە پۆشستە دەرەو. بەدلتیا بییەو  
بەشیاری نەزانیو لەنیوان گفتوگۆى خانمانەى ئێمەدا لەژوورەكەدا  
بمێنیتەو.

دەى هەر ئەمە بوو كە منى وێران كردبوو، ئەم پێزداری و ئەدەب  
و پەوشتە بەرزە لە كێدا دەبینرا؟! هاتنە ژوورەوێ ئەو خانمەو  
هەلسوكوتەكانى و وەستانی لەتەنیشست پوورە فاطمەو تێبینى  
كردنى جۆریكى سەیر دەهاتە پێش چاو. وەك ئەوێ هیج  
لەكۆمەلگەدا نەژیا بێت پاکی و بێگەردى و ناسكیەكەى هیج لەكەیهكى  
تیا دەر نەدەكەوت... ئەى بۆنە سەرنج پاكێشەكەى وەكو میسك لە  
ژوورەكەدا بلاو بوو... خودایە بەتەواوى سەرسام بووم بەو خانمە  
پەرپازە و ویستم لێى نزیک بێمەو.

بەلام بپوام بەو نەدەكرد كە بەچاوەكانم بینیم. خەریك بوو هۆشم  
لەدەست دەدا بەرامبەر ئەو دیمەنە پڕ نەپتێ و پازەى كە لەو خانمە  
سەرسوڕهێنەرەدا بەدى دەكرا، مێشكەم وەك دەهۆل دەنگى دەهات و

هه ستم به لیدانه خیراکانی دلم ده کرد کاتیک ویستم بچمه نه و دنیا  
 سهیره وه دوا هه ولعدا بق نه وهی له نهیننی نه و خانمه تی بگم و نزیک  
 بیمه وه، هر له وکاته دا له هوش خۆم چووم و ناگام له ده ورو به رم  
 نه ما، هر بۆیه دوا ی نه وه م به بیرنایه ت، له که ناریکدا بورا بومه وه،  
 منیان له سه ر جیکه به کی ته نهیشتی پووره فاطمه پال خستبوو. که  
 هاتمه وه هوش خۆم خانمه که پویشتبوو، مسته فاش له پشت سه ری  
 دایکیه وه په روشانه بانگی ده کرد:

— دایه ! دایه ! وه لام بده ره وه .... دایه ....

نه و خانمه نه فسوناوییه به و هاتنه پر نهینیه به وه و نه و دیمه نه  
 سهیره ی ده رکه وتنی، پووره فاطمه شی له گه ل خۆی بردبوو.

خودایه نه مه خه ون بوو! خه یال بوو؟ یان نه وانه ی که بینیم  
 راستی بوون؟! یان ته نها له هوش خۆچونیک بوو! سه رم خسته نتوان  
 هه ردوو ده ستم، ده ستم کرد به هاوارکردن. کاتیک بیرم له و پووداوو  
 به سه رهاتانه ده کرده وه که له ژوور سه ری نه و خانمه پاک و  
 بیگه رده ی له ژیانیدا جگه له چاکه هیچی تری نه کردبوو، له ناو دنیا  
 نهینیه کهیدا ویلتر ده بووم.

په رستارو پزیشکه کان له م کاته دا پژانه ناو ژووره که وه و ئیمه یان  
 نارد ده دهره وه، من نه مده توانی چیت به پیوه پابوه ستم، له جیکه ی  
 خۆم دانیشتم ... ئاه نه و دیمه نه ی چه ند خوله ک پیشت له به رچاومدا  
 پوویدا، وه کو فیلم وه ک شاتزیه ک ده هاته وه خه یال م هه زاران جار

دايده چله كاندم، جگه له په نابردن بۇ خدا تاكو يارمه تيم بدات،  
هيچى ترم له توانادا نه مابوو.

مسته فا كه نه و ناپه حه تى و هاوار هاواري منى له بهر دهم  
د هرگاكه دا بينى، ناگادارى كرده وه و وتى:

- تكايه نارام بڼه وه، ده كړيت له ئيستادا به جيمان بهيلن، نه مه  
به ماناي "برو و ناسووده مان بكه!" دهات، يان به ماناي "كاتيكى  
تر ده تبينه وه"؟! هه لبت له حالتيكدا نه يووم بير له مانه بكه مه وه.  
كاتيك پوره فاطمه يان برد، منيش بينينه كانم وهرگيږاو چاوم له سر  
قوولايى ديواري ژوره كه وه كو حه په سانتيك هيشته وه. نه و ديمه نه ي  
كه مرقى سه راسيمه ده كرد ديسان و ديسان به بهر چاومدا دهاته وه.

**له ناو نه و ديمه نه پر پهنده دا ونبوو بووم:**

خدايه نه وه چ ژنيكى سه ير بوو! ديمه نيكي يه كجار  
سه رسو پهنه ر بوو، چن له بير ده چيته وه؟! نه وه نده سامناك و پر  
په ند بوو كه بۇ هه موو ته مه نم بۇ چركه يه كيش له بيرم ناچيته وه. كه  
له و ديمه نه دا ژيام نيت له كييه تى و بوونى خوم تيگه يشتم و بوچى و  
چن هاتنه دنيا م و مرقى دوستى و نه ركه كانم بۇ پوون بو وه، بۇ  
يه كه مجار ده ستم كرد به ليپرسينه وه ي كرده وه كانم و له بهر امبه ر نه و  
هه موو هه لانه م به خه جالت باريه وه نه فرده م له نه قسم ده كرد، نه و  
پوداوه ي كه له ماوه ي چه ند خوله كيكا پوييدا ناخريته ناو ديپه كان

و وشه کان وه سفی ناکه ن، نه مده زانی باس کردنی نه و نیگا و پوانینه  
 سرسورپهینه رانه ی نیوان پوره فاطمه و نه و خانه پاکیزه یی وه کو  
 فریشته دهرده که وت، باوه پری پیده کریت؟! یا خود پیّم ده لّین نه و  
 کچه نه قلی له ده ستداوه! چی ده لّین بابلّین من دلّنیام نه وانه ی که  
 بینیم راسته قینه بوون، به لام چۆن راسته قینه یه ک؟ نه وه ئیتر منیش  
 نایزانم.

پوونکردنه وه یه کم له سه ری پی نادریت، به لام نه وه ی لیّی دلّنیام  
 نه وه یه که له م دیمه نه دا دوو که س پۆلیان بینی و منیش شاهیدیان  
 بووم، بلّین خه یالّه، خه ونه، خورافات... هه رچی بلّین بابیلّین.

من باوه پرم به مه کردو بۆ من نه و دیمه نه به س بوو.

نه و ساته ی منی به خۆم ناساند، نه قلمی له سنوره کان په پانده وه و  
 به دل هه ستم به شته نه زانراوه کان کرد، نه و دیمه نه .... بائه و چه ند  
 چرکه ساته پر له په ندو حیکمه ته ی له پیش چاوم پوویدا باس بکه م،  
 تاکو نه و که سانه ی وه ک من له جیهانی پۆحه کان بی ناگان و هه موو  
 شته کان به پیوه ری ماده ده پیۆن وانه ی لی وه ربگرن.

باسی بکه م، تاکو له مه وه ده وله مه نده کان هه ست به هه ژاری  
 پۆحیان و هه ژاره کانیش هه ست به ده وله مه ندی ده روونیان بکه ن..  
 باسی بکه م تاکو تی بگه ن له ساته وه ختی له ئامیژگرتنی مه رگدا  
 نه وه ی مرۆف پیوستیه تی چیه!

باسی بکەم پێش ھەمووان بۆ خۆم.... تاکو ئەو ساتە پەر لە پەندە  
 کار لە مێشکەم بکات و ژيانى بە گوناھ دا پۆشراوم سەر لە بەر بگورێت.  
 باسی بکەم کە لە دنیا دا هیچ کەسی بکەم بە شێوەی ئەو خانە  
 نە دیبوو، کاتی ک بە ھاتنە ژوورە وەى ھەموو شتەکان گۆپان وە ک بڵێی  
 ملکەچ دەردە کە وێن. بە جۆرێک بۆیەى دیوارەکان، بە پەرى سەر  
 زەویە کەو، دەرگا و پەنجەرەکان ھەموو پەنگێکی ئەفسوناوی  
 دا پۆشین.

کە جەستەى بێ گيانى پوورە فاطمەش لە سەر جێگە کەى ھێزێکی  
 سەیری بە بەردا ھات، ئەوانەى کە بە بەرچاومدا ھاتن و پوویاندا تەنھا  
 لە یەک وشە دا کۆى دەکەمەو " مێشکەم وەستاند " ئەى جل و بەرگی  
 ئەو خانە؛ من ھەرگیز لەو جۆرەم لە هیچ جێگە نەدی بوو ھەموو  
 ئەو شتانەى دەورووبەرم بە خۆشمەو جیاوازتر دەردە کە وێن.

ئەو ھەوا یە کە ھەلێشم دەمژى وە ک بڵێی سێ کەنى پاك  
 دەکردە وە لە ھەموو گوناھو پێسى و خراپە کەم دا ئیدە مائیم وە ک  
 بڵێی لە ژوورە کە دا کات وەستا بوو، لە ناو زەمەندا کاتیکی جیاواز  
 دروست بوو، لە ناو دنیاى فانیدا جیھانیکی باقى خولقا بوو.

کە دەستم بە ھێواشی درێژکرد تاکو ھەست بە جلەکانى بەرى  
 بکەم، دەتوت دەورووبەرم بوو بە پێگرو ئەو خانەش بە پەرێنیک  
 دەورە دراو. دەست لێدانی مەحال بوو، ئێتر ئەو بارە بە تەواوی  
 پەرێشانی کردم.

دوايي ههولئ خۆم دا بۆ حالئ بوون لهو گفتوگۆيهي لهنيوانياندا ههبوو، بۆيه خۆم دريژ کرد بۆ چونه نيواني ئهوه دوو دۆستهوه ههر ئهوکاته بوو که ئهمانهش پووياندا.

ئهوه حالئیک بوو که ئهوهنده بهسام و ئهوهنده پهر پهند بوو که ئهقلهکان دهووستيني و چاوهکان ئهبلهق و زمانهکانيش بي دهنگ دهکات.

### خودايه، شتي ئاوا نابيئت!

ئهوهي لهسهه جیگه که پال کهوتبوو پورهه فاطمهي پيرو پوکاوه نهبوو، بهلکو شاجوانئیکي ههژده سالهي دنيا بوو که پارچهيهک بوو له مانگ، وهک بليي پورهه فاطمه بههاتنه ژورهوهي ئهوه خانمه پهر پازه وهکو جوانترين خانمي دنيا بيئت گهراوهتهوه بۆ سهردهمي ناسکي کچيئي خۆي.

ئهي پهروهردگار ئههه پاستي بوو؟! يان خهيايي من بوو! نهخير... نهخير... زۆر بهئاشکرا لهژورهکه دا دهدرهوشانهوه لهديمهنيکي ئيجگار دلپهيتندا... چاوانئیکي بهسۆز پهر جواني، سيمايهکي درهوشاوه بهنوور، ئهوه وشه ئهفسوناويانهي دهنگيان دهدايهوه لهدهميانهوه لهگهڵ بهرزترين ئهدهب و شهرمدا دهدرهچوون له پووختاريشياندا ئهوهي بهديهکرا دلخۆشيهکي ههميشهبي بوو.

خودايه ئەم ئافرەتە كۆپە و ئەم قسانەى بە و گەرمى و سۆزە وە  
لە نىوانياندا دەكرىت چىن؟!

بۆ حالى بوون لىي خەريك بوو خۆم لە ناو دەبرد پەريشان مابوم  
هەر هيچ نەبىت وشە يەكيش تىبگە يشتمايه بۆ من بەس بوو، پەنگيشە  
لە بەر ئەو پاددە زۆرەى ئارەزوو كردنى دلم بوو بىت بۆ تىگە يشتن  
لە بەشكى كەمى ئەو قسانەى لە دنياى ئەواندا دەگوزەرا خواى  
مىهرەبان كردمىه شاھيد.

بە پورە فاطمەى وت:

- چاوت پوون، فاطمەى خوشكم دوعاكانت وەرگىران، پەروەردگارم  
تۆى لە لای خۆى بە جوانترين شىوہ قبول کردووه، گوناھەکانىشت  
سپارنە وە.

پورە فاطمە لە بەرامبەر ئەم قسانەيدا، چاوەکانى لىکناو تارادەى  
بورانە وە پۆچوو پاشان لە قوولايى دەروونى وە پاراپە وە:

- زۆر شوکرو سوپاس پەروەردگارم واتە ئەو گوناھانەى لە سەردەمى  
نەفامى و سەرلى شىواویمدا ئەنجام دان لای خوا گيان سپارنەتە وە!  
- خواى مەزن، داوايەكى پاستە قينەى بەندە يەكى خۆشەويست و  
تىکۆشەر دەگە پىننەتە وە؟! لىخۆش بوون و مىهرەبانى ئەو زاتە (جل  
جلالە) ئەو نەندە بى شومارە، كە ئەگەر گوناھى هەموو بەندەکانى  
کۆبکرىنە وە دلوپىك لە لىخۆش بوونى ئەويان بەسە، ئەو بەندەى كە  
لە دڵ وە حەز بە نزىكى دەكەن و لە ناخە وە لىي دەپارپنە وە لە بەر

تاوان و هه‌له‌کانیان به فرمیسک پرشته‌وه ته‌ویه ده‌که‌ن به‌ده‌ستی  
خالی ده‌گپ‌ته‌وه !!!

تۆش فریوی که نجیتیت خواروو هه‌له‌ت کرد، گوناخت نه‌نجامدا،  
به‌لام به‌یارمه‌تی هاوسه‌ره‌که‌ت پله‌یه‌کی نه‌وه‌نده به‌رزی ئیمان  
برده‌وه که بویته دایک بۆ چه‌نده‌ها بی چاره‌و لیقه‌وماو، نه‌و نزا  
په‌تنه‌کراوانه‌ی نه‌وانت قبول بوو، نه‌و که‌سه‌ی برده‌وه ئیستا تۆیت.  
ئیستا بیکه‌وه ده‌چینه‌گه‌شتیک.

- واته‌ من مردووم؟

- نه‌خیر نه‌مردوویت، چونکه شه‌هیده‌کان نامرن، نه‌وان ته‌نها  
جیگا‌کانیان ده‌گۆپن، به‌هه‌نگاویکی بی ناپه‌حه‌تی ده‌چنه‌ نه‌و  
دنیا‌یه‌ی تروه‌ه، هه‌رگیزیش نازاری مه‌رگ ناچێن.  
- به‌لام خۆ من شه‌هید نیم....

- تۆش شه‌هیدی مه‌عنه‌ویت، له‌ئاخیر زه‌ماندا که زۆربه‌ی خه‌لکی  
به‌ره‌و خراپه‌کاری ده‌چن، نه‌و که‌سانه‌ی که گوپ‌پایه‌لی فرمانه‌کانی  
خودا ده‌که‌ن و له‌پێناو په‌زامه‌ندی نه‌و زاته‌دا ده‌ژین و نووری ئیمان  
ژیانیان پووناک ده‌کاته‌وه ده‌بنه‌ پابه‌رو پێشه‌وا بۆ که‌سانی تریش،  
نه‌وانه شه‌هیدی مه‌عنه‌وین، به‌ته‌واوی وه‌ک نه‌وه‌ی له‌جه‌نگدا له‌پێناوی  
خودا تی بکۆشن، به‌سپینه‌وه‌ی تاوانه‌کانیان و به‌ده‌ست هێنایی نه‌و  
پله‌یه‌وه ده‌مرن.



له بهر نه وه توش بووېته شهیدې معنې وې و له سزاو نارېحه تی  
 ناو کړېو حشر پزگارت بوو، گونا مه کانت سرپانه وه به پراکړدن به ره و  
 لای هاوسه ره که ت ده چیت که له به هشت چاوه پیت ده کات، له نا کاو  
 فرمیسک له چاوانی پوره فاطمه هاتنه خوار:  
 - به م گونا هباریه مه وه؟!

- به ته نها پیغه مېره کان به بی گونا ه ده چنه به ه شته وه نه وانه ش  
 که ئومیدیان له خوا وه ند نابریت، پروده که نه ئو ده پارینه وه، ئو  
 به ندانه ش ده چنه به ه شت. ئو خوځشی و ئومیده ی که له چاوانی  
 پوره فاطمه دا ده رکوت پل کیشا بۆ سر زمانی و که و ته پارانه وه.  
 - په روه ردگارم! ئم به نده گونا ه باره ت له نه هلی به ه شت بنووسه،  
 بۆ خاتری گه وره یی و شکومه ندیت هیدایه تی هه موو موسولمانه  
 گونا ه باره کانی تریش بده.

- ئو خانم پېرازه دانیشن و وه ستان و تونی ده نگی که به ته واوی  
 جیاواز بوو له سروشتی که سیکې دنیایی، بۆ زیاتر به رچاوپوونی  
 پوره فاطمه له و و ته پېر په ندانه ی به رده وام بوو:

## هه والئىكى پىر راز:

- پياويك هه مووكات له دوعاكانيدا داواي ده كرد "خودايه، كاتيك پوخت لىسه ندمه وه، با تهنانهت پوحيشم ئاگادار نه بىت"، پوژيک نه خوش ده كه ويىت كاتيك هاوسه ره كه ي خواردن ئاماده ده كات له ده رگا ده دريت، نه وه ي له پشت ده رگا كه ده بىت ده لىت: "بيستم كه هاوپيكم نه خوش كه وتووه، منيش هاتوومه سهردانى" پياوه نه خوشه كه ش كه هاوپيكي ده بينيت زور دلخوش ده بىت، له كاتى قسه كردنياندا هاوپيكي ده لىت: "وه ره بچين پيكي وه كه ميك بگه پين، باش ده بىت"، ده چنه ده ره وه پياسه يه كه ده كن، دواتر نه خوشه كه ده لىت "ئىتر بابگه پيئنه وه ماله وه"، كاتيك ده گه پيئنه وه، به رده مى ماله كه يان زور قهره بالغ ده بىت، هاوسه ره كه ي و منداله كانى ده گرين، له و ناوه شدا تابوتيك هه يه، پياوه كه نه و ديمه نه نامويه ده بينيت له هاوپيكي ده پرسيت:

- نه و قهره بالغه چييه؟ هاوسه رو مناله كانم بوچى ده گرين؟ نه ي نه و جه نازه يه كييه؟!

نه ويش ده لىت:

- وه ره بچين بيبينين، با ئيمه ش بزاني.

کاتیک دهگه نه مه زاره تازه هه لکه ندراره که ده بینن که پیغه مبه ر<sup>ه</sup> کاتیک  
ته لقین ده خوینیت، خه لکیکی زۆریش به نارامی گوئیان بۆ کرتوه،  
نه مانیش ده چنه ناو نه و بیده نگیه وه گوئی بۆ ده گرن.  
دوای به سه رچوونی ماوه یه ک پیاوه نه خوشه که ئاو پ ده داته وه  
به لای هاو پیکه ی دا:

- ئیتر برۆین هاو سه ره که م و منداله کانم خه میانه، به لام له  
هاو پیکه ی وه هیچ ده نگیک نابیسیت، سی جار هه مان قسه دووباره  
ده کاته وه بۆ وه لام ده بیت، دوای نه وه ی چنه جاری تر دووباره ی  
ده کاته وه له کۆتاییدا هاوه له که ی لاده کاته وه:

- تۆ که دوعات ده کرد، به رده وام داوات نه ده کرد خودایه کاتیک  
پۆحمت برده وه ته نانه ت پۆحیشم ئاگادار نه بیت؟!  
به لای.

- ده ی تۆ مردوویت، پۆحیشته ته نانه ت پیتی نه زانی. تۆ، له بهر  
نه وه ی که له ژياندا بوویت به رده وام به هاواری لیتقه و ماو بپچاره کانه وه  
ده چوویت و ده بوو یته په ناو یارمه تیده ریان، نزاکانی نه و انت بۆ  
گیرابوو، بۆیه بویته شه هیدی مه عنه ویی و هیچ ئازاری مه رگت  
نه چه شته چونکه نه و خیرخوازانه ی ده ستی بی چاره کان ده گرن  
گونا هیان ده سپرته وه، نه گه ر به پوهالت گونا هکاریش بن.

له بهر خپرو چاکه کانیا ن گونا هه کانیا ن پاک ده بیته وه و شیاوی  
به هه شته ده بن...

نه ویش ده پرستیت:

- باشه ئه ی تق کئیت؟

ده لئیت:

- من ئیزائیل-

له وکاته دا میتشکم زمه ی لیوه هات یه کسه ر چاوه کانم داخران و  
گوئییه کانم کپ بوون و سه رم ده خولایه وه، له دوا ی ئه وه وه  
به له رزینئیکی نۆره وه که وتمه سه ر زه وی.

په وره فاطمه چۆن باسی تق بکه م؟ چۆن وه سفت بکه م نازانم!  
دیاره که تق خوشه ویستی خوداو دۆست و هاوه لی ئیزائیل  
ده رچوویت!

تۆیه ک که خاوه نی ئه و میهره بانیه گه وره یه یه و له کۆتا  
ساته کانیشدا نزا بۆ که سانی گونا هبار ده که یه، خودایه چی ده بیته!  
یه کئیک له و به ندانه ی ئه و نزای بۆ کرد بائه م به نده یه یه بیت!

هاواری ناخم ئیتر پی پاگیر نه ده کرا، به جۆرئیک ده منالاند که  
ئاگادار نه بووم هه موو ئه وانیه ده ورو به رم سه یرم ده که ن  
فرمئیسکه کانم نه ده وه ستیئران، هه سته گه رم و خرۆشاوه کانم بۆ  
دانه ده مرکایه وه.

له دوا ی هه موو ئه و په ووداوانه بۆ ده ستیئیکی ژیانئیکی نوئ و  
به به رنامه، پیویستم به نه خشه پئگه یه ک هه بوو... هه ر ئیستا و هه ر  
لیره .. کاتم نه بوو یه ک چرکه ش به فیقۆ بده م... به لام ئه مه م چۆن

بکر دایه؟ له کوټوه دهستم پي بکر دایه؟ کي يارمه تیده رم بوايه؟  
 مسته فا، که له هه بوونیشم بیزار بوو، دونیای منی نه ونده دوور له  
 دونیای خوی دهبینی، بپوا ناکه م له ئامانجی گه پانه وه که م تی بگات  
 یان نایه ویت تی بگات.

ناحه قی بوو؟! بیگومان نه خیر... دوو دنیای زځر جیاواز...  
 له لایه ک مسته فا که له گه ل حه رامیک تیوه نه گلاوه و خاوه نی نه قل و  
 فیکریکی پاک و ته ندروست بوو، بۆ له که دار نه بوونی که سایه تی، خوی  
 له ناو دنیای پاکي ده روونیدا به ندکردوه، له لایه کی تریشه وه ئیلکای  
 نه و کچه ی که نه فسیکی به گوناوه تاوان پیس بوو و که سایه تیه کی  
 شیواو هه له شه ی هه بوو...

نه م دوو دنیایه چۆن پیکه وه کۆده بونه وه؟ منیک که بونی چه ندین  
 حه رامم کردوه له گه ل مسته فایه کی حه لآخواز... چۆن ده بیت؟!

نه مه خه یال کردنیشی که مژه یی و بی نه قلی بوو... نه گه ر مسته فای  
 خاوه ن شهرم و نه ده بی بی نه ندازه ش بۆ نه مه داواکار بوايه نه ده بوو  
 من پیی بلیم: "منی خاوه ن دنیایه کی تاریک به هه له و تاوان شیاوی تو  
 نییم؟!" من چ جوړه مرآتیک بووم؟ گیانی گونا هباری خوم له گه ل  
 پوخی بیگه ردی نه و چۆن پیکه وه بگوچینم؟!

## نابیٔ ھەرگیز نابییٔ:

بەلێ ئەمە پاستی و واقع و مەنتیقە، بەلام ئاخ ئەم دڵەم فەرمان  
وەرناگریت، کە ئەقلم دەلێت بێ دەنگ بە بێ دەنگ نابییٔ، ئەم  
عەشقە گۆنکانی داخستوو و ئاگادار کردنەوێکانم قبوول ناکات.

لەکاتی کدا پابردووم لە دەریایەکی گوناھدا شەپۆلی دەدا پۆجم بەدوای  
کەسیکی فریشتە ئاسادا دەگەرا.

خودایە تۆ یارمەتیم بدە! باشە گوناھم زۆر کردوو، بەلام من  
مافی ئەوەم نەبە کە پەڕەییکی نوێ هەڵبەمەو؟! پێگەم پێ نادریٔ  
واز لە گوناھەکانم بهێنم و هەڵبەم پزگارم بێت لیان؟!

ئەگەر کەسیک داوای لێخۆشبوون بکات بەدڵ شکاوی  
دەگە پێنریتەو؟! پوورە فاطمەش کە تەنانت لەگەنجیدا گوناھی  
ئەنجام داو و پەشیمان بوو تەو و بەلێخۆشبوون شیاوی بەهەشت و  
شەھید بوون بوو، ئایا ئەو دەرگایە لەمنیش ناکریتەو؟ خودایە چی  
دەبیٔ نەخشە پێگەییەکم بۆ دیاری بکە.. پووناکیەکم پێ نیشان  
بدە... پابەرێکم بۆ پەوانە بکە، کە دەستم بگریت، منیش بباتە ئەو  
دنیا نەبڕاو و نیتوان ئەو کەسە بەرزانە! چی دەبیٔت خواپە گیان!  
لەگریاندا چاوەکانم سور بوویوون، حالێکم هەبوو کە ئەوانەی  
دەورووبەرم بەردەوام بەچاویکی خەمبارو بەبەزەییەو تەماشایان

ده كردم، ته نانه ت مسته فاش كه سه رقالي وه فات كردنه كه ي دايكي بوو، بهرگه ي ئه و په ريشانيه مي نه گرت، هاته لام:

- ئيلكاي خان له يه كه مين جاري پوو به پوو بوونه وه مانه وه ئاگاداري ئه و گرنگي پيدانه ي ئيوه م، له دلسوزيستان گومان ناكه م، به لام ئه وه ي ئيوه بوي ده گه رين له مندا نيه نامه وي ت له خورا خوتان نازار بده ن، ئيوه ئه مانه تيكي خوشه ويستي دايكمن و، منيش براي ئيوه م. ئه مه كوتا خال بوو! يان ته نانه ت ئه م قسه كردنه شي ده بووه ئوميد يكي تري به ره و پيش چون بۆ من! به و حاله په ريشانه پوو خاوه مه وه له به رده م مسته فادا له به ر ئه وه ي كه خۆم به پتوه پي رانه ده گيرا، هه موو هاواره كاني ناخم كۆكرده وه به ده نكيكي نزم توانيم بلّيم:

- من ئيوه م زۆر خوش ويست، ئايا هاتنه به ر ده رگاي مالي ئيوه له و كاته ي شه ودا هيچ مانايه كي ئيلاهي تيا نيه؟! من گوشت و خوينم خوش نه ويستوو به چي ليم تينا گه ن؟! ئيوه به هه شتي دنيا تان پي نيشان دام، ئيستاش دهرم ده كه ن لي ي، ئه مه چون له ويژدان و ميه ره باني ئيوه دي ت!

ئو ده ر پرينانه ي ناخم له پوو خسارمدا به خه ميكي نازار ده ر په نكي دابوو وه، كه ئه مه ش واي كرد مسته فا هه ر چه نده چه ند هه نكاويكي بۆ دوور كه وتنه وه له من نابوو، به لام گه پايه وه دواوه.

له پوو خساری نه ویشدا نازاریکی تال و له لیوه کانیدا خه م ده باری  
دیار بوو که له گه ل خه می دایکیدا نه و حاله ی منیش ههستی  
میهره بانی نه وی جولاندوه بویه وتی:

- من زور باش له نیوه تیده گه م، به لام نیوه له من تیناگه ن، نیمه  
که نجی دوو دنیا ی جیاوازین، هیچ خالیکی لیكچوونمان نییه، له بهر  
نه وه نامه ویت ئومیده وارتان بکه م، بۆ نه وه ی گونجاو بییت نیمه  
هاوسه رگیری بکه ی، ده بییت تو بییت به "حیفا خاتوون" و منیش  
بیمه "صوه یب" نه گه ر نه مه گونجاو نه بییت نه وا جگه له دوعا کردنم  
بۆتان هیچ کاریکی ترم پی ناکریت، له گه ل هه موو نه مانه شدا نه گه ر  
خودا ویستی له سه ر بییت ملی بۆ ده ده ی پووی وه رگپراو پویشت...

له ویدا به ته نها مامه وه به و وتانه ی منی له نیوان بی ئومیدی و  
ئومیده وار بووندا جیهیشت، حاله و هه گلو له یه کی خلور کراوه ی  
لیهاتبوو نه و قسانه نه گه ریکی زور دووریش بوونایه ده رگایه کیان  
له دالما کردبووه وه، لانی که م نه وه ته نها هه لسه نگاندنی من بوو به لام  
بۆ من به س بوو.



## زۆر پەرۇشى بەسەرھاتی

### حیفا خاتوون و صوهەیب بووم

لەتەمەندا بۇ یەكەمین جار ئەو دوو دۆستە خۆشەویستەم بەپێ کرد، یەكێکیان بەرەو بەهەشت، ئەوی تریشیان بەرەو قوولایی دەروونم، بەلام زۆر پەرۇشی زانیسی بەسەرھاتی حیفا خاتوون و صوهەیب بووم، پەنگە لەو چیرۆکەدا دەروازەى تازەو ئومیدی تازە بۆ من شاردرای بێتەو، هەر دەبوو ئەو بەسەرھاتەم دەست بکەوێت لەسەرەتاو تا کۆتایی ئاگاداری بم.

ناوی حیفاو صوهەیب لەمیشکەدا بەبەردەوام دەنگی دەدایەو. بەم حالەو لەنەخۆشخانە دەرچووم، بەبێ کات بەفەرمان دان خۆم گەیانده ئەو کتێبخانە دینیەى لەوێر شەقامەکو بەدیم کرد، بەشلەواوێکی زۆرەو بە کتێب فرۆشەکەم وت:

— بەسەرھاتی حیفا خاتوون و صوهەیبم پێ بدەن! پیاوێک بەبێ ئەوێ دەنگی لێو بێت کتێبێکی بۆ هێنام.

— ئەو چیرۆکێ باست کرد لەناو ئەم کتێبەدا هەیه.

کتێبەکەم کردەو و هەر لەویدا خۆم لەناو پەرەکانیدا ون کرد، ئای خودایە! ئەمە تەنھا بەسەرھاتێک نیە بەلکو بەلگەیکە کە خۆین لە جەستەى مرۆفدا دەوستێنێت. ئەقل لەسەردا بەهۆش دێنێتەو، چەند نەشیاروو کە بەو بەسەرھاتە کاریگەر نەبێت و لەدوای

بيستنى به خۇداچوونە وە يەك نەكەيت! ئەمە پۈۋبە پۈۋبۈنە وە يەك بوو  
ھەموو ئەو چىزۇكانەى دىكەى كە بەناۋى عەشق و خۆشە ويستىيە وە  
باۋەش بە گۆشت و خوينا دەكەن ژيىر پى نا.

نۆد پى ھەستىار بووم، لەرزاندەى، لەخودا پارامە وە: "چى دەبىت  
پەرەردگارم خۆشە ويستىيەكى ئاۋاش بە من بىەخشە.

حيفا خاتون... دەۋلە مەندىيەكى و جوانىيەكى كە دەتوت  
پارچە يەكە لەمانگ، بۆتە داستانى سەر زمانەكان.. كەسى بە ناۋبانگ  
و كوپى وەزىر نەماۋە كە داخۋازى لى نەكردبىت...

كەسانىك كە دەكەۋنە داۋى گەۋھەر و پارە وە.. كەسانىك دەبنە  
ۋىلى بە دەست ھىنانى كىلىلى باخچە يەكى پر لە جوانى بەلام دلى حيفا  
خاتون بە خۆشە ويستى ھەمىشەى و عەشقى ئىلاھى دەسوتىت...  
پۇژىك دەچىتە خزمەتى ھەزەرەت ﷺ:

- ئەى پىغەمبەرى خودا فىرى شتىكم بكة كە دەمگە يەنىتە  
بە ھەشت!! لەكاتىكدا ئەو چاۋەپى دەكات پىغەمبەر ﷺ بە وە  
ئامۇزگارى بكات " پۇژانە پۇژو بگرە و شەۋانىش نوپۇز ئەنجام بەدە،"  
بەلام پىغەمبەر ﷺ پى دەفەر مويت:

- حيفا تۇ دەبىت سەرەتا ھاۋسەرگىرى بكةيت، بەمەش نىۋەى  
ئىمانەكەت دەپاريزىت! حىفاش بەملكە چىيەكى نۆدە وە پازى  
دەبىت:

- ئىۋە كى بەگونجاۋ بزانن من پى پازىم.

- پیغه مبریش ﷺ ده فرمووئیت:

- سبه یئی به یانی یه که م که س کی هاته مزگهوت له گه ل نه و  
هاوسه رگیری بکه، حیفا خاتوونیش به یی دوو دلی نه م ته کلیفه ی  
په سهند ده کات هاوه لئیکی هه ژارو غه ربیش به ناوی صوه یب ، نه م  
هه واله ده بیستیت، به لام هیچ سه رنجی نادات، چونکه که ی ئاسایی  
بووه غه ربیه یه که مال و حالی نه بیئت و سکی به ناره حه تی بۆ تیر  
بکریت و له ژیر دارو له ناو مزگهوت پۆژ بکاته وه، جینگه له ناو دلی  
که سیکی ناودار به جوانی و ده وله مه ندی بکاته وه ؟!

به لام ته ماشای کاری خوا بکن، نه و به یانیه هه ریه که له هاوه لان  
به به هانه یه که له چوون بۆ مزگهوت دواده که ون، پیغه مبره ی  
ئازیزمان ﷺ یه که مین که س که ده بیستیت ده چپته مزگهوت صوه یب  
ده بیئت، هه زه تیش ﷺ هه ر له دوا ی نوژ حیفا خاتوون بانگ ده کات و  
له نه نجامه که ئاگاداری ده کات، به ملکه چیه کی ته واو حیفا خاتوون  
ده نگیکی لیوه نایه ت، هه زهوت ﷺ له پاش پیشکه ش کردنی وتاریکی  
جوان نیکا هه که یان ده خوینیت و دواتر صوه یبی هه ژارو نه بوو  
له گه ل حیفا خاتوونیک که پاشاو گه وره کانیش بۆ به ده سته ینانی  
پیشبرکییان ده کرد په وانیه ی ماله وه ده کات.

نه و شه وه صوه یب پیی ده لیت:

- حیفا ... ده زانم تو بۆ من نیعمه تیکی زۆر گه وره یه ت، مزیش بۆ تو  
به ته نها باریکی سه ر شانم، له بهر نه وه من سوپاس گوژ لویوونم و تو ش

ئارامگرتنت پئويسته، ده ته ویت نه مشه و به په رستشه وه به سر  
به رین! له بهر نه وهی نازیزمان ﷺ فرمویه تی:

"له بهر شتدا ساباتیک هیه، له وی ته نها سوپاس گوزارو  
ئارامگره کان داده نیشن"، هر واش ده کن به رماله کانیا  
به فرمیسکه کانیا ته پو دله کانیشیان به زیکر پو شن ده کن.

جوبره نیل (سه لامي خوی له سر بیټ) پیغه مبه ری خوا له وهی  
پوویدا ئاگادار ده کاته وه و مژده ی به هشتی بوونی ئه وانی له خودای  
مه زنه وه پی ده گه یه نیټ.

به یانی داهاتو پیغه مبه ر ﷺ له دوی نویژ صوه یب بانگ ده کاته  
ته نیش خوی و پی ده فرموویت:

- نه ی صوه یب نه و حال ی دوین شت و تانم بؤ باس ده کیت، یان  
من باسی بکه م؟ صوه یب سهری داده خات و ده لیت:

- نیردراوی خوا ﷺ باشت ده زانیت.

پیغه مبه ریش ﷺ ده فرموویت:

- خوش به حالی ئیوه، هر دووکتان به هشتین.

صوه یب خیرا ده چیته سوچه و ده پارپته وه:

- په روه ردگارا.. تو له من خوش بوویت که واته بهر له وهی تووشی  
گونه بېمه وه پوحم لی بسنه وه!

نه وهنده ئیمانی خوش ده خوات، که مه ولای مه زن داواکه ی پرت  
ناکاته وه و هر له ناو سوچه که یدا پوچی ده سپړیت.

ئەو ھاوۋەلانى لەمىزگەوت دەبن بەسەرسامىيەكى نۆڧرەو ڧرمىسىكى  
چاۋەكانيان دەبارىتن بۆى.

پىڧغەمبەرمان ﷺ بەو باۋەپدارانى لە ھەيبەتى ئەم ڧروداۋەو  
سەردەنىنە سوچدە، دەڧەر موۋىت:

- شتىكى لەمە سەيرترتان پى بلىم! لەم كاتەدا حىڧا خاتوونىش  
پۆچى تەسلىمى ھەق كەرد.

مەزارى ئەو دوو عاشقى خودايە لەتەنىشت يەكەو ڧرەست دەكەن  
لەسەر مەزارى يەككىكان دەنووسن: (لەسوۋاس  
گوزارەكان "سۋەيب")، لەسەر ئەو ى تىرىشيان دەنووسن:  
(لەئارامگرەكان "حىڧا") ئەوان بەدەر لە دنىاي ڧانى و عەشقى ڧانى،  
بەرەو دنىاي ھەمىشەيى و خۆشەيىستى ھەمىشەيى دوور لە  
جىابوونەو پۆيشتن.

وانەى نۆڧرەو ڧەم چىرۆكەدا دەرھىنا كە تا قوۋلايى ناخەم  
كارىگەرى لەسەر دانام، نۆڧر باشىش لەو ەگەيشتە كە بۆچى مستەڧا  
منى پەت دەكردەو، لەوانەيە نەبوومايەتە حىڧا خاتوون، بەلام  
دەمتوانى بىمە بەندەيەك كە خوام نۆڧر خۆش بوۋىت و شىاۋى مستەڧا  
بم، جگە لەو ە شانسىكى تىرىشم نەبوو، كەوابى بۆ ڧەردنەو ى ئەم  
تاقىكردنەو ەيە بەشەو پۆڧر ھەلەدانم پىتويست بوو، ئەگەر لەم دنىاش  
نەبوايە لەخوا دەپارامەو ە بۆ ئاخىرەتم، ئەو پۆڧرە ڧەپارىكم دا كەو ەك  
داكوتانى بزمارىكى ژەنگاۋى بوو بەمىشكەدا..

ده بېټ بېمه حيفای مسته فا... له و ساته ی که خوځم له ننيوان دنياو  
 ناخيره تدا ون کړدېوو به زه ننگی ته له فونه کم به ناگا هام، نه وه ی  
 په يوه ندي ده کړد شوفېره تايبه ته کم بوو، به په روښه کی زوره وه  
 وتی:

- خاتوون پټويسته هر نيتستا بړوین.

ترسټک که وته دلته وه، بیرم له دایکم و باوکم کړده وه:

- شټیک پوویداوه؟

- من لای باخی گشتی چاوه پټتان ده کم تکایه زور خیرا بگن!

نه و ترسه ته واو دایگرم:

- چی بووه بیلین؟ ده ته ویت شیتم بکهیت؟

- دایک و باوکت تووشی کاره ساتیک بوون، په له بکه ن چاوه پټی  
 نیمن.

نه مه بهس بوو که به ته واوی نه قل له ده ست بدهم هاوارم کړد:

- چی بووه؟

- شټیک نیه، سویند ده خوځم، مه ترسبه کانیا ن تپه پاندوه، چاوه پټی  
 نیمن.

چیم بکړدایه، چلون بوه ستامایه! نه و ږیگه یه نه وه نده دوورو دریژ  
 بوو بوم... له لایه ک دایکم و باوکم له گه ل نه چهل و له لایه کیش حالی  
 پوځم که به خه می پووره فاطمه و مسته فا ویران بوو بوو.

## باوکم؛ رقی له دین بوو:

له گه ل بېنېنی دایکم و باوکم له ژوریکدا که به سر دهریادا ده یروانی له تاییه ترین نه خوشخانه یی نه و ښاره دا، هه ناسه یه کی قولم هه لمزی هه ردو کیشیان نه و کاره ساته یان زور به ساده یی به سر هاتبوو، زانیاریه کان پوون بوون، که زانیم له باریکی تر سناکدا نین زور سوپاسی خوام کرد، دایکم و باوکم هه ر که منیان له پیش خویان بېنی حالی خویان له بیر کردو پرسپاریان له پازی کردن یان نه کردنی مسته فا کرد، دهردی نه وان نه و خوشه ویستیه ښاروه و هه لقولاه ی من نه بوو بقی نه وان، به لکو سوو دمه ندبوون بوو له نه زموون و ده ست پاکی مسته فا، منیش وتم:

— نه خیر له بهر نه وه ی دایکی وه فاتی کرد نه متوانی نه و قسانه ی له گه ل بکه م، باوکم قسه کانی پی بریم:

— باشه باشه نه و ژنه هه ر له له زگه ده چوو، ده توت نه و توی گوره کردوه، له ده ورت ده گه پړاو خه می ده خواردی وه لام نه دایه وه، حالی کردنی باوکم له راستیه کان مه حال بوو نه و تیڼه ده گه یشته.

— به لام تق واز له مسته فا مه هیڼه .. برپوره وه بقی لای .. نه گه ر نه و پازی بکه ین، هه م نه ندایم کی باش و خاوه ن نه زموون، هه م که سیکی ده ست پاک و متمان په ټکړاو بقی که نجینه ی پاره کانمان به ده ست ده هیڼین، نه گه ر نا من به ټیمان و دین و ټیمامه ته که ی سه رسام نیم،

نه زمونه کانی که پټوېستمانه بڼ ټيمه به کار بهيټت نه وهی تریشی بڼ  
خوی، هه روه ها ده بینین له ناو خانم کانی کږمپانیادا ده کرټه وه و  
ټيمه ش له یه کټکی تر له ده مارگیره کانی نه م مه مکه که ته پزگارمان  
ده بیټ.

- ټاه باوکه ! نه قل و پوچ و ده روونی تو چه ند پږن له فیکرو  
بیرکردنه وهی هه له و تاوان، که پاککردنه وه یان له م ته مه نه تدا کارټکی  
نه سته مه، ټاه نه گه ر نه و که سانه ت باش بناسیایه دلنیام وه کو من  
حه یران ده بویت بڼیان.

ماموستا ټاقله کانی باوکم چه ندین ساله نه مه یان تیگه یاندوه "  
کونه په رسته کان ده یانه ویټ مه مکه که ته که مان له ده ست ده بهيټن،  
نه گه ر نه مه به راستی پوږېدات چه نده سه ربه ستی و دیموکراتی هه بیټ  
هه موویمان لی قه ده غه ده که ن له بهر نه وه پټوېسته بهر  
له گه شه سه ندنی گه نجه دینداره کان بگرین، ته نانه ت ده بیټ بهر له  
چرڅکردنیان سه رکوتیان بکهین".

له بهر نه وه باوکم هه مووکات له هه موو هه ولټکی بچو ککردنه وه و  
که م کردنه وهی نه و جوړه که سانه دا ده ستی هه بوو، (قوناغی ۲۸ ی  
شوبات) نه و پرؤسه توندره وییبه ی به شیوه یه کی دږندانه به رامبه ر  
که سه دینداره کان گیرایه بهر، له بیرمه چوڼ باوکم فرمیټسکی خوشی  
ده پښت.



چۆن له بیری ده کهم؟ باوکم چەند خۆشحال ده بوو کاتیک ئه وانی ده بینی به ره و زیندان و سزادان پاپیچ ده کران هه مووکات چه پله ی لیده دا بۆ گرتن و نازاردان و نه میشتنی گه نجه دیندارو پارێزکاره کان، له به رامبه ر نه مه شدا یارمه تیده ریکی ماددی باش بوو بۆ ئه و گروپ و لایه نانه ی شه پی یاسایی و نایاساییان له دژی ئه و که سه دیندارانه ساز ده کرد.

باپیره م هه رچه نده خۆی دیندار بووه، بۆ خویندنیکی باشتەر باوکمی ناردووه ته فره نسا، به داخه وه باوکیشم به دامالزای له باوه پو کلتوری خۆی و گرنگی نه دان به پیڕۆزیه کانییه وه گه پاره ته وه. باپیره شم که به و خه فه ته وه ته مه نی به سه ر برد ده یوت "ئه وه گه وره ترین هه لئه ی من بوو"، وایزانم هه ر به و خه مه شه وه سه ری نایه وه و مرد.

له خه یزانه که ی ئێمه دا خواو دین و ته نانه ت بۆ نه ئایینی ه ناساییه کانی ش به سه ر زماندا نه ده هاتن. قوربانی کردن به دپنده یی و حه ج کردن به لاسایی کردنه وه و سوودگه یاندن به عه ره به کان ناسیترا بوو، له ده وری به ریکی وادا بووین که استغفر الله هاو پێکانی باوکم پێکه نینیان به باسی خواو قورشان و ئیمان ده هات، که سانیک بوون چاویان جگه له پاره و سه روه ت شتیکی تری نه ده بینی.

ئیتەر منیش له ژینگه یه کی له م جۆره دا گه وره بووم و شیوه م گرت ته نها یاسا که له من گه یه ندرا بوو ژیا نیک بوو له به رزترین و

شکۆمه ندرتین حالدا، له بهر ئه و ئازادیه زۆره ی پیم درابوو هه  
له سه ره تای خویندنی ناوه ندیمه وه خه یالی " هاوپی کوپ" ها تبوو  
سه رم، من دوور له پاکی و بیگه ردی و پارێزگاری گه وره کرابووم،  
به تایبه تیش یاسا وه لویسته ئایینه کان به پیشهاتیکی که م و  
بی بایه خ دهاته پیش چاو.

له گه ل ئه مانه شدا له بهر ئه وه ی فلسفه ی زیانم هه له بوو، هیچ  
کات ههستم به ئاسووده یی راسته قینه و دلخۆشی نه ده کرد، زۆر جار  
سه رم ده کرده سه ر وه گرتنی چاره سه ری ده روونی. له کۆتایی ئه م  
ته قه لایانه مدا زۆر باش تیگه یشتیم که من له ده رووندا نو قسانیه ک و  
حه سه رته یێک و بۆشاییه کم هه یه که نازانم چ ناویکی لی بنیم، به لام  
هه ست به نه بوونی ده که م ئه وه موو ده سه لات و سه رووت و زیانه  
به رزه ی من تیای بووم و خه لکانێک ئیتره بیان پی ده بردم، ئاسووده یی  
پۆحی پی نه ده به خشییم و نه ده بووه پووناکیه ک بۆ تاریکایی ناخم.

له بهر ئه وه بوو که به ناسینی خه لکی ئه نادۆل و تیگه یشتن له  
په ره رده ی خیزانیان، من دنیا به کی زۆر جیاوازترم دۆزیه وه،  
له کۆتایشیدا بوومه عاشقی ئه و دوو مرقفه ی به به خشنده یی و یارمه تی  
دان و خاوه نداریه تی جوانترین په وشته کان ناسراو بوون.

پۆحی خاوین و دوور له ماددیته و به رزه وه ندی خوازی،  
هاوپییه تی به کی دروست و بی به رامبه ر سیمایه کی پازاوه

بەزەردەخەنەيەكى شىرىن و دوستايەتيەكى گەرم و يارمەتيدانئىكى  
دلىسۆزەنە لەپىناوى خوادا....

بەلى ھەر ئەمە بوو ئەوئەي پى دەبەخشىم كە نە لە پاریس و نە لە  
نيۆرك و نە لە ھېچ جىيەكى تىرى گەشتەكانمدا ھەستم پى نە كرد بوو،  
ديار بوو ئەوئەي مەن لە ھەسەرى دنيا بۆى دەگەپام لە پوويەكى شىرىن و  
درەوشاوە وەك خۆرى مەوئىكى سادەى ئەنادۆلدا دۆزىمەو،  
بەناسىنى ئەو دنيا جياوازە كە گرنگترىن دۆزىنەوئەي ژيانم بوو. ئىتر  
جياواز ترو بگرە پىچەوانەى خىزانەكەم بىرم دەكردەوئەو شىوازی پى  
پۆشتنەكانم لەگەل ئەوان جياكردەو ھەموو دوعاوارە زووم ئەوئەبوو  
باوكم بە تىگەيشتن لەم پاستىيە لە نەسىرى پارە پزگارى بىيىت و  
گوئى لە دل و ويژدانى بگرىت.

ئەو دوو كۆچەريەى وانەى مەوئىستى دەلئىنەو:  
بەئومىدەوار بوونى دلم و خەيالەكانى سەرمەو گويىم بۆ چۆنەتى  
كارەساتەكەى باوكم و دايكەم دەگرت، كە لىپرسراوئىكى  
نەخۆشخانەكەو سەربازىك ھاتنە ژورەو.

- شايت حالەكانى كارەساتەكەمان دۆزىو ھەكەقيل. خانمىكى  
سى بۆ سى و پىنچ سالانەى خەمبارو پىاوئىكى تەمەن چل سالانەى  
بەشەرم، ئەو دوو گوندنشىنەى وەك دوو ھاوسەر دەردەكەوتن

هیلەکانی پوخساریان تەقەلاو ماندوو بونیانی بە دەست ژییانی  
سەختەووە نیشان دەدا.

بە جل و بەرگیشیاندا دیار بوو کە سانیکی هەژارو کەم دەست  
بوون، کە بەو حالە لاوازو کەم تواناییەووە بینیم زۆر ئازارم چەشت،  
نۆدیش پەرۆشی حالیان بووم.

دەبێت باوکم لە بەر یارمەتیدانی ئەوان و بۆ خەلات کردنیان داوای  
کردبێت؟ یاخود ئەگەر بووبێت ئەو کارەساتە بۆ سزادانیان  
بانگی کردوون؟ هەرچەندیش لە سیمایانم دەپوانی هێمایەك نەبوو بۆ  
تێگەیشتن، ئەوەندە دڵم بۆ ئەو مڕۆفە داماوانە دەسووتا کە بێ تاوانی  
و بێ چارەیی و پاکییان تیا دەبینرا، باوکم شانەکانی بەرزکردەووە بە  
توندی هەلی دایە:

– ئێوە ئەو جانتایەتان برد؟ پێ بوو لە سەنەدو بەلگە نامە و پارە کانم.  
پیاوی هەژار بە گریان و زەبونیەووە وتی:  
– نەخێر گەرەم، ئێمە شتیکی لەو جۆرە مان نە دیووە و نە بردووە،  
باوکم بە تووڕەییەووە هاواری کرد:  
– کەواتە، ئەی لە کوێیە؟

بەبێ دەسەلاتیەووە سەری دانەواندو وتی:  
– هەموو شتی کەمان لە جەنابی پۆلیس گەیاندووە گەرەم لە وکاتەدا  
پۆلیسە کەش هاتە قسە:

- که وردهم له بهر نه وهی نه مه له دهره وهی شار پوویداوه، پڼگره  
چه کداره کان دهستیان تیایدا هیه، نیمه نه و زانیاریانه ی پتویست  
بوو له مانمان وهرگرت. پووداوه که به م شیوه یه گيږدراوه ته وه:

نږوه کاتيک له گه ل خانم له شاخه کانی تړوسه وه به ره و خوار دین،  
به هوی بارینی به فیره وه به ره و که نده لانیک خلور بوونه ته وه.. که  
نه وی لاپالیکي سهخته و له خواریه وه دۆلتيک هیه، نږوه به  
نوتومبیله که تانه وه ته قله تان داوه و تا خواره وه خل بوونه ته وه به  
هوی نه وهی له شوینی پووداوه که دا شوشه ی مه یمان دوزیوه ته وه،  
نه وه دهرده که ویت که نږوه ش له وکاته دا مه ست بوون.

باوکیشم وه که نه وهی زور شتیکی ناسایی بیت به تووپه ییه وه به گز  
پولیسه که دا چووه وه:

- به لی، خواردبو ومانه وه سزا که شی هرچی بیت وهریده گرین به لام  
بابه ته گرنگه که م پی بلین جانتاکه له کوپیه؟

پولیسه که ش وه مندالیکي پیگه یشتوو، به پره قیه که وه له باوکمی  
پوانی و وه لامي دایه وه:

- نه م خیزانه ش که له کوچره یه کائن له وکاته دا سه رقالي مه پ  
له وه پانسن بوون، کاتيک نه و کاره ساته ی نږوه ده بینین، له  
که نده لانه که وه دینه خواره وه و نږوه به برینداری له نوتومبیله که تان  
دهرده هیتن، دواتر هاوړیکانی تریان بانگ ده که ن و به یارمته ی نه وان  
ده تان گه یه ننه وه سه ره وه، به هوی داخستنی پڼگه کانیشه وه نږوه

دهگه يه تنه ناو چادره کانيان و له سهرمای نه و شه وه پزگارتان دهگه ن،  
 نه گه ر نه م خيرخوازانه نه بونايه که پايان کردوه بۆ يارمه تيتان يان  
 له سهرمای نه و شه وه دا ده تان به ست يا خود ده بوونه زه مه خۆراکی  
 نازده له دپنده کان.

ههستم به سهرمه زاری ده کرد و ئاره قی خه جاله تيم ده رده دا  
 به رامبه ر نه و خيژانه به پيژو خيرخوازه که به نيته باشی يارمه تی دايک  
 و باوکميان دابوو، به لام نه وانيش که مترين سوپاس گوزاری و منه ت  
 باريان نه ده نواند، خودايه، نه مه چی بوو؟ خه ريك بوو به ته وای شيت  
 ده بووم که ده مبيني که مترين ههستی مرقايه تی له دلياندا نيبه  
 به رامبه ر هه ژاره کان. هه رچی بيّت من چهند سالی ته مه نم له گه ل نه و  
 جۆره مرقانه و له و دنيايه دا ژيا بووم، بير ليّ کردنه وه شی نازاری  
 ده دام پۆليسه که له پوون کردنه وه ی پووداوه که به رده وام بوو:

– جانتا که شتان به هه موو به لگه نامه کانی ناويه وه له چه کداره  
 پيگه ره کان سه ندراونه ته وه و لای ئيمه پاريززاده، نه م که سانه ی که  
 ئيه وه به تاوانبارتان زانين له گه ل کرانه وه ی پيگه کاندان ئيه وه يان  
 که ياندۆته نه خوشخانه ی نه و شاره هه موو خه رجي به کانيشيان له  
 گيرفانی خۆيان داوه، ئيتر له وه زياتر خۆم پي پانه گيرا به تووپه ييه وه  
 پووم کرده باوکم:

– ئيه وه ش نه م مرقانه ی که ده بيّت ده ستيان ماچ بکه ين بۆ  
 ليپرسينه وه بانگتان کردوون؟ من له به رامبه ر نه م دوو مرقه به پيژده دا

خه ریکه ده تویمه وه، ئیوه ش ته نانه ت داناچله کن؟ ئه مه چ جوره  
په فتاریکه؟ ئیوه مه ست و ویزدانتان چی به سهر هاتووه؟ بۆ خاتری  
خوا دلتان بۆته به رد؟! باوکم وهك په فتاری مه میشه یی خوئی، وهك  
ئه وه ی گوئی لی نه بووییت:

- که واته ئه و پاره یه ی خه رجیان کردووه، به زیاده وه پتیا ن بده نه وه  
با برفن

پیاوه که به سهرنجیکی ورده وه پوانیه باوکم، به ده نگیکه وه که  
ویزدانه کان ده هژینیت وتی:

- که وره م ئیوه هیچ له خوا ناترسن؟

ئه و ئیواره یه له پینا و پزگار کردن و بردنه سه ره وه ی ئیوه دا له و  
که نده لانه ی تی ی که وتبوون خوّم و هاوسه ره که م زۆر به سه ختی  
توانیمان پزگارتان بکهین، به هۆی ئه وه شه وه هاوسه ره که م  
کۆرپه یه کی له بار چوو، که ماوه ی ده سا له چاوه پتی منالین، ئیمه  
گیانیکمان کرده فیدای پزگار کردنی ئیوه، هیش تاش ئیوه مان  
له ده ره وه به جی نه هیش ت ئیوه ش چی ده لین!

ئه و به یانیه که پزگاگان کرانه وه، پاره یه کم نه بوو تا کو  
هاوسه ره که م که به رده وام خوینی لی ده پویش ت و ئیوه ش که به  
برینداری له لای من بوون بگه یه نمه نه خو شخانه، بۆیه له خزمه کانم  
قه رز کرد، کاتیک چاوه پتی سوپاس کردنیکمان له ئیوه ده کرد، هاتن  
به دواماندا و هاوسه ره که میان به زۆر له نه خو شخانه مه ستان له بهر

نه وهی ئیوه بانگتان کردبووین، ده بینن که نه و داماوه توانای به پټوه  
وه ستانی نیه.

ته ماشاکه ن گه وره! ئیمه له شاخ و داخه کان گه وره بووین  
گه وره کانمان جوان قسه کردنیان فیر نه کردووین، به لام پیاوه تیان فیر  
کردووین، ئیمه له بهر پاره نا به لکو له بهر مرقفایه تی یارمه تی خه لک  
ده دهین، ئامادهین هه موو نه وهی هه مانه خه رچی بکهین له پټناو  
یارمه تی دانی غه ربیک، لیقه و ماویک یان هه ر کهس که پټیوستی  
پټمان بیت، گیانی نه وان به گیانی خۆمان ده زانین و ماله که شیان  
نه مانه ته له لامان، ئیمه له گه وره کانمانه وه نه مه مان بینیه و  
لییانه وه فیر بووین، نه مهش بق سوپاس کردنی بهنده کان ناکهین،  
به لکو بق به دهسته پټنای پره زامه ندی خوا ده یکهین، پاره ی که سانیک  
وه کو ئیوه ده ست و گیرفان و گه ده مان پیس ده کات، خوا  
به نسیمانی نه کات.

نه و پته دانه وه یه ی پیاوی هه ژار به رامبه ر باوکه دایه وه، هه موو  
هه سه کانمی وروژاند و دلمی داچله کاند.. بی ده نگیه کی قوول  
ژوره که ی داگرت وه فاداری و مرقف دۆستی نه و دوو که سه ی وه کو  
شاخ له بهرده م هه مووماندا چه قی بوون، گیانی به بهر بی پۆچه کانیشدا  
ده کرد، به لام باوکه تا نه و کاتهش هه ستیار بوونیک له پوو خساریدا  
ده رنه ده که وت، له وانه یه نه وه بق یه که م جار بوو بیت خۆی



به قهرزدارى ئو دوو مرقفه زانبييت، كه سهرى دانه واندو ناچار بوو  
له بهر خويوه وهك بلّيت " ببون.." ورته ورتيكي ليّوه دهرهات.

ئو دوو مرقفهى كه شايستهى ئووه ببون سه دان جار له  
شهرمه زاريدا سهرىان بۆ دانه ويترت و پتيه كانيان ماچ بكرت، به  
سهره رزى و بى چاره پتى سوپاس كردن پوشتنه دهره وه. منيش  
دهم له باوكم كرده وه چاوه كانم تى بپى، هه موو ئو نه فرهت و بق و  
تووپه ييه ئو چه ند مانگه له دلمدا دروست بوو بوو دانه دانه  
هه لمپشتن، ده مويست ئو وانهى مرقف دؤستيه يان تى بگه يه نم كه ئو  
دوو مرقفه هه ژارو فيداكاره به كه سيكي به ندهى پارهى وه كو  
باوكميان ده دا، پرسيارىكي سپكه رم له باوكم كرد:

- نه گه ر له لاي ئيوه پووداويكي له و جوړه له كه سانتيكي تر پووى بدايه  
ئو فيداكاريهى ئو وانتان ده كرد؟

- .....

- كه وايه ئو وهى له ژياندا ليتان فير بووم تا ئيرهيه. نه متوانى زياتر  
له ژووره وه بمينمه وه، ده رگا كه م دا به يه كداو پويشته دهره وه،  
نه گه ر نا له بهر تووپه يى تۆم، دوور نه بوو هيرشى بق و كينه م  
به سه رياندا بته قيته وه.

به پا كردن خۆم گه يانده ئو دوو مرقفه به پژه و تاوم دايه  
دهسته كانيان بۆ داواى ليپوردن، خانمه كه به دنيايه كه له خۆشه ويستى  
و پژه وه ليى پرسيم:

- تۆ چى ئۇ پياوھىت؟

- من كچى ئۇم

دەستەكانى بۆ ئاسمان بەرزكردەوھوتى:

- ئاي خۇاي مەزىن تۆ لە وشكانىھوھ ئاۋ دەرەھىئىت و ئاۋىش لە  
جىيەك وشك دەكەيت. كچىكى ۋەك فرىشتە دەبەخشىتە مۇۋىكى  
ئاۋا ستەمكار. ئاي خۇاي پەرۋەردگارم! باۋەشى بەمندا كردو نزاى  
بۆ كردم:

- خۇاي گەۋرە بتكاتە دۇستى كەسە بەپىزەكان لەدلەۋە "نامىن"  
يىكى گەۋرەم بۆ كرد، ويستم كەمىك يارمەتى بگەمە گىرفانەكانيان،  
بەلام پىگەيان پى دەدام؟!

بە سەرسامىيەكى نۆرەۋە لەۋ دل فراۋانى و بەخشندەيىھى ئۇ دوو  
مۇۋە قارەمانەھى كە جەكانيان كۆن و پىلاۋەكانيان داپاۋو  
فرمىسكەكانيان لە چاۋ قەتيس مابوو دەمپوانى و پىي وىران دەبووم.  
چەند حەزم دەكرد منىش كەسىك بوومايە لەۋ دىنيا پاك و  
بىگەردەھى ئەۋاندا، لەكاتىكدا ئەۋكەسە بى نوۋرو ساردوسپو دوور  
لەۋىزدان و مۇۋفايەتياۋە منيان بەچاۋ و سەرى خۇيان دەزانى، من  
دەمويست بىمە قاچ و پىيەكانى ئەم كەسە غەرىبە گەرموگۇر و  
بەخشندە و مېھربانانە، پاكى و دلفراۋانى ئەۋ دوو ھاۋسەرە منيان  
عاشقى خۇيان كرد بوو. ئەۋ باۋكەم كە ۋامدەزانى ھىچ پىي كارىگەر  
نەبوۋىت، ۋادەردەكەۋت بۆ يەكەمىن جار ۋانەيەكى لەۋ خىزانە

کۆچەریە وەرگرت بێت، هەرچەندە نەیدەویست خۆی وانیشان بدات، بەلام چەندجارێک خەمی ئەو هەلەیهی لەلای دایکم باس کردبوو وە تەنانت باسی کرد بوو کە شەویەک لە خەونیدا باپیرم پێی وتوو " کۆپم من پێت خەجالت دەبم " بەمەش ئازاری چەشت بوو، ئیتر لە چاوەکانی باوکمدا نەرم بوونیەکم هەست پێ دەکرد ئەمەش زۆر دلخۆشی کردبووم بەردەوام بۆی دەپارامەو.

### چۆن بەرگەیی ئەو پەرۆشیە بگرم:

بەلێ هەر ئەو شەو بەپیارمان دا بە خێزانی بچینە سەردانی مستەفا بۆ سەرە خۆشی لێ کردنی، بەو بەهانهیەشەو دوا داواکاریمان و تەنانت دوا پارانەوێ منیشیان پیشکەش دەکرد. ئەگەر مستەفا پەسەندی بکردایە باوکم بۆ کار دەبەینایە لای خۆی و هەموو تواناو یارمەتییەکیشی پێ دەبەخشی، چ یارمەتییەکیش! کۆمپانیایەکە دەخستە بەردەستی، پەرورەدگارا! پلانی ئەم کارە چەندە خۆشحالی کرد بووم، دەیی وایە من دووبارە ئەوم دەبینیەو! پەرۆشی و هەستیاریەکی بێ ئەندازە هەموو گیانمی تاودا بوو دواي چەند پۆزێک لەعەسریکی درەنگ وەختدا کەوتینەپێ، بەگەشتنمان بەو شارە شیرینە و چوونە ناو گەرەک و بەردەم مالتۆچکە گلێنە یەک نەۆمیەکەیی ئەوان ئیتر وردە وردە هەناسەم توند دەبوو.

مستەفا كە دەركاگەي كەردەوھ ئىمەي بىنى نۆر سەرسام بوو،  
دەمزانی ئەو ئەدەب و پەوشتەي ئەو ھەيەتى ھەرگىز ئىمە لەویدا  
ناگەرپىنتەوھ، بەدلىنایى فرموى دەكردين بۆ ژورەوھ چونكە من  
نۆر باش ئەوم دەناسى، سەرسام بوونەكەي خۆي دەرىپى:

- ھەرگىز چاوەپى ئىوھم نەدەكرد، ئەمە لای من بەو مانايە  
دەھات: "ئىوھ چەند بى شەرمن من نازانم چۆن لە دەستتان پزگارم  
بىت!" پۆشتە كەنارەوھ و فرموى كرىنە ژورەوھ كاتىك دووبارە  
پىم نايە ناو ئەو مالەي ژيانى سەراپا گزپى و خۆمى بەخۆم ناساند،  
ھەموو گيانم گەرم داھات و بەبى ويستى خۆم دەلەرزىم.

دايكم كە لەو حالەدا بىنىمى ئاگادارى كەردمەوھ:

- ئارام بەرەوھ كچم ئەم پەرۆشەيت چىيە؟ خەرىكە  
دەبورپىتەوھ...؟

بەلى بەپاستى خۆم بەنۆر پاگىردەكرد تاكو نەكەومە سەرزەوى.  
بەبىنىنى مستەفاش ھەموو ناخم شىوايوو، لەنامىز گرتن و ھەستە  
دايكانەكەي پورە فاطمەش بەھىچ جۆرىك لەبەرچاوم نەدەپۆيشت،  
چەندە بىرم دەكرد...!

ئاھ لەم مالە! تۆ منت بەخۆم ناساند مەرفايەتى و خوش ويستنت  
فێركردم، بەجىھانى شەرم و ئەدەب و پزىت ئاشنا كردم.

پۆشتىنە ناو ئەو ئورە بچوگە پاكوخاوين و پاژاوه يەى لەكە شىكى  
ئارام و ئاسوودەدا مرقۇسى مەست دەکرد. ئاشكرا بوو ئەمە  
پەنگدانەوى پۇحى ئەو كەسانە يە كە لەم مالاەدا ژياون..

سەرۆكى شارەوانى و جەنابى پارىزگارىش كە هاتنى باوكميان  
بيستبوو، پاش كەمىك ئەوانىش گەيشتنە ئەوى.. باوكى بى ئارام  
ديسان بەشپوانى قسەكردنى تاييەت بەخۆى بەشپووى فەرمان كردن  
دەستى كرد بە قسە لەگەل مستەفا كە بەپپووه پاوهستا بوو:

- ئەى گەنج... من لە ژياندا نەچوومەتە بەرپىيى هېچ كەسك بەلام  
دەبينيت كە هاتومەتە لاى تۆ، لەبەر ئەوه باش گوئى بەوتەكانم بدە،  
دەمەويت گەورەترين شانسى ژيانت بخەمە بەردەست.

بەم پيشەكە دوور لە پىزدانان و بى هەستەى نۆر تووپە بووم  
ديسان سەرەتايەك بوو بۆ تىكدانى هەموو شتىك. لەخوا دەپارامەوه  
كە بە ئومىدەوه لەم مالاە دەربچين، باوكم كە وەكو شىر خۆى  
بەبەمىزو سەپپنەر دەزانى دەستى پىكرەوه:

- هەلەكەم تىگەيشتم، ئىمە خەلكانى ئەنادۆليمان بە نەزان و نەقام و  
دواكەوتوو دەزانى ديارە كەوانى، ئىمە خاوەنى پارەين و ئەوانىش  
خاوەنى پيارەتى و مەردايەتى، لەبەر ئەوهى ئەمەمان درەنگ زانیوه،  
تاوانبارين، هەر بۆيە لە تۆوه داواى لىبوردين لەهەموو خەلكى ئەنادۆل  
دەكەم، بىگومان ئەمپۆش بۆ چاككردنەوهى ئەو هەلەيەمان هاتووين.

مسته‌فای زیره‌ک که ده‌یزانی سه‌ره‌نجامی ئه‌و قسانه‌ی باوکم به‌کوێ ده‌گات، به‌هه‌لوێسته‌یه‌کی پێچه‌وانه‌ ده‌ستی به‌رزکرده‌وه‌و باوكمی بێده‌نگ کرد، به‌ده‌نگی‌کی خه‌مبار‌ه‌وه‌ وتی:

— من وام گومان ده‌برد بۆ پرسه‌ی دایکم هاتین، به‌لام هه‌له‌ بووم پێویست ناکات ئه‌مانه‌ بڵێن، ئه‌گه‌ر باسه‌که‌ی هه‌ر ئه‌مه‌ بێت له‌خۆرا خۆتان ئه‌زیه‌ت داوه‌، ئه‌وه‌ی که‌ مسته‌فا وتی، باوكمی شه‌رمه‌زار کرد بۆیه‌ هه‌ستی به‌هه‌له‌که‌ی کرد:

— دووباره‌ داوای لێبوردن ده‌که‌م، ئێمه‌ به‌داخه‌وه‌ فێری ئه‌م نه‌ریتانه‌ نین، به‌لام به‌پراستی ئێمه‌ بۆ سه‌ره‌ خوشی وه‌فاتی دایکت هاتبووین، خۆت خوش بیت، بێگومان له‌گه‌ڵ مردوودا نامرین. ده‌بێت به‌رده‌وامی به‌ژیان بده‌ین، تۆ ئیتر ئه‌بێت له‌بیری خۆتدا بیت، کارێک بۆ داها‌توت بدۆزیته‌وه‌، له‌م سه‌رده‌مه‌دا ئیمامه‌ت سکت تێر ناکات، تۆ کارێکت پێویسته‌ که‌ شیاوی لێها‌تویه‌که‌ت بێت.

دیسان باوکم له‌ قسه‌ په‌قه‌کانی به‌رده‌وام بوو، ته‌نانه‌ت سه‌ره‌خۆشه‌یه‌که‌شی گه‌پانده‌وه‌ بۆ سه‌ر باسی ئیش کردنه‌که‌، مسته‌فا به‌هه‌موو پیاوه‌تی خۆیه‌وه‌ دووباره‌ ناچار بوو قسه‌کان به‌باوکم ته‌واو بکات:

— بۆ سه‌ره‌خۆشی کردنه‌که‌تان زۆر سوپاستان ده‌که‌م بۆ مه‌سه‌له‌که‌ی تریش... من ئێستا بیری لێ ناکه‌مه‌وه‌ له‌کاتی پێویستی خۆیدا کار ده‌دۆزمه‌وه‌، ئێستا نوێژی عیشا کاته‌که‌ی نزیکه‌و من

له مزگوت ئەرکم ههیه، له سەر ئیزنتان ده بیئت بپۆم ئەمه به مانای  
ده رکردنی ئیتم ده هات به شیوهیهکی پزێو تهقدیرهوه " له گەڵ ئیوه  
هیچ ئیشیکم نه ماوه، ئیتر نه گەر بپۆن زۆرباش ده بیئت". به لام باوکم  
نیهتی قبول کردنی ئەمەئ نه بوو بۆیه وتی:

- فەرموون... به ئەرکی خۆتان ههستن ئیتمهش لیتره چاوه پزێتان  
ده کهین، که مستهفا پۆیشته دهر، باوکیشم ئەوهی له دایدا بوو  
که متهرخه می نه کرد له دهر بپزین:

- کهسی نه فام و کۆنه په رست.. ئەو نیعمه تهی هاتۆته به رپیی له قهی  
لی ده دات. مڕۆژ تا دوا هه ناسه شی پپۆیستی به پاره ههیه، که سیکی  
به ناوبانگی وهک من هاتۆته به رده رگا کهی خه ریکه یاری به شانسی  
خۆی ده کات.

### چه ند میواندارییه کی جوان بوو:

مستهفا له گەڵ گه رانه وهیدا ئەوه ندهی میوه و شیرینی و پپۆیستی  
میوانداری هینایه وه که سه رسام بووین له و کاتهی شه ودا له کوئ  
به دهستی هینان!

ئەمه کلتوری ئەنادۆلیه کان بوو، به ئیمان و قورئان په روه رده  
کراون. به مڕۆژ دۆستی و ئەدهب و پزیز گه وره کراون له سەر مۆدیلی  
ژیانی که پاهینراون که خزمهت کردنی میوان که مترینیه تی.

ئەمە پەشت و تىگە يىشتويىيەك بوو كە ئەگەر دوزمەكە شيان  
 بهاتايە مالىيان تا تىريان نەكردايە و جوانترين خزمەتيان پيشكەش  
 نەكردايە نەياندە هيشت بېرات، ئەوئى منى عاشق كوردبوو،  
 خەونەكانى پازاندبوو و لە پۆحمددا پۆچوو بوو ھەر ئەم  
 تىگە يىشتويىيە جوانە بوو، ھەمووان پىكەو ھە دلفراوانى و دەست  
 ئاوەلايىيەيان سەرسام مابووين، مستەفا كە وەكو دەست پەنگىنى  
 كچىكى گەنج خواردنەكانى نامادەكرد بوو بە دەستەكانى خۆى  
 پيشكەشى كردىن، ھەمووانى ھەيران كوردبوو.

دايكم و باوكيشم كە لە نزىكەو ھاگادارى ئەم پياوھتى و ھەست  
 بەرزى و پەشتەى بوون تىگە يىشتن كە بۆچى منيش وا دلداری ھەيران  
 ماوم بۆيان، باوكم بى دەنگى پېرو دەستى بەقسە كردهو:

- مستەفا دەستت خۆش يىت كوپم، بۆيەكەمىن جارە لە ژياندا  
 لە مالىكى گلدا دانىشم و ئەم خزمەتە بكرىم! بەپاستى كاريگەر بووم  
 بە دەروون پاكى ئىو. ئەگەر بتانە وىت ئىستا بچىنە سەرباسە  
 بنەپەتەكە، لەدەو ھە دوام دەكرد كە ديسان باوكم بەقسە و  
 پەفتارەكانى نەپتەو ھۆى ناپەجەت كردنى مستەفا. كە باوكم  
 دەستى كردهو بەقسە، من بەردەوام سەرجى مستەفام دەدا بى  
 ھاگادار بوون لە بەرپەرچ دانەوكانى ئەو. بەلام ئەو بەھىچ جۆرىك  
 ئاوپىكىشى بەلاى مندا نەدايەو. بى ئەوئى چاوى نەكەوئە سەرم،  
 ئەوئى لە دەستى بهاتايە دەيكرد. تەقوا لە ناخى ئەودا بەجۆرىك بوو،



که نه گهر هموو دنیا پیکه وه ههولێ خه له تاندنیان بدایه، نه و لایه کی له نه فسی نه ده کرده وه، باوکم له وته تیکه ل و پیکه له کانی هه بهردهوام بوو:

- نیتەر له دنیا دا به ته نهایت داهاتوو یه کت پیویسته. سه یرکه بۆ نه مه چیت پی ده لیم: لای نیمه هم ئیش هه یه بۆتۆ، هم نیمه ش له پیویستی که سیکی ده ست پاکی وه ک تۆداین، نیمه له نه زمونی تۆ سوودمه ند ده بین و تۆش له پاره که ی نیمه، نه گهر نه م داوایه قبول بکهیت ده بیته خاوه نی ده سه لاتیک که په نگه خه یالیشته نه کرد بیت ته نانه ت داهاته که شت خۆت دیاری بکه، هه رگیزیش ده ست له به یاره کانت وه رناده ی.

نه وه زۆر باش بزانه که هیچ که سیک نه م ده سه لاته په هایه ی پی نادریت و هیچ نه ندامیک پله ی تۆی نادریتی، بۆچی نه مانه ده لیم؟  
ژیانی سه ره به رزانه و به په وشتی تۆ کاریگه ری زۆر له سه ر نیلکای داناوه، نه ویش له سایه ی تۆوه ژیا نیکی نوێی ناسی، تا نه مپۆ به و جۆره ئاسووده و دلخۆش نه بووه. تۆ بوو یته یارمه تیده ری کچه که م، منیش ده مه ویت یارمه تی تۆ بده م، مه سه له که به م جۆره یه.

باوکم تا قسه ی بکر دایه هه له ی زیاتری ده کردو منیشی زیاتر شه رمه زار ده کرد، نه یده زانی قسه کانی به ره و کوێ ده چن و نه و که سه ی نه م خه ریکه به رامبه ری قسه ده کات به ته واوی له په گه زو به یکرد نه وه ی نه و، زه وی تا ئاسمان جیاوازه.

سەرەپای ھەموو ئەو داواکاریە سەر سەختانە ی باوکم، مستەفا

دیساینیش بە پەوشت بەرزى خۆیەو وەلامى دایەو:

- سەرەتا سوپاسى زۆرى ئەو تەكلیفانەت دەكەم، بۆ ئەو  
بیرکردنەو وە یەشتان لە من ھەر سوپاس دەكەم، منیش دەمەوێت ئێوە  
بزانن كە من ئیستا لەبیری دۆزینەو و دەست كەوتنى كاردانیم،  
بەھۆی چەند كاریكى بچوكى خۆمەو و جارو بار لەدەرەو و ناو وەو  
ولات لە دۆستەكانمەو و پارە یەكەم پى دەگات، كە خەرجى پۆزانە ی  
خۆمى پى دابین دەكریت، لە ئوسترا لیاو ئەلمانیاو پوسیاو بەردەوام  
ھاو پێكانم پە یو وەندى دەكەن بۆ پێشكەش كردنى بانگهێشت نامە بۆ  
كار، بەلام من نامەوێت ئێرە كە شوینى یادگارى باوكم و دایكەم بەجى  
بەتلم، ھەر وەھا ئازارى دایكیشم جارى زۆر تازە یە، ئەگەر پێویستم  
بە كار بوو ئەو كات خۆم پە یو وەندیتان پێوە دەكەم.

بۆ مەسەلە ی كچەكەشتان.. دایكەم ئەو ی زۆر خۆش دەوێست  
تەنانەت وەكو كچى خۆی، منیش پێز بۆ ئەو خۆشەوێستى دایكەم  
دادەنیم و، ئەو وەكو خوشكى خۆم تەماشای دەكەم. بەدەر لەمە  
نیەتیكى ترم نییە.

ئەم وتانە ی كۆتایی وەكو بۆمب لەناو ژوورەكە دا تەقیەو  
ھەمووان وەلامى خۆیان وەرگرت، بەلام ئەو ی بەتەواو ی پووخوا من  
بووم، ھەموو ئومێدەكانم لەگەڵ زەوى تەخت بوون، بەلام زۆر سەیر

بوو هیشتاش تروسکاییه ک له هیوا له دلمدا مابوو، باوکم بهو  
 خۆبه گوره زانین و بێ منه تیه وه ئه ویشی پی له دهست دام.  
 له دلی خۆمدا پقم له و جۆرو شیوازی قسه کردنه ی باوکم ده بوه وه  
 " ئاخ باوکه چی ده بوو بۆ یه ک جار له ته مه نتدا وازت له  
 خۆبه گوره زانین و لووتبه رزی به یتایایه و فیری شیوازی قسه کردن  
 ببویتایه !

بۆیه ک جار نرخی که سی به رامبه رت بزانایه ! هه ستت به گرنگی  
 شته کانی تریش بکردایه ، جگه له پاره ... ئاخ باوکه چی ده بوو؟! "  
 له بهر ئه وه ی قسه و باسه کان خه ریک بوو کۆتاییان پی ده هات،  
 جه نابی پارێزگار هاته قسه و وتی:

کاکای به پێژ ئیه گوئی مه دهنی، من خۆم له گه ل مسته فا  
 قسه ده که م، هیوادارم قسه م نه شکێنیت و دوا ی چاره سه ری  
 کێشه کانی، به دلی خۆشه وه ده ست به کار بکات.

### لاشه یه کی بێ گیان بووم:

ئه وێمان به جی هیشت، به لام دلم له لاشه م و هۆشم له سه رم جیابوو  
 بوونه وه .. بیرم نییه هیچ کاتێک ئه وه نده به پووخوا ی و نا ئومیدی  
 خۆم دی بێت! ئومیدو خه یال و خۆشه ویسته یه کانم له وێ جی هیشت  
 و به بێ گیان وه ک جه نازه هاتمه ده ر! ئیتر لاشه یه کی بێ گیان بووم!  
 چه ندین پۆژ نه هاتمه وه سه رخۆم، له ژووره که م ده رگام داده خست و

شهو تا به یانی ده گریام، له حزووری خوادا چه نده فرمیسم  
پرشت...!

نیتړ بڼ من پوژانیکې سهخت دهستی پیکردبوو نه مده ویست  
بگه پیمه وه بڼ نه و ژیا نه دوو پوویسی و دلته نگی و بی پوچام  
به له دهست دانی مسته فاش که هه موو نومیدیکم بوو، نیتړ به هه ردو  
دهست ده نویست نیمان له نامیز بگرم و لیتی جیا نه به مده چونکه جگه  
له نیمان دلته واییه کم بڼ نه مایوه وه.

نه مه دواي نه وهی نه و هه واله شم بیست، که جه نابی پاریزگار  
چند جار مه سه له که ی به مسته فا وتوه ته وه و ژوری لی کردوه،  
نه ویش بهرگه ی نه گرتوه و له بهر نه شکاندنی قسه ی نه و نه و شاره ی  
به جی هیشتوه، تاقیکردنه وه ی پاسته قینه ی من نه و کاته دهستی  
پیکرد. بڼ به رده وامی دانم به ژیان بی مسته فا دوو هه لېزاردنم  
له به رده مدا بوو: یان چوونه وه ژیر باری نه و دنیا بی پوچه ی که  
هه موو شتیک به پاره ده پیویت، یاخود پیداکری له سره گه یشتن  
به خودا و ئاسودده یی پاسته قینه و له و پېناوه شدا بهرگه گرتنی هه موو  
فشاریک... بڼ نه وهی له ناو ته نیایی خو مدا و له و دنیا تاریکه ی تیایدا  
بووم نه خنکیم چه ندین پوژ له خودا پارامه وه. نه وه نده گریام و هاوارم  
کرد و هخت بوو ناخم پارچه پارچه ده بوو و تیک ده چووم. له م گه شته  
نوییه مدا به بی مسته فا به رده وام ده سوتام و داوام ده کرد که  
پزگار که ریک پابه ریکم پی نیشان بدریت که جیگه ی مسته فا پر

بکاته وه چونکه له وباره قورسې به سر شانمه وه بوو نږد لاواز بوو  
بووم بهرگه گرتمن ته ستم بوو، وه ک دريژ کړدنې ده ستيکې يارمې ته  
بۇ که ستيکې ته نهاي به جي ماو له ناو بيا بانيکې چولدا خواي مه زن  
دهرگايه کيشي به من نيشان دا...

ته و پووداوه پر پازه تان چون بۇ باس بکه م ... نازانم ... بۇ که ميک  
دوورکه و تنه وه له خه مه کانم و سوک بووني ته و باره قورسې ژيان  
به بي مسته فا! له کومپانيا که ي باوکم ده ستم به کار کړدن کړد،  
له سنوري کاره که شمد ه و لم ده دا ده ستي يارمې ته بۇ که ساني  
ليقه و ماو ه ژاري خه لکي ته نادول دريژ بکه م به تايبه تيش دابن  
کړدنې خه رجي خويندن بۇ مندا له ه ژاره کاني ته و شارانه له نيه تمدا  
بوو.

به لي هه موو شتيک له و نيواره يه دا پوويدا، ته و نيواره يه  
ده ستيکېکېکې نوې بۇ ژيانم و خوپاگريه کي تازه له ته مه نمدا و  
بپرکړدنه وه و فيکريکې نوې له زه ينمدا چرؤي ده کړد...

ته و نيواره يه، له گه ل دايکم هه لسه نگاندمان بۇ ته و پووداوانه  
ده کړد که له و کړتايانده دا تياياندا ژيا بووين به مانايه کي تر  
به ليپرسي نه وه ي خومان، دانه دانه هه له کانمان ده هينا يه وه پيش چاو.  
له م مه سه لانه دا دايکم له باوکم بوم نزيکتر بوو، باوکم به هه موو جورک  
له باسي خواو پيغه مبه ردا به رپه رچي ده دايه وه.

## سامناكى قيامەت:

لەناو ژوورەكەمدا كە بەجوانترین كەل و پەل پازیننرابووەو لەسەر جینگە گەرمەكەم پال كەوتبووم، لەزەینمدا وردەكارىەكانى پڕۆژەى یارمەتیهكە بەهەزار جۆر دەهات و دەچوو، لەخشوعىكى زۆردا بەداواکردنى پەناو یارمەتى و هێز لە پەروەردگارم بۆ ئەو كارە خێرەى دەستم دابوو بەچاوەكانم داخست تا خۆم لەناو هاوارو نالەى خەلكى شلەژاوو ترساوى سەر شەقام و كۆلانەكاندا دۆزیووە كە هەموو هاواریان دەکرد "قيامەت هەلەستیت!" ئەو دوكلەى ئەو ناوەى پڕكردبوو، چاوەكانى كۆبەردەكرد، چەندە سوتینەر بوو! بەو هاوارو نالانەى بەرز دەبویووە گۆنیهكان كپ و كەپ دەبوون، تەلارەكان دەپووخان و كێوھەكان تاناستى شەقامەكان تەخت دەبوون.

لەناو ئەو هەلەمە دۆزەخىەى هەموو جێیهكى گرتبووەو كەس نەیدەزانى چى دەكات و بەرەو كوێ پادەكات، ئەو هاوارە تۆقینەرانهش كە بەرز دەبوونەو مەزەى پارچە پارچە دەكرد.

من و دایكم و باوكیشم كە هاتبوینە بەلگۆنى فیتلاكەمان سەرنجى ئەو تابلۆ ترسناكەى دەوربەرى خۆمانمان دەداو لەبەرامبەریدا بەهاوارکردنەو بەواوھشمان بەیەكدا كەردبوو.

بەبەرچاومانەو هەموو كۆمپانیایو كارگەكانى باوكم دەپووخان پارەو چەك و بەلگەكانى بەهەوادا دەچوون و دیار نەدەمان.

نۆرى پېنەچو لە سەر گردىكە وە شتىك وەكو ئەژدىھايەك ھەموو  
 ئەو ھى خواھەنى بوین قوتى دا. ئىمە بەترسىكى نۆرەو ھەناو ئەو  
 ھات و ھاوارەدا بەرە و قاتەكانى سەرەو ھەھاوارى "خودايە  
 یارمەتیمان بدە" پامان دەکرد باوكم كە بەدرىژايى ژيانى لەدژى دین و  
 خوا وەستاو ھەيچ كات بچوكتىن ھەنگاوى بۆ نەناو، ھەردو  
 دەستى كرديو ھەو بەلاڤنەو ھەو لەخۆى دەدا: "خوایە جگە لەتۆ ھيچ  
 دۆست و پزگار كەرىكى تر نى، بەتەنھا تۆ دەتوانىت یارمەتیمان  
 بدەیت!"

دايكیشم ھاوارى بەرگى نەدەگىرا:

"تۆ كە چارەى بى چارەكانىت تۆ پىگە نىشانى سەرلێشیواو ھەكان  
 دەدەیت.. یارمەتى دەردەدارەكان دەدەیت پزگارمان بكە  
 خودايە..."

بەئومىدو بپوايەكى نۆرەو ھەوترس و توقانەى تيايدا مابووین  
 لە ھەر ساتىكدا چاوەپێ بووین ھەرگ یەخەمان بگریت، ئەو  
 یەكە مجار بوو لەژياندا ھەستم بەبەرگەوتنى ساردى فریشتەى گيان  
 كێشان ئیزرائیل دەکرد كە بە خوین و گيان و دەرووندا دەپۆشت،  
 ئەو ترسەم لە فریشتەىك نەبوو، بەلكو لەبەر گوناھبارىم بوو.

لەبەر ئەو تا دەنگم دەربھاتایە ھاوارم دەکرد:

- پەرەردگارم! من بەندەىكە شیاوى تۆ نىم، بەلام تۆم نۆر  
 خۆش دەوێت، ئەو بەندە خۆشەويستانەى تۆشم خۆش ويست، ئەگەر

له بهر خاتری نه وانیښ بیټ، که میکی تر ته مه نږم پی بیه خشه تا کو بڼ  
 گونا مه کانم ته ویه بکه م و له بهر په زامه نندی تڼ کاری خیر نه نجام  
 بده م، له ویی چاره ییه دا که له سرمانه وه تا پیکانمان له ناره قی ترس  
 و بیمی خو ماندا نقوم بوو یووین خو مان بڼ ته سلیم کردن به مه رگ  
 ناماده کرد بوو. له ناکاو له ناسمانه وه نامیریکي فریو ده رکه وت،  
 نازانم چوڼ وه سفی بکه م تا بلایی سپی... له فرۆکه و کږپته ر و هیچ  
 یه کیکی تر له و نامپازه فریوانه نه ده چوو که ده یان ناسین، وه کو  
 بالنده یه کی سه رنج پاکښی گه وره له ناسمانه وه به نه سپایی  
 داده به زی.

به ته وای هاته سه رسه ری نیمه و به ه وادا هه لو اسرا بوو دوو  
 که نجی خوین گهرم له ناو ده رگا که یدا ده رده که وتن که گوریسه کانی  
 ده ستیان فری ده دایه خواره وه دانه دانه نیمه یان بڼ ناو نامیره  
 فریوه که پاده کیښا له گه ل دایکم که پوښتینه ناو نامیره که وه، خواجه  
 نه وه کوئ بوو! پر بوو له هه موو جوانیه ک... نه و دوو که سه ش که  
 پیشوازیان لی کردن، له جوانیه کی نه فسوناویدا بوون، له سه رنج  
 پاکښی و په ونه قیکی هوش به ردا بوون که مړو قی مه ست ده کرد.

کاتیڅ نوره ی باوکم هات بڼ گه یشته ناو نامیره که له ناکاو  
 نامیره که به رز بوه وه بڼ ناو هه و او ده رفعت به سه رکه وتنی باوکم  
 نه درا، زډر پاپایه وه ه واری کرد " منیش ئیمانم هیئا، منیش  
 به رن! " به لام زډی پی نه چوو له ناو دوو که ل و ته مه کانددا له چاو ون



بوو، له گڼل دايكم زږد گريابن و داوامان كرد كه باوكيشم سرکه ویت  
به لّام به كيك له و گه نجه پېر پازانه وتی:

- له خړپا خۆتان ماندوو مه كن، ثم نامیره به كيكه له  
نوتومبيله كانی به ههشت، ته نها دوسته كانی خوا ده توانن سواری نه مه  
بین.

یه کسر له و کاته دا نومیدیکی گوره له دلّما دروست بوو " واته  
خوای مه زن نیمه ی به دوستی خوی داناوه !"، گه نجه کی ته نیشتم  
وهك نه وهی ناگاداری چرکه به چرکه ی نه وانه بیټ که به خه یالّما  
ده هاتن ناوپی دایه وه به لامدا:

- نیوه له بهر کرده وه كانی خۆتان نا، به لكو له بهر دوعای  
خۆشه ویسته كانی خوا که بۆ نیوه یان کردووه پزگارتان بووه.

به پېرۆشه وه پرسیم :

- کی دوعای بۆ نیمه کردووه.

- وهرن بتان به مه لای نه وان.

**نه وهی پزگاری کردین، کی بوو؟**

به پڼگه یه کی ته سك و تاریك و ده رچه یه کی پېر زه همه تتدا  
پوښتین تا گه یشتینه بهر ده رگایه کی سهرنج پاكیش و وه ستاین  
وتی:

- بچنه ژورده وه، چاوه پیتانن.

ئای خویه گیان! باخچه یه کی نه ونده نه پراوه و دلپښت بو،  
 نه ونده سه رسامکر بو، هه موو هه سته کانی مړوځی  
 ده جولاند... له ناوه پراستیدا کۆشکیکی گوره هه بوو که تا دل حه ز  
 بکات پازینر ابروه به هه موو جوانیه ک، نه و ځیلا یه ی نیمه که له ناو  
 هه موواندا ناسرا بو، له چاو ئیره دا ته نها هیلا نه یه کی بچوک بو،  
 له حه په سان و په روښیدا له بهر خومه وه وتم: "ده بیت ئیره به هه شت  
 بیت..."

چند مه تریک له و دیو کۆشکه که وه جیه کی دانیشتن  
 ناماده کرابوو که تیايدا دوو مړوځ دانیشت بوون پرشنگیان  
 له دوریه کی زوره وه ددره وشایه وه، پاش ته ماشایه کی زور توانیم  
 بیان ناسمه وه که مسته فاو پوره فاطمه بوون.

به پراده یه ک سه رم سوپما بوو که خه ریک بوو له هوش ده چوم،  
 پووی دره وشاوه ی نه و دایک و کوپه و خوشحالی له پراده به دریان  
 نه ونده نیمه شی هه ستیار کردبوو که ئیره بیمان پیده بردن...

نیمه یان له شوینیک کی تاییه ت دانیشانده و خوشیان له و سابات هی که  
 چند مه تریک له سه رو نیمه وه بوو به پوو خوشیه کی زوره وه دانیشتن  
 و ته ماشای نیمه یان ده کرد.

دایک و کچیش له و تابلو وه صف نه کراوه دا ته واو خومان له ده ست  
 دابوو، بیده نگ و حه په ساو مابووین... به لام حه سه رته ی باوکیشم له دل  
 دهر نه ده چوو دایکیشم فرمیسی ده پشت و ده یوت: "نیستا باوکیشت

لیره بوايه! "باوكم كه له دنياش نه يهيششت ئاسووده بين، ليرهش  
ته نانهت ده بيت خه فته لي بخوين...

ئوهي وهكو خزمه تكارهاته لاما و ميوانداريه كي باشي ليكردين  
وتي:

- به لي ئه دايك و كوپه زوريان دوعا بو كردن، به تاييهت مسته فا بو  
هيدايت وه رگرتنتان زور پاراپيه وه ئه وان ئيوه ده بينن و ده نكتان  
ده بيستن، به لام ئيوه قسه كاني ئه وان نابيستن.

دهستم كرد به پاراپانه وه كه ئه گه ريهك وشهش بيت ده مه ويت قسه  
له گه ل مسته فا بكم، بويه به و كه سه ي ميوانداري ده كردن وتم:

- چي ده بيت پيگه يه كم نيشان بدهن تا به جوريك قسه مان له گه ل  
بكه ن! لاني كه م سوپاسيان بكه ين له به رئه وه ي ئيمه يان پزگار  
كردوه ....

ئو كه سه ئه فسوناوييه:

- ده چم پييان ده ليم ..

نوشتايه وه چرپه يه كي به گوئي مسته فا دا كرد، له دواي ئوه وهك  
ئوهي پيشتر پيگريك هه بوو بيت و ئيستا نه ما بيت، له دوريه كه وه  
دهنگي مسته فام ناسيه وه كه وتي:

- به خيرهاتن...

ئيمهش يه كسه ر وه لامان دايه وه:

- خوا لیتان پازى بېت. نه گەر یارمه تیتان نه داینايه نه و گه رده لولولى  
دنیايه که له قیامت ده چوو نيمه شی قوت ددها و پرگارمان نه ده بوو،  
به لام باوکم نه هات.

مسته فا وتی:

- زږر خه مبارم بڼه وه به لام خوا شانسیکى تری بڼه ئیوه نارد نه گەر  
نه م هله به کاربېندن و بینه به نده یه کی شیاوی نه و سره نجامتان  
ثاوا ده بېت، ده بېت حالى باوکت بڼه ئیوه بېته په ند.

دایکم به په روشیه که وه وتی:

- هاوسره که م هیچ شانسیکى نییه؟

- نه وه ی که دیوتانه بڼه ئویشی باس بکن نومید ده کم نه و خوايه  
بدوژیته وه که نه وی ناردو ته دنیاو هر نه ویش له دنیا دهری ده کات  
به لکو نه م به جدی وه ریگریټ و ناماده کارى بڼه دوا پوژى بکات.

دایکم پرسى:

- نه ی نیمه چی بکه یین؟ له کوپوه ده ست پی بکه یین؟

- خواى مەزن چی له ئیوه بوویت....

- واته؟

مسته فا له وه لامى نه مه دا سهرى پاوه شاند:

- ته مه نتان به خورپای تیپه پاند پیکه نینتان به و که سانه ده هات  
که به نده ی باشى خوا بوون، دوزمنى قورشان و ئیمان بوون، به لام

په روه ردگارم نه وړنده مېهره بانه، بچوكترين په شيماني ناو دلّه كان  
ده كاته وه سيله ي پرگار بوون بويان.

دايكم نيلكاي خاني زور خوش ويست تهنه به دوعا كړدنه كاني  
خويشي لي نه گه را، به لكو داوي له منيش ده كړد له نويزه كاندا دوعاي  
بق بكم، به هوي دوعا به كوله كاني دايكمه وه خوي گه وړه شانسيكي  
تري به نيوه به خشي .

- تكا ده كه م به رچاو پوونيمان پي بدهن!

- زيانتيكي شياو به به نديايتي خوا، دوزينه وه ي گروپي نه و هارپيانه ي  
كه له پيتاو به ده سته پتاني په زامه ندي خوادا كرده كهن، قه زه كړدني  
نه و په رسته شانهي كه نه تان كړدوون....

همو نه مانه م له بهر كړد، دواتر پرسيم:

- باشه كي يارمه تي نيمه ده دات.

وتی:

- بچنه لاي فريشته خان.

- فريشته خان كييه؟

- نه و نيوه ده دوزيته وه.

به ده نكه ده نكيكي زور به ناگا هاتم، زه مين له رزه بوو، فيلاكان  
به و گه وړه بيه له شوپني خويان ده له رزينه وه زور ترسناك بوو،  
همووان خويان گه يانده باخچه كهي دهره وه، وهك بلپي نه مه  
سهره تاي نه و پووداوانه بوو كه له خه ونه كهدا دي بووم، سهره نه وه

بوو من و دایکم و خزمه تکاره کان و تهنانهت باوکیشم له و کاته دا تهنه  
هاواری خوامان ده کرد.

دایکم نهیده توانی هیور بیته وه.

- دایکه به سه ... ته او بوو ئیتر... ده مویست بیوه ستینم،  
نه ده کرا...

- چون ئارام بم کچم، ئەمەم به ته واری له خه وندا بینى، سه یری  
چاوه کانی دایکم کرد، وه که نه وهی بۆمبای پیا ته قی بیت چاوه کانی  
سوور بوو بوون، پوخساری ته او تیکچوو بوو، وه کو شیت هاواری  
ده کرد: "فریشته خان، فریشته خان.."  
وتم:

- دایکه کام فریشته خانه !

- نه و خانمهی ئیمه پزگار ده کات....

ئای خوابه گیان... بی هۆش بووم له ویدا... دایکیشم هه مان  
خه ونی بینیه. باوکیشم دووباره پیکه نینی به ئیمه ده هات، ئەم  
شتانه له دنیاى نه ودا جی نه ده بووه تهنه شت که باوه پی پی هیئا  
بوو پاره و هیژ بوو.

نه خشه ریگا و یه که مین سو جدهم:

نه و شه وه له که ل دایکم نه خشه پیکه یه کمان دیاری کرد:

۱- ژيانتيك که شياوى په زامه ندى خوا بيت.

۲- گروپی ئەو ھارپپیانەى كە بۆ خوا دەژین.

۳- یارمەتى دانى بى كەس و ھەژارەكان.

ئەو ئىۋارە يە يەكەمىن ھەنگاۋ بوو بەرەو ژيانىكى بۆ خوا بوون،  
لەكاتىكدا باۋكم و ھارپپكانى لەسەر مېزى خواردنەو دەنگى  
پىكە نىنيان بەرزەدە بوو، من و دايكم بۆ يەكەمىن نوژمان لە  
ھزۋى پەرۋەردگار پراۋەستان.

ئاي خودايە ! لەو ئىۋارە يە ..! يەكەمىن تەكبىر .. يەكەمىن  
پراۋەستان .. يەكەمىن سۈجەدە ..

ئەو ئىۋارە يە پۆھم تيايدا فېرى و دۆلم لەجىتى خۆى ھەلگەندراو  
جەستم لەپاستەقىنەترىن عەشقدە توایەو ....

ئەو ئىۋارە يە سەتايك بىو كە ھەستمان بە پاستەقىنەترىن  
ئاسۋودەيى دەكرد و واماندەزانی تازە لەدايك بووینەتەو .

ئەو شەو ھە بۆ يەكەمىن جار قىبلەمان ناسى و پوومان كرده خواو  
بەشداری ئەو كەشە مەعنەو ھە جوانەمان كرد كە بەندە پاستگۆكانى  
خوا تيايدا دەژین چۆن باسى بگەم پەرۋەردگارم ؟!

ئەو شەو ھە تا بەيانی بەبى وەستان فرمىسك لەچاوم دەبارى لەبەر  
ھەلەو تاوانەكانم تا توانيم داۋاي لىخۆش بوون و سېنەو ھەلەكانم  
لە زاتى ھەق كرد.

ئەو شەو ھە تەمەنى گوناھبارى ئىلكاى كۆتايى پى ھات. لەژيانى  
تازەشمدا بە بەلئىتى جيانەبوونەو ھەم لە پېيازى خوا دەستم پى كرد،

به دريژايي تاريخايي نه و شه وه داوام كرد خوا به بنده يه كي شياوي  
 خوي قبولم بكات وه كو دوا دوعاشم له به يانيدا له قوللايي ده روونمه وه  
 پارامه وه " په روه ردگارم نه گهر بۆ يه ك ساتيش له م كه شه پۆحانيانه  
 دابرام، ئيتر مه مژينه !..."

هر كه پۆژ بو وه يه كه مين شت كه له ژياني نويماندا پتي  
 هه ستاين، له گه ل دايكم پۆشيني جل و بهرگي گونجاو به و ژيانه مان  
 بوو، بۆنه مهش زۆر نارپه هه تيم به ده ست باوكمه وه چه شت، به لام ئيتر  
 من جگه له خودا گويم بۆ كه سيكي تر نه ده گرت، كاتيك  
 به سه رپۆشه كي سه رمه وه بۆ يه كه مين جار چومه به رده مي  
 ناوينه كه م، به نه سريني چاوه كانمه وه به ئينم دا " نه م سه رپۆشه  
 شايه تي ئيعانه كه م بيت، ده بيت به رده وام به م پۆشاكه وه بپۆمه ده ر،  
 ئيتر نه مه ده بيته ناموس و نيشانه ي ئيعاني من"

نه و پۆژه فله سه فه يه كي نه گۆرم بۆ ژيانم دانا، سه رها ده بيت  
 خۆم په روه رده بكه م پاشان پتويسته بيمه ژنه بازركانتيكي به هيژو،  
 هه موو نه وه ي ده ستم ده كه ویت به سه ر ليقه وماو و قوتابييه  
 هه ژاره كاندا دابه شي بكه م.

زۆر به تاييه تيش ده بيت قوتابخانه و جيگه ي پتويست بۆ  
 پيگه ياندي گه نجاني ئيعاندار و نيشتمان په روه ر بكه مه وه، هه موو  
 نه وه ي كه دپته ده ستم ده بيت بيكه مه وه قفي نه م يارمه تي و  
 خزمه تانه .



به لām له م نه خشه پښه نوښه مډا، چاوم له و پښه يه ش بوو كه  
 مه لك خان بۆم ديارى ده كات، نه و كښه؟ له كوښه و چۆن  
 دهرده كه وښت؟ چ پښه يه كمان نيشان ده دات؟ به رده وام بږم له وه  
 ده كرده وه.

له گه ل نه و خانم دۆستانه ي كه له كۆتايى ههفته كاندا دانىشتمان  
 هه بوو بۆ گفتوگو كردن له سه ر بابه ته ئيمانپه كان و وه رگرتنى زانيارى  
 پښويست بۆ بره و دان به به ندايه تى و په رستشه كانمان، به م جوړه  
 به بږ كړنه وه يه كى قووله وه هه ولمان ده دا له خۆمان و دينه كه مان تى  
 بگه ين، نه وه نده له م گفتوگويانه دا قال ده بوومه وه كه به پښى نه و  
 زانيارپانه ي له وى فير ده بووم، پۆزانه له كاتى ديارى كراودا جښه جيم  
 ده كړدن.

ناشكرايه تا ئيستا له بۆشايى و كه لښى گه وړه دا ژياوم و به خۆشم  
 نه زانپوه... نا ه باوكه چيت پى بلښم، نازانم... به ته نها نه تكدينه  
 به نده ي پاره، به لكو به دوور خستنه وه مان له دين ئيمه ت كړد بووه  
 لاشه يه كى به شان و شه و كه تى ناو بۆشى پۆج لاوان.

دووباره كۆتايى ههفته ها تپوو، به فږين به ره و نه و گفتوگويه پام  
 كرد كه بانگه ښتيان كړد بووم، له كۆمه له كه دا دوو پزى شك و چه ند ژنه  
 بازرگاننك و چه ندين كه سى ترى خاوه ن ئيشى جوړاو جوړ ناماده  
 بوون.

ئەوئەندە كارىگەر بووم بەو گفتوگويانە.. لەزىرەكى و لىھاتوويى  
 ئەوانە شەرمەزار دەبووم كە پىشتەر واتىگەياندرە بووين موسولمانەكان  
 كەسانى نەفام و نەزانن.. ئەوانەى لەوى ئامادەبوون، ھەريەكەو  
 لەبوارى خۇيدا كەسى پىگەيشتووبوو ئەمەش دىيابىنى منى تەواو  
 كۆپى بوو.

من كىم؟ بۆ دەژىم و ھۆكارى بوونم چىيە؟ ژيانى دووھەمى كەسانى  
 مردوو چىيە؟ ياساكانى ئىسلام بۆ ژيان چىن؟ ئەى حىكمەت و  
 دانايىيە شاراوھەكانى چىن؟ سەدان پەرسىيەى لەو جۆرە لەسەرمدا  
 گۆزەريان دەكرد. بەلادانى ئەم پەردانە لەسەر چاوم ھەستم دەكرد  
 لەپىويستى ئەوئەدام زانستىك بزانم كە پىگەيەكم بەرەو ئاخىرەت بۆ  
 پووناك بكاتەوھ....

بەئى ھەر لەم كۆمەلانەى تىاياندا دادەنيشتىن بەشەيوھەكى  
 سەرنج پاكىش و بە ئەدایەكى جوان وەلامى دانەدانەى ئەمانەم پى  
 دەگەيشت... ئاھ مستەفاكەم! چەندە قەرزارى تۆم... تۆ بەتەنھا  
 خۆشەويستى و عەشقى دىنايىم نەبوويت، تۆ خۇزرىك بوويت كە  
 پىچكەى ئاخىرەتيشت نیشان دام، بەخۆشويستنى تۆ ھەموو ئەم  
 جوانيانەم دۆزىوھ تەنھا خۆشەويستى خۆت نا، بەلكو عەشقى خوات  
 پى ئاشنا كردم.

چۆن سوپاس گوزارت بىم، نازانم! ئاھ ئىستا لىرە بوويتايە لەلام  
 بوويتايە ھەموو تەمەنم پى ببەخشيتايە. بەتپىپەر بوونى پۆژ لەبەر

چاوم گه وره تر ده بیټ، ژيان بينی تۆ هه موو پۆژێك باشت  
له بیرکردنه وه کانی منیشدا پهنگ ده داته وه. چی ده بیټ، پۆژێك  
ده رکه وه. نه دله ساف و خاوێنه ت بابتوانیټ له هه ست و سۆزه کانی  
من تی بگات، وه ره وه ده ستم بگره تاکو له سایه ی تۆدا بتوانم  
به متمانه یه کی زیاتره وه له سه ر نه م پێگه یه ی په ره ر دگارم پێ بکه م.

### گوناهه کان دل ده مرینن و، مرۆف دلته نگ ده که ن:

ئه و پۆژه له باسی کدا بووین که پیش گفتوگۆکه دیاری کرابوو شه رم  
و شکوو نه زه رکردن، به کورتیه که ی (عیفغه ت) داوین پاک، باسی ئه و  
پۆژه مان بوو.

له پاستیدا ئه م باسه جیی گرنگی پیدانی منیش بوو، چونکه من له  
کلترێکه وه هاتبووم که هیچ له سه ر نه م بابه ته نه ده زانی و  
له ژيانێکی پر سه ربه ستیدا هه ستم به هیچ هه ستیاریه کی نه م یاسایه  
نه ده کرد.

له و کۆمه لگه یه ی من لیوه ی هاتبووم، گه که کان پێویست بوو بۆ  
ژيانیان یه ک بناسن و بچه ده ره وه و پیا سه بکه ن پێکه وه... به لام  
پوانینه ئیسلامیه کانی ئه م ژiane نوێیه مم نه ده زانی له پوو ی ئه م  
بابه ته وه... له به ر ئه وه باسی ئه و پۆژه زۆر بۆم گرنگ بوو. یه که مین  
جار بوو تیپوانینه ئیسلامیه کان سه باره ت به م باسه ببیستم... ئه و  
ماله ی وانه که مان لی ده خویند به دیکۆری عوسمانیه کان پازیترا به وه

که له وپه پری جوانیدا بوو له سهر دیواره کانی تابلو و نووسینی نږد  
 جوان نه خشیترابوون به جړړیک مړوځی سهرسام ده کرد، له ژوره وه  
 که سیکی نه وه نده نارام دانیشتبوو، که هر به یه که م هه نګاونان  
 به ره و ژوره وه هه ست به هه لمړینی هه وایه که ده کرد که پڅ  
 پیویستی ته تی.... خانمیکې پووخوڅ و دهر وون پاک که  
 به هه لسوکه و ته شیرینه کانی ناخی مړوځی فته ده کرد، خاوه نی نه و  
 ماله بوو. خوئی ماموستای په روه رده یی و هاوسه ره که شی له کارګه  
 کاری ده کرد. هر له گه ل چوونه ژوره وه م به پیشوازییه کی گهرم و  
 له نامیزگر تنیکې دایکانه ی پر له میهره بانی فهرمووی کردم بڼ  
 دانیشتن. له پشت سهرمه وه کتیبخانه یه کی پاراوه به چه ندین کتیبی  
 دینی و زانستی هه بوو که سهرنج پاکیشترینیان ته فسریرکی قورشان  
 بوو له ناو به رګیکې په نگ سووردا.

له دواي په کترناسینیکې خوشکانه نه و خانمې به پرپرسیار بوو  
 له باسی نه و پوژه دهستی به قسه کانی کرد:

- وانه که ی نه مړومان باسیکی نږد جدیدی و گرنگه له لایه نی  
 کژمه لگو مړوځایه تییه وه "عیففت (داوین پاکي) و زینای چاو" ه...  
 نه م باسه هه ستیاره ی که په نگه لای نږدیه ی موسولمانان فهراموڅ  
 کراو و له بیر چوه وه بیت، نه خوڅشیه کی کاریګه ره له سهر هه موو  
 لایه نیکې ژیانې مړوځ.

به ره باسی "زینای چاو" وه کو ناماده کارییه ک بۆ نه و باسه  
 سه ره تا بابتهی "بی شهرم و شکویی" باس ده کهین، چونکه بی  
 شهرمیه که زینای چاویش دینیتته کایه وه، به داخه وه نه مپۆ زینای  
 چاو بۆته به لایه ک که خۆمان و هاوسه ره کانیشمان به رده وام  
 ده ترسینیت.

عیففت چیه؟ سه ره تا به پوونکردنه وهی نه مه ده چینه باسه که وه:  
 زاراوهی عیففت به واتای: نه ده ب، حه یا، پاکردن له حه رام،  
 ترسان له تووش بوون به گونا... دیت که به کی که له گرنگترین  
 خه سلته کانی موسولمانی پاستگۆ.

خوای مه زن بۆ به رده وامی دان به نه وهی مرۆڤ، کچ و کوپی  
 به رامبه ره به یه ک وروژینه رو به کتر پاکیشه دروست کردوه، له هه مان  
 کاتدا به رامبه ره نه مه سه ته به هیزه مرۆڤی له تاقیکردنه وه به کی  
 سه ختدا کۆ کردوه ته وه، له ته مه نی کورتی دنیا ییماندا تاقیکردنه وهی  
 عیفه تی کردۆته سه خترین باری تاقیکردنه وه کان، بیگومان نه وهی  
 له دواپۆژدا به براوهی نه مه تاقیکردنه وه به ده ربجیت! نه و بۆته  
 قاره مانى هه ردو دنیا، خوای مه زن له قورئانی پیرۆژدا له چه ندین  
 جیگه دا خاوه ن عیفه ته کانی به براوهی چه نده ها پله ی به رزه سف  
 کردوه و بی شهرم و حه رامکاره کانیشی به سزای دۆزه خ  
 ناگادار کردۆته وه. له وه سفی ئیمانداراندا خوای گه وره فه رموویه تی:  
 ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ\* الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ\* وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ

اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ\* وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ\* وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ\* إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ\* فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿المؤمنون: ١-٧﴾

واته: "به پاستی خاوهن باوه په کان پزگاریان بووه، نه و خاوهن باوه پانه ی که له نویژه کانیانا له خواترس وئارامن، که له گوتارو کرداری بی سوودیش خویان لانه دهن، که زه کاتی مالی خوشیان دهر نه کهن، که عه وړه تی به رودای خوشیان ده پارینن. ته نها بق هاوسه ری شهرعیی خویان یان که نیزه کیان نه بی که به گویره ی شهرع بووبن به هیی نه وان، به پاستی نه وانه لومه یان ناکری نه گهر بچنه لای نه و جوړه که سانه. ده ی که سانی به دوی له و دوو پښگا شهرعییه ی پیوه ندی نیوان پیاوو ئافرهت به ولاره بکه ون، نه وانه په جگار زور ده سدریژیان کردووه."

که سی به عیفته له هه مان کاتدا خاوهنی شهرم و حه یایه، واته له گونا هکردن شهرم ده کات و پاده کات.

له م باسه شدا چه ندین فرموده ی پیروژ و وته ی به نرخ هه ن:

\* شهرم و حه یا له باوه په و په. (بوخاری)

\* نه وه ی حه یای نه بیټ، ئیمانیشی نابیت مروفی بی ئیمانیش ناچیته به هه شته وه. (ده یله می).

\* که م حه یایی له کوفره وه یه (حاکیم).

عیفەت واتە ناموس، تا چەندە گەڕنگ بێت کەم شەرمی و کەم ناموسیش ئەوەندە خراپ و مەترسیدارە، لەباسی ناموسیشدا چەند فەرموودەیەکی پێرژۆزەن.

\* باش بزانن، بۆ ئەوانەی ناموسیەکان دەپاریژن بەهەشت هەیە.  
(حاکیم)

\* ئەو موسولمانەکانی خۆی لە زینا دەپاریژێت، دەچێتە بەهەشت.  
(بەبەقی)

\* بۆ ئەوەی لە خراپەکاری پاریژراو بن، بەخێزاندارێ و عیفەتەو  
بژین. (ابن عساکر)

\* ئەوەی خێزانی کە سێک لەپێ دەریکات (لەپێ لای بدات) لەئێمە  
نییە. (حاکم، احمد ابن حنبل)

\* هەر ژنێک پێنج نوێزەکەی ئەنجام بدات و ناموسی پاریژێت و،  
گوێراپەڵی هاوسەرەکەی بێت، دەچێتە بەهەشتەو لەو دەرگایە کە  
خۆی بیهوێت. (ابن حبان)

\* ئەوەی ئەم شەش شتە بەجێ بهێنێت، دەبە کەفیلی چوونە  
بەهەشتی: ئەو کەسە لەگەڵ تاردا پاستگۆ بێت، بەلێنەکانی جێ  
بەجێ بکات، پاریژگاری لەئەمانەت بکات، ناموسی پاریژێت،  
چاوەکانی لەحەرام لادات و دەستی لە خراپە بگەڕێتەو. (احمد ابن  
حنبل)

وهك له فەرمووده كاندا ئاماژەى پى كراوه، ئافره تان زياتر له پياوان  
 له پيوستى شهرم و حەيادان، ئەگەر وانەبوايه پەفتارى زۆر پيس و  
 نەشياو بلاوده بويه وه، ئەوه تا دوژمنەكانى دين كه ئاگادارى ئەمەن  
 هەر له منداليه وه هەولئى ئەوه دەدەن كه شهرم له كچه كانمان دامالان  
 و كۆمه لگاپه كى چاوبرسى و دورر له حەيا بهێننه كاپه وه هەر بۆيه  
 ئافره تى موسولمان پيوسته له خەمى شهرم و حەياكه يدا بێت.  
 ئەم بابەتە له فەرمووده كاندا بەم جۆرە پەنگى داوه تەوه:

- حەيا جوانە، بەلام له ئافره تدا زۆر جوانترە (دەيله مى)

عيفهت له كچىكى گەنجدا يان هەر ئافره تى كدا نرخەكەى  
 گەوهەرىكە كه به پاره مەزەندە ناكړي، هەر كورنك كه له خواى  
 خۆى نەترسي، هەموو شەيتانىەتى خۆى بەكار دەهێنێت بۆ دەست  
 كهوتنى ئەو گەوهەرە. دەبێت زۆر سەرنجى ئەمە بدەين چونكه كه  
 عيفهت و شهرم نەما، زىناى چاو دەست پى دەكات كه ئەویش  
 سەرەنجامەكەى ديار نيه له كویدا دەوه ستيته وه. ئەگەر پاريزگارى  
 نەگيرێتە بەر، كۆمه لگاكه مان له بنچينه وه هەلە وه شيت، هەر  
 وتەيكەى ئەو خانمە وه كو بۆمبايهك له ميشكمدا دەتەقيه وه و  
 پارچه كانى بەر ئەو گوناھانەم دەكەوت كه له پابردوودا ئەنجام  
 دا بوون. ئەو خانمەش كه بەرگەى ئەم وتانەى نەگرت و بەگريانه  
 بەرزەكانى كه شىكى خەماوى له ژوورەكەدا دروست كردبوو، منيشى  
 پەريشان كردبوو لە راستیدا ئەوهى دەگريا تەنها ئەو نەبوو، بەهۆى



ئەو گوناھە زۆرەنەمەوہ کە وەکو خەنجەر دەروونی پارچە پارچە دەکرد، ئەگەر لەبەر شەرم کردنم لەو کەسانە نەبوايە، وەکو منداڵ ھەر لەویدا دەکەوتمە سەر زەوی و بەگریان خۆم خالی دەکردەوہ. پوختەیی باسە کە ئەوہ بوو کە ھەر دەبێت تاقیکردنەوہی "عیفەت" کە لەم پۆزگارەماندا زۆر بەرجەستەییە بێینەوہ، پەنگە لەبەر ئەمە بوو بێت کە مستەفام زۆر خۆشویست بوو، چونکە ئەو قارەمانێکی عیفەت بوو، ھەرگیز نەدەکەوتە ئەو ھەلەیی بە "زینای چاو" ناسراوہ.

ئەو پۆزە دیدیکی نوێم بۆ دروست بوو، بپارم دا کە دەبێت ئیتر ژيانیکی پاک و ئارام و ھەلھاتوو لەھەرام بەسەر بەرم و پێگەم لەگەڵ ئەو کوپانەیی دەمناسین جیابکەمەوہ. لەدوای ئەو پەرۆشییە زۆرەیی گفتوگۆی ئەو پۆزە پێی بەخشیم گەرامەوہ مائەوہ پۆشتمە بەر ئاوێنەکەم و پەنجەم بۆ چاوەکانم درێژ کردو بەخۆم وت:

- ئەم دەورووبەرو دۆستانەت بۆ تۆ ھەلێکن کە دەبێت نرخیان باش بزانیت، ئەگەر نا دەکەویتەوہ ناو ھاوپی خراپەکان و بێ شەرمی و کەم ھەيایی خەجەلەتبارو داڕزاوت دەکات، پەنگە پەرۆردگار لەھەر کاتی کدا کە سێکی نمونەیت بۆ بنێریت... دەبێت خۆپارێزی بکەیت و نرخێ ئەو دۆستانەت بزانیت!"، ئەم بیرکردنەوہیەم لە مێشک و دەروونمدا دەنگی دەدايەوہ:

به عیفت بون! ئیتر ده بوو خۆم دوور بگرم له زینای چاو که دل  
ده مرئیت...

## بهشی سییه م

ئهو فریشته یه ی چاوه پیم ده کرد سه رسامی کردم



خۆم بۆ خزمهت و چاکه یه گلایی کردبووهوه:

مانگ تیده پهی به لام من ئه وه واته خوشی چاوه پیی بووم پیم  
نه ده گیشته، نه له فریشته و نه له مسته فاره که مترین نیشانه  
ده رنه ده که وت، به لام زانینی ئه وه ی که مسته فا له ژياندا ماوه بۆ من  
بهس بوو، نازانم بۆ هه موو کات هه ستم به ده رکه وتنی سییه ره که ی  
ده کرد له پشتمه وه!

به م سۆزو هه سه ره ته وه دوو سالم تییه پانده، له ده ورو به ره که ی  
خۆمدا بوو بوومه ژنه بازرگانیککی باش، دۆستی تازه و هاوه لی تازه و  
ده ورو به ری تازه ....

باوكم چەندە بەرەنگارم ببوایەتەو، من دەمتوانی لەسەر پێی  
 خۆم پابووستم... لەم ماوەیەدا دەیان گەنج دەهاتنە مالمەن و داویان  
 دەکرد بێمە هاوێشە ژیاانیان، بە پێزو هەست بەرزییەو دەرگاگەم  
 نیشانی یەكە یەكەیان دەدا. ئەوان نەیان دەزانی كە ئیتر ئیلکای لە  
 پۆحیدا ژیاانیکی لەسایە قورئاندا بنیات ناو و خۆیشی لە دنیا دا  
 بە مستەفا بەخشیو. لەبەر ئەمە بوو كە چاوم هیچ كەسی نە دەبینی  
 و هیچ كۆپێك سەرنجی پانە دەكێشام، سەرقالی هەناردە کاری بووین  
 بۆ شارێکی بچوکی ئەنادۆڵ كە تیایدا كارەكانمان دروست كردنی  
 خۆپێندە و شوێنی نیشتەجێ بوون و نەخۆشخانە بوو بۆ خێزانە  
 هەزارەكان، هەروەها یارمەتی دان وانهوتنەو بوو بە قوتابیە  
 هەزارەكانی ئەو شارە، بەهۆی ئەمەو دیسان لەناو ئەو كەشە  
 سەحراویە ئەنادۆڵدا كە بەر لە چوار سال تیایدا ژیا بووم، دووبارە  
 پیاسەم دەکردو لەو هەوا پاكەیی ئەویدا هەناسەم دەدا كە دەبوو  
 دەرمانیکی مەعەنەوی بۆ ئازارە دەروونیەكانم.

لەگەڵ تێپەڕبوونی پۆژدا، خۆشەویستی ئەنادۆڵ و عەشقی  
 مستەفا، لەگەڵ پێی نام بە هەر گەلایەکی وشك هەلاتوودا گیانیان  
 بە بەرمدا دەكردهو، دەبوو نزیکە ی هەشت كاترۆمێر بە پاس گەشت  
 بكەم، لەخۆشحالییدا وەكو چۆلەكە دەفڕیم، وەك ئەوێ دۆستە  
 گیانی بە گیانیەكانم چەند سالتێك بێت چاوەڕێم بن، هەستێکی خۆشم  
 هەبوو، بەجۆرێك لە سێبەری هەر دارێكدا لە بەرزایی هەر شاخێكدا

له بېدهنگی ده شته کانیښدا هه ستم به بوونی ئه وان ده کردو هه سره تی  
بینینی ئه وان له ده رووندا زیادی ده کرد.

له گه ل پویشتنی ئو تومبیله که و فرینی پوچی مندا، له ناو قوولایی  
ئه و هه ریمه فراوانه له ئاسووده یی که مهستی کردبووم به بونی  
ده روونه پاکه کانی ئه و مرؤفه ساف و سادانه و ئه و خانوو ماله  
دارینه یان ده چوومه وه بۆ ئه و په پی ناسکی و په سه نایه تی، ئه و  
که سانه ی ئه وی ئه و نه ده پوچ شیرین و سیما نورین بوون که له  
هه ریه کیکیاندا خو شه ویسته کی سه یر ههستی پی ده کرا. له دله وه  
هه زم ده کرد بۆ دامرکانه وه ی هه سره تی ئه و دوو دۆسته نازیزه م  
ئه مان له ئامیز بگرم.

ئه و پڼگه یه ی که نه مده ویست کۆتایی بیټ، له که ناریکدا ته واو  
ده بوو خو م له ناو چه پله پۆزانی ئه و که نازدارانه دا بینیه وه که بۆ  
پیشوازیمان ئاماده بوون، گرنگی پیدانی بی ئه ندازه ی ئه وان و  
بایه خدانیان به میوان له ناخه وه خو شه ویستیان تیا دروست ده کردم.  
باوه شیان پیاده کردین و به خیره اتنیان ده کردین ده موت: "خودایه  
ئه مه خه ون نه بیټ" به جوړیک ئاسووده بووم له ناویاندا که  
ده پارامه وه ئه مه خه یال نه بیټ، ئه و پۆزه قوتا بخانه یه ک و  
نه خو شخانه یه ک و به شه ناو خو بییه کمان ده کرده وه.

له ناو ئه و قه ره بالغی و خه لکه زۆره ی ده نگه کانیښیانم له یه ک  
جیانه ده کرده وه، ئه و قوتا بیانه ی بۆ خویندن پارهم بۆ خه رج کرد

بوون و ناویانم نه ده زانی و نه مبینی بوون، به گولگانی ده ستیان و  
نامیز گرتنه گهرمه کانیان و بانگ کردنه کانیان به دایه و داده منی  
مه ست کرد بوو... ئه ی ئه و ماچه بچووکانه ی له سر گونام جییان  
ده هیشت، ته و او هوشمی برد بوو... خودایه....

فریشته، که منی له خوّم سه ند بوو...

ئه و ئیواره یه له کۆنفرانسیکی خیزانی نووسه ریکی په روه رده ییدا  
که کتیبه کانیم زۆر ده خوینده وه به شداریم کرد، دواتر خانمیک نۆره ی  
قسه کردنی هات، باسی نارپه حه تی و ئاسته نگه کانی ژیا نی خانمیک  
کرد، وه کو کاره بام لی بدریت کاری له ده روونم کرد، چیرۆکه که ی  
فرمیسی به هه مووان باراند.

به نده یه کی خوا نه مابوو که به به سه رهاته که ی هه ستیار نه بوویت  
له کو ی بمزانیایه ئه و سوپرایزه ی چاوه پیم ده کرد، له و ی ده یدۆز مه وه؟  
بی ئاگا له هه موو شتیک کچیکی تازه پتگه یشتوو که چاوه کانی  
نه یده بینی و به نارپه حه ت پئی ده کرد هیئایانه ته نیشتم... وتیان:  
- ئیلکای خان، ئه مه ئه و خانمه یه که مامۆستا که مان باسی ده کرد،  
له سایه ی ئه و یارمه تیه ی ئیوه، ده ستی به ژیا نی کردووه و زۆریش  
سه رکه وتوو...

به و پوهه شیرینه یوه بهر و لای من ده هات، هر چه نده نه شی  
ده بینیم، به ده سته کراوه کانیه وه له لاه وه دانیشته، به ده نگیکی  
فریشته ئاساوه وتی:

- ئه م (جهوشه ن) ه دایکم بژی نار دوون، وتی نه مه ئیوه  
ده پاریزیت، "ئو به پاره که ی ئیمه ی پاراست، خوی مه زنیس به م  
جهوشه نه پڅ و گیانی بیاریزیت، ان شاء الله پیغه مبه ریش ﷺ  
گه وره ترین پاریزه ری ده بیته".

زیاتر خۆم پی پانه گرا که به م هست و سۆزه وه ئه م کچه  
نازداره م بینی له دل وه له نامیزم گرت، نه ویش به و شیوازه ناسکه ی  
خوی وتی:

- تکایه بۆ ئیمه مه گری ئیمه له حالی خۆمان ناپازی نین، خوا وای  
ویستوه، نه ی نه گه ر هیچی پی نه داینایه؟ یان نه گه ر له حالیکی له مه  
خراپتر دا بووینایه؟

ده ستم هیئا به سه ریدا:

- من به قوربانت بم... ته ماشای ئو ئیمان و ته وه ککول و قه ناعه ته  
بکه... خوا به گیان!

سو پاس گوزاری و پازی بوونی ئو به نده بی ده سه لاته قه ناعه ت و  
باوه پ پته وی له به رامبه ر ئو ناپازی بوون و گله بیانه ی ئیمه سه ره پای  
ئو هه موو نیعمه تانه وه کو تیر دابووی له سه رم.

- تق وانەى ژيانى پى دام، وتەكانت وەكو ئىردراوىك لەمىشكەدا جىي  
گرتوو، خۆزگە ھەموو كات پابەرئىكى نىت پاك و باوہ پ پتەوى وەك  
تۆم ھەبووايە، خۆم بۆ چەماندەوہ لەدلەوہ داوام لىكرد:

- دەبىتە كچى من؟

بەدوو دلئەكەوہ وتى:

- نەخىر

- بەلام بۆچى؟ من دەتوانم يارمەتەكە باشى بەم

- من خۆ پىويستم بەھىچ نىە...ئەو پارەيەى پىت بەخشىووم بۆ  
خۆشم و دايكىشم بەسە.

ھەرەھا من ئەگەر بىمە كچت، دەبمە بار بۆت...ئىوہ بەم  
حالەمەوہ بەرگەم ناگرن، دواى ئەوہش من ھەرگىز لەدايكم  
جيانابمەوہ.

- دايكىشت بانگ دەكەين..

- نەخىر، ناتوانين ئەو بەيئنين...

- بۆچى؟

- چونكە ئەو ئىفلىجە، ناتوانىت لە جىي خۆى ھەستىت، ئەم جارە  
ئىتر ھىچ توانام نەما:

- ئااا...ئىوہ لە گەرەترين بەندەكانى خوان....

دايكت ئىفلىجە لەجىي خۆى ھەلئاسىت، تۆش نابىنىت سەرەپاى  
ئەوہش ھىچ گلەببەكت نىيە و لەسەر ھەموو شتەك سوپاسى خوا



ده كه یت... چی ده بوو یه كه له سه دی نه سوپاسگوزارییه ی ئیوه  
له منیشدا هه بووایه...! وه كه نه وه ی نه و كچه جوانه هه سره ټیك بیت  
كه هه موو ته مه نه چاوه پیم كرد بیت له نامیزم گرت.

- ببوره كچم.... ته تانته بیرم چوو كه ناویشته بیرسم؟  
- ناوم (فریشته) یه.

ئیتړ هۆش له سه رمدا نه ما، ده ست و قاچم ده ستیان به له رزین  
كرد، به زۆر خۆم راگرت تا هۆشم بمینیت به و په رۆشیه زۆره ی چه نه  
سال بوو چاوه پئی نه و رابه ره بووم. پیم وت:  
- كه واته تۆ نه و "فریشته" یه یت! من شه و و پۆژ چاوه پئی  
فریشته یه كی وه كو تۆ بووم. خیرا هه ستامه سه رپئی به و ناگره ی  
ده روونه وه:

- هه سته ده مه ویت بمبه یته لای دایكت، ده بیت باشتربتان ناسم،  
وه كه نه وه ی خۆشترین مژده ی ژیانم بیست بیت، له گه ل كچه كانی ترو  
فریشته دا پۆشتینه مالتیان.

له خانوویه كی نزمی یه كه ژووریدا... خانمییكی ته مه ن مام ناوه نه نه،  
به پوو خساریكی زه رد هه لگه پاوه وه، به لام چاوه كانی هاواری فیداكاری  
و ئیمان پته و بیان به رزده بووه وه له جیگه كه یدا پال كه وتبوو.

دایك و باوك و كچ پیکه وه تووشی كاره ساتیك بوون، باوكیان هه ر  
له ویدا پۆحی سپاردووه، دایكیان بۆ هه میشه تووشی ئیغلیجی  
بووه... كچه كه شیان چاوه كانی و هه ردوو قاچی له ده ست داوه،

پەروەردگارم! تاقىکردنە ۋە كانى تۆ ھەمىشە پىر لە ھىكمەت و دانايىن، ئىم دايك و كچە كە لەم ھەموو بى چارەبىيە ياندا بە دلخۆشى و ئاسوودەبىي بەرگەي ھەموو شتېك دەگرن چۆن نابىتە پەندو ھىكمەت بۆ كە سانى بە دنمەك كە لەبەر داخستنى بچوكتىن دەرگا ناشكورى دەنوئىن....!

### خو ھەيە، خەم نىيە:

لەو خانووە يەك ژووربىيە ياندا، بە ديوارە كە ۋە تابلۆيەك ھەلواسرا بوو كە وێنەي باوكى بوو... لەخوارە ۋەي وێنەكە ئىمە نووسرا بوو... "خو ھەيە، خەم نىيە"... بۆخاترى خودا تەماشاي ئىمان و تەسليم بوون و ھىزە مەعنەويە بكن...! سەرەپاي ئە ۋەي گەورە ترين كارە ساتيان بە سەرھاتووە ئارامگرو سوپاسگوزارن...! ۋەكو پتەوترين شاخ بەرامبەر ژيان پراوە ستاون...! لەپاستيدا ئەمەيە كە پىي دەلئىن ئاسوودەبىي پاستە قىنە... لەپشت سەرى ئەو خانمە ۋە چەند كتيبېك ھەبوون... قورئانى پىرۆزو تەفسىر لەگەل كتيبېكى بچوك كە "پەيامى بيماران" بوو بە گريانىكى زۆرە ۋە لىيان پارامە ۋە كە بۆ چارەسەر ۋە رگرتنيان يارمەتى خۆي و كچەكەشى بدەم، بەلام دايكى پەسەندى نەكرد:

- نەخىر... پەروەردگارم ژيانىكى پىي بە خشىوين ئەگەر ئىم ژيانە بگۆرپنە ۋە بە لەش ساغى شادبىينە ۋە ئىتر نەفسمان تىر ناخوات و

داواى زياتر دهكات، نامانه وږت له گهلا نه فسمان ناشت بينه وه و  
تاقى كړدنه وه كه ي بچيزين هم چوار ديواره ده مان شاريته وه و ناهيتليت  
گونه نه نجام بدهين.

- نيمه له حالى خو مان پازين، نيوه بگه نه هاوكارى نه وانه ي كه  
گله يي له حاليان ده كه ن.

نای دنيا... نای مړوايه تى... ببيستن.. گوڼيه كانتان بؤ هم  
قسانه باش بگه نه وه، نه ي نه و هاوسه رانه ي له بهر بچوكترين كيشه له  
هاوسه ره كه تان جيا بوونه ته وه، نه و كه سانه ي له بهر كه مترین  
ناپه حه تى بى ناراميتان تووشى خه موكى كړدوون، نه و كه سانه ي  
به بى هوكار تاوانيان كړدوه، هه موو نه و كه سانه ي دنيايان كړدو ته  
جيپه كه ژيانى تيا نه ماوه... وهرن ببيستن...!

وهرن وانه ي خو شېبه ختى له م دايك و كچه فريشته ناسايه  
وهر بگرن، هه ردووكيانم توند له ناميز گرت.

دايكى وتى:

- زور دوعا بؤ تق ده كه ين، نه و كاته ي پاره كه ي تومان پيگه يشت  
به راستى له پيوستيه كى زوردا بووين. نه و پوژه و نيسستاش هم  
دوعا يانه ت بؤ دوپاره ده كه ينه وه "خوايه له ته مه نى نيمه هه لگړه و  
ته مه نى نه و دريژ بكه، هه موو ژيانى تووشى خيږى بكه، له كه موكوپى  
و گونه هه كانى خو شېبه... نيمانيكى پى ببه خشه كه به دريژايى ته مه نى  
ده ستى بى چاره كان بگريت...!"

هەردوو دەستم بە پوو خسارمەوه گرت لە بەرامبەر ئەو دوعا  
جوانە یاندا، دواتر دەستەکانیم ماچ کرد.

- دانیام کە بە دوعا کانی ئێوە یە من بە پێوە پراوە ستاوم. ئێوە  
فریشتەن لە شیوەی مۆفدا! ئەم هیدایەتە ی منیش لە سایە ی نزا  
وەرگیراوە کانی ئێوە یە.

من ئەوە ی لە دنیاو لە هەر چوار دەورمدا بۆی دەگە پام،  
لە خانۆچکە یە کدا و لە دوو مۆفشی گەورە، دایک و کچیکی وەک ئێوە دا  
دۆزیمە وە.

تەداوی دەردی من لە لای دایکیکی ئیفلێج و کچیکی نابینا بوو!..  
چەندین کاتر ئێمێر نە مەدە توانی ئەو دایک و کچە جی بهێڵم، هەر  
بە جیا بوونە وەم لێیان... پێنماییم بە بەر دەستەکانم دا کە مالتیکی  
جوان بۆ فریشتە و دایکی بکەردرێت... بە دەر لە وانەش ئۆتۆمبیلێک  
دابین بکەن کە هەموو پۆژێک فریشتە لە مالهۆ بەگە یە نێتە قوتابخانە.

ئەو شەو تا بە یانی ناوچە وانم لە سوچدە بەرز نە کردە وە. لە خوا  
پارامە وەو فرمێسکم پشت، ئێتر گەورەترین گەنجینە ی دەوڵە مەندی  
من ئەوان بوون، کە گە پامە وە بۆ شوێنی کارە کەم بپارم دا ئێتر  
دە بیئت هەموو داراییم لە م پێگە یە دا خەرج بکریئت، هەموو سالتیک  
ناحیە یە کەم هە لێ بە ژاردو بۆ دابین کردنی خوێندنیکی باش بۆ  
هە ژارە کان هەموو هەولێ خۆم دەدا، بە تاییە تیش گرنکی دان  
بە قوتابییه زیرەک و بلیمە تە کان. مادام نە گە یشتم بەو مستە فایە ی

ته مه نی بۆ ئیمان و قورئان دانا بوو. منیش به یه کلایی کردنه وهی  
 خۆم بۆ ئەم پێگهیه، بریارم دا سه ره تا بېمه به نده یه کی باشی  
 په روه ردگارم، پاشان هاوسه ریکی شیاو بۆ مسته فا. له وانه یه پۆژیک  
 له پۆژان له داهاتوودا یه ک بېینینه وه، بابزانیّت من ژیا نی خۆم بۆ ئەم  
 کاره ته رخا ن کردووه و، تپېگات که به هاوسه رگیری نه کردنی شم  
 خۆشه ویسته که م له له که داریوون پاراستوه.

**باوکم بریاری سه رکوتکردن و زایه کردنی منی دابوو**  
 باوکم له بهر نه وهی خۆشه ویستی و گرنگی دانی من به خوا و دین  
 به ئاره زوو هه وه سیکی کاتی تیگه یشتبوو، نه و ماوه زۆره له سه ر  
 کاره کانم ده نگیکي لیوه نه هاتبوو. په نگیشه نه مه ی له پیتناو به ده ست  
 هینانی نه و گه نجه به نه زموون و خاوه ن توانایه "مسته فا" دا قبول  
 کردیّت، به لام خه ریک بوو حا لی ده بوو، من بوومه ته ژنه بازرگانیک و  
 نه مه ش که دیته دهستم له کاری خێرو بۆ په روه رده و خویندن خه رجی  
 ده که م.

به شیوه یه کی هه ست پی کراو به ره نگاریو نه وهی خۆی  
 ده رده خست. خراپ بوونی بارودۆخه که ش کاتی ک دهستی پی کرد، که  
 زانی من دایکیشم هیناوه ته لای خۆم و یارمه تی نه و چینه دینداره ی  
 کۆمه لگا ده دهین، نه مه ش پێچه وانه ی فه لسه فه ی خیزانی ئیمه بوو.

له کاره کانشدا پښتو څيړنې دروست ده کړو له هه موو به گډا  
چوونه وه په کيشماندا باوکم به تووړه بوون څو دهر باز ده کړد، که سيک  
که هه موو ژيانې به دوزمنايه تي خواو که ساني دينداره وه به سر  
بردووه هرگيز چاوي له خزمه ته کاني که که ي له م بواره دا نه ده پوښي  
نور باش هه ستم به و لږ سينه وانه کړدبوو، باوکم که له باره ي منه وه  
چه ندين هه والي هه و دروي پي گه يه نرابوو، له جياتي نه وه ي نه و  
کيشه يه له ماله وه له گه ل باس بکات بانگي کړدمه شويني کاره که ي  
څو، نه مه ش پلانيکي شه يتانانه بوو.

تا نه و پوړه باوکم به و تووړه ييه نه ديوو، به پوانينه کاني  
واده رده که وت بيه ویت گيانم لي بسينيت، به هه موو جوړيک نه فره تي  
لي ده باري، دايکم که له ته نيشتيه وه بوو، وه نه وه ي پيشبيني  
هه موو شتيکي کړديت، به نيگا خه ماويه کاني هه موو شتيکي تي  
ده گه ياندم، وه کو نه وه ي بلت: "کچم نه که ي ده نگت ليوه ده رييت،  
هر چي وت بلتي به سر چاو، نه و پياوه برياري داوه تو زايه بکات،  
نه گه به بي ده نگی گوپراهه لي بکه يت پرگارت ده بيت، نه گه را پيت  
ناليت "کچم" بي په حمانه له ده ست ددات، چونکه نه و پوت  
کړنه وه به گډا چوونه وه ي پر نه سپه کاني و به بچوک ته ماشا کړدن  
له هيچ که سيکي ده ورو به ي قبول ناکات."

له ژورده که دا پاويز کاره کاني به پوړه به رو داروده سته ي کړمپانيا که ي  
و ته نانه ت هه نديک له کار به ده ستاني کړمپانيا که ي منيش ناماده بوون،

ئەم ناوەندە كە بەتەواوی وەكو دادگا وابوو ھەموو شتێكى باس دەکرد.

لەبەردەمدا دوو ھەلبژاردە ھەبوو، یان لەدنیاكەى باوكمدا بە دریژایی تەمەنم پۆج و دڵم بەپارە دەفرۆشت و بەرامبەر خواو دین پادەوہستام یاخود لەگەڵ پازى بوون بە ھەر سزایەك، وەكو كەسێك كە ھەموو شتێكى لە دەست دابێت، دەگەرێمەوہ ناوخەلكە دڵ و دەروون پاكەكەى ئەنادۆڵ. ئەمە بۆ من پێیاریكى زۆر سەخت بوو. كچێك كە لە ھەبوونی و دەولەمەندیدا گەرە بوو، دروست كردنى ژيانێكى ھەژارانە چەندە باریكى گران بوو بۆم؟ ئەگەر تەنانەت خۆشم ئەو ھەم پێ ھەلسۆپایە، ئایا باوكم لەوہ خۆش دەبوو؟! بەو پیاوانەى خۆى كە ئیشیان خوین پشتن بوو، بەسەد جۆر لەكارو شوینى ژیانم دەری نەدەكردم؟ بەو ھەموو پرسیارە ئالۆزو خەمە لێك ئالۆسكاوانەوہ كە لە مێشكەدا دەھاتن و دەچوون بۆ ھەموو شتێك ئامادە بووم، بەشیۆھەكی زۆر قورس تاوانبار دەكرام، كەسێش نەیدەوێرا بەرگرم لى بكات، ئەگەر گویم بۆ نەگرتایە، دوورنەبوو ھەر لەویدا بەتاوانبار كردم، زۆر بەبێ دەنگى لەپەتى سێدارەى بدامایە.

چاوەكانم داخست، ئەو نووسینەم ھاتەوہ بیر كە لە مالى فریشتە بەدیوارەكەوہ ھەلواسرابوو:

"خا ھەيە، خەم نییە..."

ئۆۆۆۆ... ھەناسە یەكی قولم ھەلمزی.

تەسلیم بووم بە خواو لە دلی خۆمدا وتم: "ئەگەر ئێوە هیژتان  
 ھەیە، ئەوا منیش خوام ھەیە..." لەوکاتەدا کە خۆم بۆ  
 پووبەپووبوونەوێ ئەو ھەموو تووڕەیی و قینەیی باوکم ئامادە  
 دەکرد، پوورە فاطمە لەبەر چاوم دەرکەوت. بە پوورە نۆرین و  
 زەردەخەنە شیرینە کە یەوہ.. بالەکانی کردەوہ وە ک ئەوہی بیەوێت  
 لەباوہشی میھرەبانی خۆیم بگرێت و دەوہ دەستی بە قسە کرد:

- کچم لەبیرت نەچیت، ئەوہی پشت بەخوایە سستیت  
 سەردەکەوێت... ئەوہش کە پشت بەبەندە بیە سستیت دەدۆرێت...  
 ئەگەر خوا ویستی لە ئەجامدانی شتیک نەبیّت، هیژی ھەموو  
 مۆفایەتی کۆبییەتەو ئەو ئیشە بە ئەجام ناگات، ئەگەریش خوا  
 ویستی لەسەر شتیک ھەبیّت، ھەموو خەلگیش کۆبییەتەو ناتوانیت  
 بەر بەو کارە بگریت.. مەترسە.. دوژمنەکانی خوا، ناتوانن زیان  
 بەبەندە یەکی خۆشەویستی خوا بگەین. ویستم ھەستم و تاو بەدەمە  
 دەستەکانی، بەلام لەناکاو لەبەر چاوم فری و نەما...

ئەم دەست گرتنە مەعنەویە پوورە فاطمە لەسەختترین کاتدا  
 بوو سەرچاوە یەکی هیژ بۆم، ئیتەر ئامادەیی ھەموو شتیک بووم  
 لەدوای ئەم هیژ پێدانەوہ چی دەبیّت بابییّت...!

ئیتەر بە لەسەر کارە کەم لامیبەن، لەمالەوہ دەرەمبکەن، ئەگەر  
 بیانەوێت بە دەستی پیاو کۆژێک بشمکوژن، مردن لەپێناوی خوادا  
 جوان بوو.. من کە لەمردن نەترسم، لەھیچی تریش ناترسم...



## به ته واوی له وگاته دا بوو:

به لى نيتړ باوکم که به هم مو پياوړه کاني منيان ثابلقه دابو،  
هه ستايه سهرپى و دهسته کاني به هم مو تووړه پي خوځيه وه  
پاوه شاندر وشه په قه کاني که ده توت بومبايه که له ناو ده ميډا  
ته قيوړه ته وه دانه دانه پيزى کردن:

- سه يري من بکه... من بق به ده ست هيناني هم شکو و هيژه  
هم مو ته مه نم سرف کرد، نه و که سه ي ده بيته ميراتگري من ده بيت  
وه کو خوم بيت، نه گهر هم شته پوچانه ي وه که خواو دين و  
پينغه مېر (استغفر الله) له مېشکت دهر نه که يت، هر نېستا دته ده مه  
ده ست گورگه برسپه کان. نيتړ من منالېکم نيه..

من ده وروپه ريکي کراوهم هيه، که هم مو وان ناگادراي فيکرو  
فهلسه فه ي من... دووړن له ده مارگيري و کونه په رستي ريگه ي نيمه  
خو نا، به لکو نه قل و زانست ديارى ده کات.... يان ده بيته کچيک  
شياوې من بيت، يان له مړووه هم مو شتيکت لى ده سه ندرينه وه و فري  
ده دريپته کولان، يه که شانست پى ده به خشم. نه گهر داواکاري و  
ويسته کانم په ت بکه يته وه، نه وا له نه مړووه له لاي من به نه بوو هه ژمار  
ده کرييت... به مه ش ته واو نابيت، ماوه ي دوو سال له ژير چاوډيري  
خومدا ده مېنپته وه، نه گهر به دلّم بوويت نه وه له به ختته، نه گهر  
نه بوويت نيتړ ده بيت ثاره زووي مه رگ بکه يت.. نېستا فەرمانت پى

دهكهم. لهگه‌ل كاك فارووقى پاويژكارمدا به‌زوويى هاوسه‌رگيرى  
دهكەيت و ده‌بيته هاوسه‌ريكي باش بۆي، هه‌موو په‌يوه‌نديه‌كيشت  
له‌گه‌ل ده‌مارگير و كه‌له‌په‌قه‌كان ده‌پچرپنيت.

كه‌ ناوى فارووقى بۆ دينم بيست، ئيتىر نه‌وه‌ي دواي نه‌و هيج بۆم  
گرنگ نه‌بوو... له‌وكاته‌دا وه‌كو دارىكى ناوبۆش پووخام...  
خۆشه‌ويستى مسته‌فا كه‌ بۆ خوله‌كيكيش له‌بىرم نه‌ده‌كرد پڙابه‌وه‌ ناو  
ده‌روونم به‌رگه‌ي هه‌موو به‌لاو فيداكارى‌كم ده‌گرت به‌لام هه‌رگيز  
نه‌ده‌كه‌وتمه‌ بىرى كه‌سيكى تر جگه‌ له‌و مسته‌فايه‌ي خۆم بۆ  
ئاماده‌كردبوو.

له‌و ته‌ سامناك و توقينه‌رو مه‌رگ هيتانه‌ي له‌ ده‌مى باوكى  
سه‌ختگىرم هاتنه‌ده‌ر، نه‌وه‌نده‌ سپو غه‌مگين بووم كه‌ هيزى هيجم پۆ  
نه‌مايوو جگه‌له‌وه‌ي به‌هه‌موو بونمه‌وه‌ له‌ ناوخۆمدا هاوارم ده‌كرد:  
- په‌روه‌ردگارم... پزگارم بكه‌...

ئيتىر له‌به‌ر چاوى هه‌موواندا و هه‌ر له‌وكاته‌دا نه‌و پووداوه  
چاوه‌پوان نه‌كراوه‌ پوویدا كه‌ هه‌مووانى له‌سه‌رسامى دا هيشته‌وه‌،  
پووداويكى پپ له‌ پاز كه‌ پلانه‌كانى باوكمى تيكدا و سه‌ره‌و ژوورى  
كرد...

له‌و كاته‌ي نه‌و وشه‌ ژه‌هراويانه‌ وه‌ك فيشه‌ك يه‌ك له‌دواي يه‌ك  
له‌ده‌مى باوكم ده‌رده‌چوون له‌ناكاو په‌شاييه‌كم هه‌ست پۆ كرد كه‌ له‌

پشت منه وه هات و ژۆر به خێزایی گه یشته باوکم به لام چی بوو؟  
نه مزانی...!

باوکم که که میك له وه پێش به توو په بوونه وه په نجه کانی  
پاده وه شانده وه په شهی له من ده کرد، له و ساته دا به بهرچاوی  
هه موانه وه وهك خانوویهك دارماو که و ته سه ر زه وی، هه موو  
پیاوه کانی له چاو تروکانیکدا گه یشتنه سه ری دایکیشم که خه ریک بوو  
له هۆش خۆی ده چوو پای کرده لای و دهستی کرد به هاوار کردن.

منیش له ژۆر باری ئه و شوکه قورسه دا که نه مزانی چی بوو! پاما  
بووم... به لام ئه و سیبهره پر نه یینییم به تۆ له یه کی ئیلامی ده زانی  
که به بی دهنگی هاته ژووره که وه... له و سه رسوپمانه ژۆره دا به هه موو  
توانام هاوارم کرد:

- په روهر دگام....!

ئه و خوایه م که به بنده یه کی پشت به ستوو باوه پر پته و به خۆی  
هه رگیز به جی ناهیلێت! ئه و خوایه م که مۆفه سه خت گیره کانی  
به جۆریك وانه پێده دات، که بینه داستانی سه ر زمانی خه لگی!

ماوه ی کاتژمیڕیک له ناو ئاره قی خۆمدا له و باره قورسه دا ژيام،  
دواتریش به و پووداوه جه هه ننه میه جاریکی تر له شه ره ف و نرخه ی  
به بنده کانی ئیمان پته وی خوا و جیاوازی له گه ل ئه وانی تر تیگه یشتم،  
سه ره پای ئه مانه ش هه رچه بنده ئه و دوژمنی خوا بیته، چه بنده ش پلان

دابېژښت بڼه لکه نښه د باوه پو دینه که له دلمدا، به لام نه و دیسانیش  
هر باوکم وو.

به بینینی نه و به که وتوویی له ناوه پاستی نه و ژورده دا که چنده ها  
دولاری بڼه پازاندنه وهی خه رج کردبوو، به رگم نه گرت و له جیگه که م  
هه ستام و پامکرده سهری. نه و هه موو هاوارو فریادو پاکردنه ی  
ژورده که ی پر کردبوو، دهردی باوکمی دهوا نه ده کرد. خه ریک بوو  
دواین هه ناسه کانی ده دا. له ماوه په کی زږد که مدا ده ستی سه لامه تی  
تایبه تی باوکم گه یشتن، هه موو لیها توویی خویان به کار هیئا به لام  
تازه دهره یئانه وهی له چنگی نیرانل مه حال بوو.

نای خویه !! حالیکې نه و نه ده سامناک و توقینه ر بوو. باوکم  
جه ستی له ناو ناره قدا نوقوم بوو بوو، وه که نه وهی بیه ویت له ده ستی  
سه دان قه ساب پزگاری ببیت به پاده یه که په نجی ده دا و ده تلایه وه که  
ناتوانم وه سفی بکه م...

نالو هاواره کانی له قوپکیدا په نگیان خواردبوه وه، شینبونونه وهی  
پووخساری و نه بله ق بوونی چاوه کانی دهریان ده خست که له چ سزاو  
نازاریکدایه، نه و حاله پریشانیه هه موو نه وانه ی ناو ژورده که ی  
ترساندبوو، به نیت که کانی زهوی هه لده که ند له پیتناو یه که هه ناسه ی  
تردا، وه کو مندالیکې بی چاره له وانه ی دهرویه ریه وه چاوه پئی  
یارمه تیه که بوو، سهری به لای چه پ و پاستدا ده هیئاو دهربرد وه  
نه وهی بزانیټ که ساته وه ختی مهرگه و نه یه ویت خوی بدات

به دهسته وه... نه مه سزايه كي نه وه نده سهخت بوو بۆ باوكم،  
كه بهرگه ي ته ماشاكردينشم نه ده گرت...

چاوه داچه قيوه كاني و سه يركردنه بيچاره كاني كه موچرپكه ي  
به له شدا ده هيئا، هيئده پرپه ندبوون پياوه كاني چوارده وري تا پاده ي  
هه لهاتن تۆقاندبوو.

باوكم به دريژايي ته مه ني دژايه تي خوي كردوه، فريشته ي گيان  
كيشان به شيوه يه كي زۆر ترسيئنه رو بهرگه نه گيراو له بهر چاوي  
هه موواندا سزاي ددها، ئاه باوكه ! چي ده بوو نه گه رپاره و نه م ژيانه  
كورته ت به هه ميشه يي نه زانيايه ! چي ده بوو له م ده ورو به ره  
به رژه وه ندي خوازته دا برائتايه ! چي ده بوو دهركت به وه بكرديا به كه  
نه و زاته ي دروستي كردويت له ناوه ختيكدا ده تباته وه.... ! نه ي چي  
ده بوو دۆست و ئاشنا گه ليكت هه بوايه كه هه مووان ده ست به دوعا و  
نزا بونايه بۆت ! ! ئاخ باوكه .. دژايه تي خوات كردو هه موو ته مه نت  
سه رقالتي پيكه وه ناني پاره بوويت، به لام ده و له مه ندي و  
سه روه ته كه ت نه يانتواني به ره نگاري ئازاره كانت ببه وه... له وه  
تيئنه گه يشتيت كه كاتيك له دايك بويت پرست پي نه كرا، بۆ مردنيش  
پرست پي ناكريت...

ژياني دواي مه رگ هيچ گرنگيه كي بۆت نه بوو؟ بۆچي بيرت له وه  
نه ده كرده وه نه و دۆستانه ت كه له سه ر دژايه تي خوا رايان هيئاويت  
هاو پيه تيان ته نها تا ده رگاي گۆرپه كه ت ده بيت!

هەرگیز گویت بۆ ئەوانە نەدەگرت کە دەیان وت: دەولەمەندی ئەو  
نیە کە لە دنیا دا بەجێی دەهێڵیت، بەلکو ئەو یە کە بۆ ئاخیرەتتی  
دەنیریت!

تۆ مال و ئاوبانگت دۆزیەو، بەلام بەهەلەو تاوانە کانت خوات ون  
کرد، هیچ بەلایەک لەمە گەورەتر هەیه بۆ مرۆڤ؟! باوکە گیان، ئەو  
بزانە ئەگەر گومانم ببردایە پۆحم بەکەلگت دێ، پێم دەبەخشیت.. تۆ  
ستەمکردنت لە من بەشیاو زانی کە هیچ باوکیک نایکات، بەلام من  
دیسان و بۆ هەمیشە گەردنت ئازاد دەکەم، بەرگە ی ئەو ناگرم لەبەر  
من لە ئاخیرەتتدا سزا بدرییت، إن شاء الله پەروەردگاریشم لە  
پەحمەتەکی بێ یەشت ناکات.

لەوکاتەدا باوکم دەنگێکی زۆر ترسناکی بەوینە ی مرخە ی ئازەلێک  
لەکاتی سەرپرێندا لێو دەرچوو، ئەمەلای من وەکو وەلامێک واپوو،  
کە دەیهوێت بلێت: "من لەو پەحمەتە بێ بەش بووم، هیچ ئومێدیکم  
نییه"، ئەم دەنگە ئەوەندە تۆقینەر لەژوورە کەدا دەنگی دایەو، کە  
هەموو ئەوانە ی بیستیان توند گوێیەکانیان گرت و بۆ ئەو ی ئەو  
دیمەنە نەبینن دەستیان بەچاوەکانیانەو دەگرت، پزیشکەکانی  
پشت سەریشی لەسامناکی ئەو تابلۆیەدا دەلەرزین.

لەلایەک بۆ هاوارو نالە ی باوکی لەزەویدا کە وتووم دەگریام،  
لەلایەکی تریش شت گەلێکی سەیر بەمیشکەدا دەهاتن: چەندین جار

ئەو وتەيەى لەدايکى فریشتە بیستم، لەدوا هەناسەکانى پاوکمدا  
دووبارەم دەکردهوه:

"ئەوهى خوا بدۆزیتەوه ئیتەر چى لەدەست دەچیت؟! ئەوهى  
خواى لەدەست بچیت ئیتەر چى دەدۆزیتەوه؟! ئەگریش بیدۆزیتەوه  
دەیتە بەلا بۆى..".

ئەم وتە پەرپەندە، بەتەواوى باسى لەباوکم دەکرد، لەبەر ئەوهى  
خواى لەدەست چوو بوو، هەموو ئەوانەى هەى بوو، بوو بوونە بەلا  
بۆى، بەلایەكى ئەوەندە گەورەبوو جگە لەوهى دۆستىكى لەدواى  
خۆى نەبوو، کارىكى خێرىشى بەنسێب نەبوو بوو. هەموو دیمەنەکانى  
ژیانى پەرپەوون لەبەرەنگار بوونەوهى دین و ئیمان و ئەنجام دانى  
هەلەو تاوان ژيانى ئاخیرەتى ئەم جۆرە کەسانە تەنانت بێرلى  
کردنەوهشى تۆقینەرە، لەدیمەنێكى مەرگەساتى وادا گیانیان  
دەکێشريت کە دەبنە وانەیهكى پەرپەندو دەکەونە سەر زمانەکان ئای  
لەو دوايىن هەناسەیه...!

خوايه چ گیانیك بەرگەى دەگریت!

کۆتا پوانىنى بۆ فریادی یارمەتى، ئاواستەى دایکم کرد...  
دەستەکانى کردەوه وەك ئەوهى بپارێتەوه، بەلام هیچى لى  
نەبێسترا، وشەکان لەناو قورگیدا پەنگیان دەخواردەوه و بەرەو  
دیمەنێكى سامناكى خنکانیان دەبرد. پەرورەدگارم.. ئەمە ئەوەندە  
ترسناک بوو. وەك بلێى ئەو کەسەى لەژۆرەکەدا گیانى دەدا، بەتەنها

ئەو نەبوو بەلگە ھەموو ئامادەبوونیش بوون، چونکە بینینی باوکم بەو  
جۆرە و بیستنی دەنگی پچر پچری مرخە مرخەکانی گۆیەکانی  
پارچە پارچە دەکرد.

چەندین پۆژ ئەو دیمەنەم لەبەر چاوە دەپۆشیت، بەردەوام بیرم  
لێ دەکردەو، مالتاوییهك بوو کە تەنانت نەدەچوو خەون و  
خەیاڵەکانیشمەو، ئیتەر لەو کاتەو ھەموو گەردیلەکانی لەشم  
مەرگیان دەرك کردبوو ئیتەر مەرگ بووبوو بەشیک لە من، زۆر باش  
لەمە تیگەیشتم: چەندە پێویستە قوتابیەك بەھەموو توانایەو ھەول  
و ئامادەکاری بۆ تاقیکردنەو ھەیکە بدات، بەو جۆرەو بەشیو ھەیکە  
زۆر پێکخراوتر لەو ھەش پێویستە ئامادەکاری بۆ مردن بکەین.

بێگومان ئەو ئامادەکارییەش تەنھا بەئەخامدانی پەرستشەکان و  
کردەو ھەوێ جوان دەبێت، ئەو کەسانەو ئەمە پشەتگۆی دەخەن  
بەدلتیایەو لەکاتی ھاتنی ئیزرائیل و کۆتا ھەناسەکانیاندا حالیان لە  
باوکم باشتر نابێت.



## بهشی چوارهم

تاقیکردنه‌وهی ژيانم له‌راستیدا ئیستا

دهستی پی ده‌کرد



چواردهورم به خه‌لگانی ناپاک، ته‌نرابوو:

ته‌ماشای ئیشی خوا بکه‌ن، له‌گه‌ل نه‌وهی باوکه‌م به‌وه‌موو می‌زو  
ده‌سه‌ل‌ته‌یه‌وه منی بانگ‌کرده به‌رده‌می خۆی و له‌به‌ر چاوی هه‌موو  
نه‌ندام و پیاوه‌کانیدا بۆ لیپرسینه‌وه‌م پلانی ئاماده‌کرد بوو، به‌لام  
خوای گه‌وره ته‌واو پیچه‌وانه‌ی نیشانی هه‌مووان دا و منی کرده  
براو...! له‌به‌ر نه‌وهی من تا که میراتگری باوکه‌م بووم، به‌پێوه‌بردنی  
کۆمپانیا که به‌ته‌نها بۆ من جی‌مابوو.

به داخوه ناگاداری ئه سوپرایزانه نه بووم که به هۆی ئه کاره وه  
 به سه رم ده هات. کاتیك تیگه یستم باوكم له ده ست گیرۆی گروپه  
 خراپه كان و تیگه لاوی به په یوه ندیه پیسه كان دا پۆلی به رزی هه یه.  
 به راستی زۆر تووچه و خه مبار بووم، هه ر بۆیه به گرتنه ده ستی  
 کاره كانم، یه که مین و گرنه گرتین کار که کردم گۆپینی کادرو نه دامه  
 گرنه گه کانی کۆمپانیا بوو به که سی متانه پیکراو، به لام له کاتی  
 نه جامدانی نه مه دا چه نده تووشی نا په حه تی بووم! ناتوانم باسی  
 بکه م... چه ندین جار هه ولای لی سه ندنه وه ی ئه وه سه لاتم درا،  
 چه ندین جار پیلانی تیوه گلان به فیله کانیا م بۆ دا پێژرا، چه ندین  
 جار یه هه په شه ی مه رگم پی گه یشت، له دوا ی ئه وه مو  
 به ره نگار بوونه وه هه په شانیه لی م کرا نه گه ر نیستا به پیوه ماوم  
 به ته نها له بهر پارێزگاری په ره ردگار مه، ئه و کاته ی له هۆکاری ئه  
 وه مو پوویه پوویه وه سه ختانه تیگه یستم به هه مو مانایه ک وه کو  
 شیتم لیها ت.

وه ک ده رده که وت، باوكم به ئابلقه دان و سنوردار کردنه کانه وه  
 پانه وه ستاوه، به لکو ته نانه ت نه گه ری کوشتنیشمی له بهر چاو گرتوه  
 هۆکاره که شی ئه وه بوو که من ته نها میراتگری ئه و بووم، له بهر ئه وه  
 له وه تر ساوه که من ده ست بخه مه کاره کانیه وه ئه و پلانی هه ی لی  
 تیك بده م...

باوكم هر له قاچاخچيتى چه كه وه تا بازرگاني ماددهى هوشبهر  
تا به شدارى كردن له چه ندين جۆرى تر كارى ناياسايى و ته نانه ت  
به يوه ندى كردن به چه ته كانيشه وه خهريك بووه...!

بۆ ئەم كارانهش چه ندين پياوى چه تهى هه بووه كه تيزى كردون  
و بۆ ئەم كارانهى به كار هيتاون. ئەوانه دههاتنه لام و داواى حق و  
پارهى چه ند وهخت له وه و پيشى خويان ده كرد، من سه رسام و  
په ريشان بوو بووم. چهكى به هه موو پيڤخراوه تيرۆرستيه كان  
فرۆشتووه، به شدارى كارى هه موو پيڤخراوو لايه نيكي كار ه خراپ و  
دوو له په وشته كانى كردووه كه به وتهى خۆى وتويه تى: "ئيلحاد  
خهريكه له ده ست ده چي ت"، بۆ ئەمەش خه رجي هه موو  
به ره نگار بوونه وه يه كى ئەمەى داوه. زۆر به تاييه تيش خه رجي ئەو  
پيڤخراوو لايه نانهى كه دژى دين به ياسايى يان ناياسايى كار يان  
كردووه كي شاووه. دياره كه باوكم بۆ ته دار ده ستى ئەو بيرمه نده تاريك  
بينانه وه كو سه ربازى شه تره نج ياريان پى كردووه، له لايه ك به بى  
ده ست پاراستن له حه رام پارهى به لي شاو به ده ست هيتاوه، له لايه كى  
تريش به و پاره يه پتويستى دارايى ئەو كه سانهى گرتوه ته خۆ، كه  
كار بۆ هه لگه ندى حق و پاستى و بلاو كردنه وهى چه واشه كارى له ناو  
خه لكيدا ده كه ن. هه ر كه هه ستم به م پيڤخستن و پلانا نهى باوكم كرد  
به توندى پوو به پوو بو مه وه. كاتي ك تيگه يشتن داواكار يه كان يان له منه وه  
به ده ست ناخر يت، سه ره تا به هه ره شه كردن و دواتر هه وليان بۆ

کوشتنم دا. په روه ردگارم پښه ی بهم هه ولانه یان نه دا، نه مجاره  
ته قه لای پووخاندن و پوکاندنه وه ی کومپانیا که یان ده دا.

نه وان درکیان به وه کرد بوو که ده ورورم به مړوځی لیها تو و  
چاونه ترس پرکردو ته وه هر بویه پلانی نه وه یان داده پشت که  
نه مجاره دانه دانه له ریزه ریان بکه ن و له ناویان به رن.

هه ندیکیان تووځی کاره ساتی نو تو مېل ده بوون، هه ندیکي تریان  
هاوسه ره کانیا ن مالیان جی ده هیشت، نه وانی تر به لا به سر  
منداله کانیا ن ده هات، هه مووان مه ترسی و په شیویان تیکه وتبوو.

به هه موو توانامه وه له ناو نه و باره قورسه دا هه نگام ده نا، شه وان  
تا به یانی بڼ پښه چاره ی دریا ز بوون له خوا ده پاپامه وه، نه مه  
له کاتی که دا من ده ست که وت و ده سه لاته کانی کومپانیا که مم به ته نها بڼ  
نه نجام دان و خه رچی کاره خیرخوازی به کان به راگیرکراوی  
ده هیشته وه نه گه ر نا من و دایکم ژیا نیکي ناسایی و ساده مان به س  
بوو، هر نه و ناپاکانه ی که ناگاداری نه م نیه ته م بوون، ده یانویست  
به ربه ست بڼ کاره کانی کومپانیا دروست بکه ن.

### پرازی ناو دهنگی بانگ...

له لایه ک نه م کوششه م بڼ کاره کانم به رده وام بوو، له لایه کی  
دیکه شه وه هر له بیري موسته فا دا بووم، ناتوانم بیدرکینم که چه نده م  
پیویست به شاره زایی "مسته فا" هه بوو له م مه سه لانه دا. نه گه ر له به ر

دووباره هیژپیدانه وه م و بهرزکردنه وهی وره ی پووخواویشم بوایه، نۆر  
 ئاره زووی بینیم ده کرد، هیچ یه کێك له و داخوازی کارانه ی  
 له ده رگایان ده دام جێگه ی مسته فایان نه ده گرتوه، له بهر ئه وه به و  
 چاوه وه ته ماشای هیچ که سێکم نه ده کرد، چونکه هه ر له پۆژی  
 یه که می پووبه پووبونه وه مانه وه، ئه وینی مسته فا له ناو ده ماره کانمدا  
 ده سوپایه وه له پازاندنه وهی خه ونه کانم به رده وام بوو.

له سه سه خترین کاته کانیشمدا له نا په سه ترین  
 به ره نگاریونه وه کانیشمدا به رگه م ده گرت و به خه یالی پۆژێک گه یشتن  
 به و به پێوه پاده وه ستام...

بۆ که مێک دورکه وتنه وه له و که شه خنکێنه ره ی ژیا نی کارو  
 به دابین کردنی خه رچی پێویست بۆ سه دان قوتابی له لایه ن  
 کۆمپانیا که مانه وه بریاری ئه وه مان دا به سه ردانیك بجینه (چه نه کالی)،  
 چه ند ژنه بازرگانیك و دوو مامۆستای په روه رده ش هاو پێیه تیان  
 ده کردین، پاسه که مان بۆ ئه نجامدانی نوێژی نیوه پۆ، له مزگه وتێکی  
 بچوکی که نار به کێك له و شارانه ی هاته پێمان پاره وستا، دوا ی  
 ئه نجامدانی نوێزه که مان له وێ ده که وتینه وه پێ به لام ئه وه دهنگی  
 بانگه ی که بیستمان نۆر به خێرای ی کاری له مه موو گیانم کرد و  
 په رۆشه کی گه وره ی له ده روونمدا چاند به و مه موو ههسته  
 سه یرانه مه وه خۆم له دنیا یه کی تر دا دۆزیبوه وه.

ئای خواجه گیان! ئو دهنکه چهنده له دهنکی مستهفا ده چوو!  
 به په له ده ست نوږه که مان گرت و نوږه کانمان به جی هینا.  
 ده مویت به رله وهی مه لا ده ریچیت، بگه مه لای، له به رنه وهی قوتابی  
 و هاوپیانم گومان نه که ن، وام تیکه یاندن که له باره ی باسیکه وه  
 ده مه ویت پرس به نیمام بکه م، کاتیک له دوی نوږ دانه دانه نوږ  
 خوینان ده رده چوون منیش که دلم زور به خیرایی لئی ده دا، له  
 چاوه پوانی ئو نیمامه دا بووم که به مستهفام ده زانی...! ئای  
 خودایه، ههستیکی زور سه یرم بو دروست بوو، ده ترسام له هوش  
 خوم بچم، کاتیک له گه ل ئو نیمامه گه نجه ی که من به مستهفام  
 ده زانی و له دوی هه مووان هاته ده رپووبه پووبوینه وه، حاله زور  
 شیرزه بوو، ماموستا که ئو حاله پریشان و په نگ په پیوه می بینی،  
 به پزنیکی زوره وه وتی:

- پرس و داواکاریه کتان هه بوو خانم؟! به رله وهی وه لام له منه وه  
 وه ریگریت، به بچو ککرده وهی چاوه کانی سه رنجیکی وردتری دا...  
 وتی:

- ده بیته ئیوه ئیلکای خان بن! ئیوه له ئیتالیا بینیه، باستان  
 له کاره کانتان ده کرد بو یارمه تی دانی قوتابیه هه ژاره کان، من ئو  
 کاته قوتابی بووم، له زانسته سیاسیه کانداسه رقائی خویندنی دکتورا  
 بووم، یارمه تی زوری قوتابیه کانی ئه ویتان دا، بیرم نایه ت چه نده م  
 دوعا بو ئیوه کرد... به پاستی پیرۆزباییتان لی ده که م، خوا لیتان

پازی بیت، ولاته که مان پئویستی زۆری به که سانی وه کو ئێوه یه. به به خشیانی دارایی و توانا کانتان به بواری پهروه ده و فیکردن ده به خالی به رهنگار بوونه وه و خۆپاگری کۆمه لگایه کی پووخوا و له مه عه ویاتدا، بناغه ی پاگری به هاکان له کۆمه لگه دا به پارێزای ده هیلنه وه دوعا کانه مان هه میسه له گه ل ئێوه و که سانی تری خیرخوازی وه کو ئێوه ده بیت.

زۆر شه ره زار بووم... له کوێ بمزانیایه، نه و خزمه ته بچوکانه ی پیتی هه لده ستم به و جۆره به گرنگیه وه چاودیری ده کران! نه و لاوه خوین گهرمه ی به په فتاره جوانه کانی هه ر زوو کاری له مرقۆ ده کرد، به رده وام بوو:

- بیه خشن... به بی پرس کردن به ئێوه له په رۆشیمدا که وتمه قسه... ئیستا چی ده که ن لێره؟ دووباره بۆ کاری خێره؟ دوو دل بووم له نیوان وتن و نه وتنیدا... دواتر بینیم له وتنی پاستیه که زیاتر قسه یه کی ترم نیه، بۆیه وتم:

- بانگ خویندنه که تان زۆر کاری تیکردم. ماشاء الله زۆر به ئیخلاصه وه ده یخوینن یه کسه ر کار له مرقۆ ده کات. بۆ ئه مه ش ویستم پیرۆزیاییتان لێ بکه م.

- استغفر الله به پێزم... إن شاء الله ئه م خواسته تان ده چیته حوکمی دوعا وه به و جۆره ده بی که ئێوه و تتان.

- تاییه تمه ندیه کی تر که سه رنجی پاکیشام، چوونیه کیی ده نگتان بوو  
له گه ل دهنگی برایه که م به ناوی مسته فا.

- نه کا مه به سستان مسته فا عوسمان نؤغلو بیّت؟!

یه کسه ر به په روشیه کی منالانه وه وتم:

- نه کا ئیوه ش نه و بناسن...!

- به لئی زؤریش باش ده یناسم.

- نه و یه که مین پی نیشاندهرم بووه له م خزمه ته دا.

- ته ماشای ئیشی خوا بکه .... ئیمه ش کاتیڅ له قوتا بخانه پیکه وه

قوتابی بووین، کاکه مسته فا ده سستی منی گرت بؤ وانه کانی قورئان و  
ئیمان.

له ویدا خه ریک بووم ده بورامه وه له په روشیمدا... زامه

سارپژنه بووه که ی ناخم دووباره کولایه وه، دووباره ده روونم پر بوو له

هه ست له په له یی وه رگرتنی وه لامدا بووم، به زوویی وتم:

- ئیستا له کوپیه؟

- ماوه ی سالتیک ده بیّت له مؤسکۆیه، ئومید ده به خشیت

موسولمانه کانی نه وی و بؤ ناساندنی ئیسلام به پووسییه کان

پویشتووه. ناشکرایه به هۆی شاره زایی باشی له زمانه کانی ئینگلیزی و

پووسی دا، گه وره کان نه وه یان به گونجاو زانیوه له وی کاری خزمه تی

پی بده ن، هه لبت خویشی زؤر له خه می پرگارکردنی که نجه

پووسییه کاندایه بوو که له بۆشایی و که م ئیمانیدا ده یان نالاند.



ده‌بویست بپیته تیشکیکی پووناکی بۆیان هه‌روه‌ها له‌به‌ر ئه‌وه‌ی  
باپیره‌کانیشی له‌ویوه‌ هاتبوون ئه‌میش هه‌ستی به‌قه‌رزاری وه‌فایه‌ک  
ده‌کرد بۆ ئه‌وان.

کاکه‌ مسته‌فا ژماره‌که‌ی لای من هه‌یه‌ ئه‌گه‌ر بتانه‌ویت پیتان  
ده‌ده‌م.

وه‌ک ئه‌وه‌ی ده‌روونم بخوینیته‌وه‌....

منیش به‌ده‌نگیکی وه‌کو پارانه‌وه‌وه‌ په‌رۆشی خۆم ده‌رخست:

- زۆر مه‌منوتان ده‌بم.

پارچه‌ کاغه‌زێکی له‌گیرفانی ده‌رهینا، ژماره‌که‌ی له‌سه‌ر نووسی و  
دایه‌ ده‌ستم. به‌وه‌رگرتنی ئه‌و پارچه‌ کاغه‌زه‌، به‌زۆر خۆم پاگیرکردبوو  
تاكو نه‌که‌ومه‌ سه‌ر زه‌وی.

ئیت‌هه‌موو دنیا هی من بوو، خودایه‌ ئه‌و خۆشحالی و ئارامیه‌م  
وه‌سفی ده‌کرا؟! ئیت‌خه‌ریک بووم با‌له‌ فڕه‌م ده‌کرد به‌ره‌و مسته‌فا  
که‌ له‌سه‌رو هه‌وره‌کانه‌وه‌ بوو، هیچ که‌سیش نه‌یده‌توانی پام بگرت...

**خودایه‌، یارمه‌تیم بده‌ دڵم نه‌وه‌ستیت:**

هه‌ر له‌دوای جیا‌بوونه‌وه‌م له‌گه‌ڵ ئه‌و که‌جه‌ خوین گه‌رمه‌ خاوه‌ن  
پێزو به‌ئه‌ده‌به‌، به‌خێرای ده‌ستم دایه‌ ته‌له‌فۆنه‌که‌م، نازانم چۆن  
ژماره‌کانم وه‌رگرت...! به‌بێ ئه‌وه‌ی بزانم له‌دوای وه‌لامدانه‌وه‌ی

ته له فونكه م من ده بې چې بلّيم! به بې نارامۍ چاوه پږې نه و ده نكه  
بووم ببیستم...

نه گه وه لامی بدایه ته وه له دواى چندين سال ده نكیم ده بیست!  
له و چنه د خوله كه دا چى به خه یال و می شكما نه هات!! ده بیست  
هاوسه رگېرى كړد بیت؟ نه و پرسیاره م له نیعامه كه نه كړد چنه د جار  
هاته سه زما م، به لام له بهر نه وه ی هله تیڼه گات نه مېرسى...

به زیاتر لیدانى ده نكی ته له فونكه و تیپه پېوونى كات، په روشى  
نه ونده ی تر دایده گرت و زیاتر له ناو خومدا خوم ده خواره وه.  
خودایه! چوڼ بهرگه بگرم یارمه تیم بده هیزو توانام پى ببه خشه..  
به حه سره تیكه وه كه تاشه بهردى نارامیم پارچه پارچه كړد بوو،  
چاوه پږې وه لامدانه وه بووم، كه بیستم وه لامم دراوه ته وه  
به په روشیه كه وه وه كه نه وه ی به بایه خ ترین شتم دواى له ده ست دان،  
به ده ست هینا بیت وه بى نه وه ی خوم كو نترول بكه م وتم:

- مسته فا..

وه لام له ده نكیكى نامو سارده وه بیست:

- نیوه كین؟

- من نیلكای.

تر سام له وه ی نه و ده نكه سارده خه ته كه بیچریت بویه خیرا وتم:

- چې ده بیت.. ده پارپمه وه یه كه خوله ك گوی بگرن زور شتى كرنكم  
هیه كه بیلیم تكا ده كه م... نه گه ر نیستاش ناتوانن له كاتیکى

گونجاوی تردا په یوه ندى ده گرم، له بهر خاترى خوا گویم بڼ بگړن،  
چندین ساله چاره پټې نه م ده رفه تم، نه گره که مترین میهره بانى  
ده نوینن گویم بڼ بگړن... دووباره به سار ديه که وه وتی:  
- گویم گرتووه.

- بوونه تیشکی پووناکی بڼ من، پڼگه تان نیشان دام، تا به رده رگای  
ژياننیکى نویتان بردم، له سایه ی نه مه شدا " راستیه کانی نیمان و  
قورشان " م ناسی. پوومکرده په روه ردگارم. هه ولې نه وه ده دم  
هه موو ژيانم بکه مه وه قفى خزمه تی نیمان. نیستاش له گه ل ده یان  
قوتابى له گه شتیکی چه نه کالی داین.

که مڼک ده نگی به روه نه رم بوون ده چوو:

- پیروزباییتان لی ده کم... نه مانم ده زانسی. په روه ردگارم  
به رده وامیتان پټی ببه خشى، سه رکه وتوو بتان هیلایته وه.  
- له جیهانی من دا، پابه رو نوور پیشه وا تو بوویت... من بالاو گوشت  
و نیسکی تو م خوشنه ویست من پړزو گه وره یی و پوخی تو م  
خوشویست، به خه یالاتیکى گه نجانه ی کچانه وه نه هاتووم عه شق تاقى  
بکه مه وه، من له حه سره تی قاره مانیکدام که خوا خو ی پټی ناساندم و  
کر ديه پابه رم.

نه و خوشه ویستیه ی بڼ تو هه مه هیچ په یوه ندى به چیژه  
دنیا ییبه کانه وه نییه، من شیتی عه شق نیم به لکو من له بهر په زامه ندى  
خوا، به که سایه تی و پاکى و نیمانى تو کاریگر بووم، ده مه ویت له ژیر

سایه ی تو ئەم دنیایە بەشەرەفەو بەرەو حەزۆردی خوا جی بەیڵم.  
من دەمەوێت بەدرێژایی تەمەنم خەزەمتی بەندەیهکی خوشەویستی  
خوا بکەم، لەگەڵ ئەوەی هەموو ئەمانە دەزانیت، لەبەر چۆی بە  
پێداگریەو لەمن پادەکەیت؟

خوا ئاگادارە، کە هیچ لەخەوێنەکانم و خەیاڵەکانم نەپۆشتوون،  
لەدوای هەموو نوێژتێکم دەستەکانم بەرزکردۆتەووە و نزام بۆ تو  
کردووە و فرمیتسکم پشتوو، بەبێ تو لەم ژیاڵەدا نۆر تەنهام، ئەگەر  
بەدەنگ منەو نەیت، کەسە نیەت خراپەکانی دەورووبەرم دوورنییە  
لەدۆزەخی گوناھدا منیش بەند بکەن، چۆی دەبێت پەتسی مەکەرەو،  
ئەمە تەنھا داواکارییە، بەبێ ئەوەی خۆم پابگرم دەستم کردە گریان.  
بەنەرم و نیانیەکەو وتی:

– وادەزانی من ئەمانە نازانم؟! وایردەکەیتەو تۆم بیرچۆتەو؟

منیش هاوارم کرد:

– ئەو کەوا یە بۆچی لەمن پادەکەیت؟

– من لەتو پاناکەم... من لەبەندایەتی ئەوانی تر و سەر داخستن  
بۆیان و گوێ پاپەڵ بوون بۆ کەسانی یاخی لەخودا پادەکەم.

– هەموو شتێک گۆراو..... چۆی دەبێت دەمەوێت بقیبێنم، نۆر شتم  
هەیه تیتبگەینم... ئیتر پامەکە لەدەستم چۆی دەبێت؟ دووبارە دڵم  
پڕ بوووە لە گریان.

ئەویش وتی:

- ببوره من ئیستا ناتوانم قسه بکه م، په یوه ندیت پیوه ده که مه وه.

### خۆمم له دهست دابوو:

وهك ئه وهی من نه بوو بیتم، نه مده زانی ئه وهی له و چه ند خوله که دا  
پوویدا چی بوو! په نگه له بهر پیزی ئه م که نجه پاکانه بوو بیست که  
خوای مه زن له نا په حه ترین پۆژه کانددا پووناکیه کی نیشاندام.  
خه ریک بووم له خۆش حالیمدا وه کو بالنده ده فیریم، دنیا م له با وهش  
ده گرت کاتیك هاو پیکانم هاتنه وه لام، من که یشتبو مه وه به وکه سه ی  
چه ندین سال بوو له حه سره تی دووریددا ده ژیا م، نه مده زانی تا  
ته له فۆنی دووم دیت، چون دلم بهرگه بگریست چرکه کان بوو بوونه  
سال و خوله که کانیش سه ده یه ک.

که وتبوینه وه پئی و له نزیك چه نه کالی بووین چاوه کانم هیچیان  
نه ده بینی و گوئی ه کانم هیچیان نه ده بیست، ناگاداری هیچ شتیکی  
ده ووروبه رم نه بووم، له ژیا نندا هیچ کاتیك نه وه ندده به بایه خه وه  
چاوه پئی بیستنی ده نگی ته له فۆنه که م نه بووم.

ده موت ئه گه ر ئه مپۆ ئه م ته له فۆنه لیی نه دا ئه وا به دلنیا ییه وه  
بهرگه ناگرم و خۆم ده گه یه نمه مۆسکو... بۆ ئه وهی ئه و قسه  
نیوه چله م ته واو بکه م...

به لام نه هات و نه هات.....

خه ريك بوو ده ماره كانی میښكم له چاوه پوانیدا ده پچران،  
له په رښه کی ته واودا ته له فونه که م له ده ستم دانه ده گرت به ته نها  
گویم نا، به لکو به چاوو هه موو نه ندانه کانی تریشم چاوه پئی بیستنی  
دهنگی نه و ته له فونه مان ده کرد که دهنگی کی لیوه نه ده هات...!

به که یشتنمان بڼو چه نه کالی قوتایه کان له شوینی خویان  
جیگر کران، منیش له ژووره تاییه تیه که ی خوم ناماده کاریم بڼو نویژی  
عیشا ده کرد، هیژم دایه به رخوم و ویستم به جوانترین شیواز  
نویژه که م نه نجام بدهم تا کو نارام بیمه وه.

نه و حه سره ته ی چه ندین ساله ده یچیژم یه که له سده ی نه وه ش  
نه بوو که له و چه ند کاتر میړه دا تیای ژيام، له و کاته ی وتم  
"دوژیمه وه" نه و ده کو خه یالیک فری و پوښت.

"چوومه سوجه ده وه له ناو که شی مه عنه وی نویژه که مدا ده روونم  
بڼو خوا کزده وه، به هه موو هه سته کانه وه هانام بریدو پارامه وه..

ده مزانی خوی گوره (جل جلاله) چاره ی بی چاره کانه و شیفای  
ده رده داره کانه.. بهر له وه ی ده ستم دابگرم و به هه سته  
هه لقلوله کانه و نزا گهرمه کانه و چاوه ته په کانه وه دوعا کانه ته واو  
بکه م، زهنگی ته له فونه که م لیی دا...!

له که ل بیستنی دهنگی ته له فونه که نامینم بڼو نزاکان کردو به و  
حاله مه وه خوم که یانده ته له فونه که م که دهنگی مسته فام بیست،

به شكور كردنيك له دلوه سیه كانم پر كرد له هوا و هه ناسه یه کی  
قوولم هه لکیشا به ده نگیک که ده روونی ده له رزاند وتی:

- نه و کاته ی په یوه ندیت کرد سه رقالی کۆبونه وه یه ک بووم له گه ل  
دۆسته کانم له بهر نه وه ناچار بووم له نیوه دا بیچپرینم، داوای لیبوردن  
ده که م... ئیستاش فهرموون گویتان لی ده گرم نیلکای خوشکم.. که  
به "نیلکای خوشکم" دهستی پی کرد، ئامانجیکی پوونی هه بوو، به و  
مانایه ی "من وه کو خوشکی خۆم ده تبینم، له بهر نه وه درێژه دان به م  
باسه مانایه کی نییه..."

چاوه پریشی ده کرد که منیش بلیم: "مادام به م جۆره یه، نه م  
بابه ته لیژده ته واو ده که یه!"

به لام نه مه گونجاو بوو؟! نه و خۆشه ویستییه ی چه ندین ساله  
وه کو ئاگر ده مسووتینی و خه یال و خه ونه کانم ده پازینیته وه له یه که م  
بینینه وه ژيانمی گۆپی و منی بق خزمهت و دۆزینه وه ی په روه ردگار  
په لکیش کرد، ده کرئی پیی بلیم "باشه باوا بیت! نه م بابه ته کوتایی  
پی دینین؟! " من به رده وام بووم:

- مسته فا... نه مه دووباره ده که مه وه تکا ده که م گوئی بگرن من  
پیویستم به ده روونیکی گهرم کراو به ئاره زووه گه نجان ه کان نییه.  
ته نها ئامانجم مانه وه یه له ته نیشته تۆ ژيانه له پیناو په زامه ندی  
خوادا... تق دۆزینه وه ی پرگاو به ده ستهینانی پۆحیکی ساف و پاک  
به ته کنیک و فیکره کانی، نه وه بزانه که مرقۆ نه و کاره ی پیی خۆشه

دهيكات، هه نا بۆ ئو كه سه ده بات كه خۆشیده ویت، ده یه ویت له و  
جیگه یه بێت كه پێی خۆشه... ده ی تاكه حه سره تی منیش نه وه یه  
له ژیر نیکاحی تۆدا به ره و گۆر بچم. به م ئاسووده یی و سوپاس  
گوزاریه وه به ره و لای په ره ردگار بگه ریمه وه.

بۆچی ئه مه بۆ من به زۆر ده بینیت؟ بۆ هه میشه پروت لیم  
ده رده گێریت؟ بۆچی ئه م داواکاریه پا که م ده گه رپنیته وه؟  
- ئیلکای خان " من هیشتا ش باسی خۆم نه کردوه، من ناماده ی  
چوونه ژیر باری قورسی هاوسه رگیری نیم، من ده ستم به  
بانگه وازه که مه وه گرتوه، ئیت هاوسه رگیریم پێ پانا گیریت، ئه مه  
به مانای نه ویستن و خۆشه ویستنی تۆ نایه ت، تکاده که م تۆش له من  
تیبگه ئیت...

ده مه ویت ته مه نیک خزمه ت بکه م له پێناو په ره دگارم که مرۆڤ  
بوونی پێ به خشیوم، زۆر نیعمه تی به سه رمه وه هه یه و نه ندروستی  
ژیانی کردوه ته نسیم، نیازی من هه ر نه وه یه که شه وو پۆژم له م  
خزمه ته دا تیپه رپنیم، نامه ویت هیژو توانای گه نجیم به سه رقالتی و  
که وتنه ژیرباری به رپر سیاریه تیه کانی خیزانه وه به سه ربه رم، چونکه  
ژیانم به خشیوه ته پۆشن کردنه وه ی ژیا نی ئه و گه نه جانه ی له چاره پوانی  
ده ست گیراییه ک و رابه ریکدان نه گه ر ۲۴ کاتژمێر خه ریک یم هیشتا ش  
که مه. ده مه ویت هه موو کاته کانم به م عه شقه پپ بکه مه وه... تۆش  
داواکاری هاوسه رگیریم لی ده که یت؟؟



ئەگەر مەنیش بۆلۈم "بەلى" ئايا پىتۈست نىيە بۇ دوست نەبوۋى  
 بەربەست لە بەردەم ئەم خىزمەتەدا تۇ بۆلۈست "نەخىر"؟!  
 - كەواتە تۇ بۆلى... پىيەك بدۆزىنەو! .. مەن ھەر ئەوئەندەم بەسە  
 لەزىز نىكاھى تۇدا مەرەكرام.. ئىتەر ناپمە بارى سەرشانت ھەر  
 ئەوئەندە بزانم مەن دىيارى كرەوى كىم! .. ھەرگىز ناپەھەتت ناكەم،  
 تەنھا بە ھاوسەر بوۋى تۇ گەورەترىن شەرەفە بۆم تەنھا جارجارە  
 دەنگت بېيىستەم و دوعاكانتەم پى بگات ئەوئەندەم بەسە.

قەسەكانى پى بېرىم:

- ھەرگىز شىتى وا قىبۇل ناكەم... مەرەبېن واتە بەرپرسىيارىيەتى.  
 مەرەكرەن و دوست كەردنى مال و ژيان لەگەل كەسىك و دواترىش  
 ژيان لەدوۋ دىنئەى جىاوازدا، ئەمە پىچەوانەى ھاوسەرگىرىيە ھەرگىز  
 ژياننىكى وا دوست ناكەم!

ئەھ خەوایە گىيان! ھەموو پىگەو ھەموو ئەگەرەكان دانە دانە  
 دادەخرىن و مستەفاش بەجۆرىك لەو سوتانەى ناخەم تىناگات،  
 بەمانايەكى تر ئەو ئاگادار نىيە بەم وەلامانەى چ سزايەكى پۆھىم  
 دەدات. مستەفا كە ئىتەر بەرگەى ئەوئەندە پاپانەو ھەرگىيان و  
 داواكانمى نەگرت، بەكەردنەوۋەى دەرۋونى پىر لە مېھرو سۆزى خۇى  
 كۆتايى بەم پىنەو بىردەيە ھىناو وتى:

- كەواتە دەتوانم پەيماننىكت پى بدەم.

- چىيە؟

- ئەگەر پۆڭڭك ھاوسەرگىرىم كىرد، بىز ئانىم كە يەكەمىن كەس  
لەدەرگە بىدەم ئۆتە دەپ، ئەگەر شى ھاوسەرگىرىم نەكرد و كۆچم  
كرد بۇ ئاخىرەت ئەوا لەناو دەرگە كۆپدا چاۋەپوانت دەپم.

ئىتر ئەمە بۇ مەن بەس بوو، ئەوئەندە بەس بوو، ئەوئەندە بەس بوو  
كە ئىتر ۋەكە خەيالىكى كچانەي گەنجانە لەسايەي ئەودا زىيانىكى  
ئەفسونىم لەخەيال دروست دەكرد، ئەگەر لەم دىئاش بەنسەب  
نەبوايە، لەئاخىرەتدا، كە زانىم ئىتر دەپەيەت كۆتايى بە قسەكانى  
بەئىت، دوا ئومىد كە بەئەقلىدا ھات دوپارە ھىزى قسەي پىدام:

- يەك خولەك ... كەواتە بۇ بەردەوامى ئەو ئومىدەم بۇ ھەموو  
تەمەنم، با قسەكە بېرىننەۋە، ھەر ئەوئەندە بىز ئىتر ئىمە بۇ يەك  
دانراۋىن بۇ مەن جىگەي ھاوسەرگىرى دەگىتەۋە لە دواي ئەوئە بۇ  
ھەمىشە چاۋەپوانى تۆ دەپم.. ئەمە ئەوئەندە بەپىداگىرەۋە داۋاكرد،  
كاتىك ۋەكە كەنم پىكخست ھەنسەكە كەنم تىكەلىان دەپوون...

ئەۋىش وتى:

- باشە مادام گەرەتەن وىستى تۆ لەم دىئا ئەمە بىت، بۇ ئەۋەي  
زىانت نەكەمە زىندان، با بەۋ جۆرەبىت كە تۆ دەئىت..

ئەمجارە ئىتر بەبى ئەۋەي خۆم كۆنترۆل بكەم:

- كەۋايە مەن دىمە مۇسكۇ... ئەم ئىشە بەزۋىي تەۋاۋ دەكەين ئەگەر  
نا مەن لەپەرقشيدا دەمەم.

تۆر شەۋا بووم، بەسەر سۇپمانەۋە وتى:

- هر وابه زوویی...؟

- به لئی... ته نانه ت نه گه ر بکریت هر نیستا..

- که واییت، سه رها پره زامه ندی خیزانه که ت وهریگره نه گه ر نا من  
به رگهی سه رزه نشته کانی باوکت ناگرم.

- زۆر باشه هر نیستا...

فریم...فریم... له نا کاودا هه ستم کرد گه ردوونم له باوه ش گرتوه  
له خوشیه که دام که ده گاته سه روو هه وره کان به ئاسووده بیه کی  
زۆره وه نه و دنیا پر ناپه هه تیه م جی هیشت بوو، ده ستم کرد بوو  
به ته ماشا کردنی هه ساره کان و نه ستیره و کاکیشانه کان... خودایه  
نه وه یه که مین جار بوو له و حاله دا بزیم...؟

هه سته کانم گۆرا بوون به گه رده لولیک که دانه ده مرکایه وه. تا  
بگریامایه ئاسووده ترو تا فرمیسکم بره شتایه زیاتر ئارام ده بوومه وه و  
ته نها داواکاریم له خوا نه وه بوو:

بیمه به نده یه کی شیاوی خویی و هاوسه ریکی گونجاو بۆ مسته فا.

### داوه گانی مهرگ:

نه و به یانییه ی که خۆم بۆ فرین به ره و مؤسکو ئاماده ده کرد،  
پاوێژکاره کانم له کۆمپانیاهه په یوه ندیان کرد، نه و هه والانه ی پێیان  
دام، ده ستپێکی شه پی مردن و ژیا نیان نیشان ده دا، به دوا خستنی

نیشەكەى مۆسكۆم بۆ چەند پۇڭىكى تر بەخىرايى گەپامەوہ بۆ  
كۆمپانیا.

بەگەپانەوہم بۆنى خويىن و مەرگم دەكرد بى شەرمى ئەو باندىو  
گروپە بەدكارانە نە مۇقايەتى نە ياساۋ نە ئىنساۋ نە يەدەگرتەوہ،  
وہكو ئەمانە زالم و خيانەتكار بەرامبەر ولات و نىشتىمانى خۇيان لە  
ھىچ جىيەكى دنيا بوونى نىيە. ئەنجامدانى ھەموو ئەو كارە  
قىزەونانە شيان بەناۋى نىشتىمان و مىللەتەوہ، مۇڧ شىت دەكات. ئەو  
كەسە ساۋىلكانەى بېوايان پى دەكردن ياخود ئەو كەسە خراپە  
خوازانەى پشتىوانيان دەكردن برىنكى پىسى سەر ئەم كۆمەلگايە  
بوون، ئەو پەيامەى پىيان دام بەم جۆرە بوو:

- يان لەگەل ئىمە كاردەكەيت و جىگەى بۆشى باۋكت پې دەكەيتەوہ  
يان لەگەل كۆمپانیاكەت كۆتايىت پى دىت و دەپوئىت كاتى زۆرت  
نەماوہ، ئەمە دوايىن ئاگادار كۆرەنەوہيە:

كەسانىك كە بەسەر خويىنى خەلكەوہ سەلتەنەت و بوونى خۇيان  
بەردەوامى پى دەدەن، دۇنيام پەيوەندىەكيان بە مۇڧ دۇستى و  
مۇقايەتتىيەوہ نىيە... دركم بەوہ دەكرد.

ئىتر ھەلجاردنەكە بەپوونى لەپىشم بوو. يان بە گوپاپەل بوون بۆ  
ئەوان سەرم بۆ ھەزاران گونامى تر دەكىشا، يان بۆ پارىزگارى كۆردن  
لەيەك پىزى و پاك مانەوہى خەلك و ھاۋلاتيانى نىشتىمانەكەم مەردىم  
لەبەرچاۋ دەگرت.

ٺو شوه ٻڙ ٺو باسه له گهل ګه وره يه ګي به پڙي کڙمپانيا ګه م  
 ږاوږځم کرد، به پښنځنځاره ګاني ٺو نه خسه پږي ګه يه کم دځاري کرد،  
 ٺو هڅ به مانايه ګه دهات ګه دهيت وګو مږوځي ګفن ٺاماده کږاو  
 بڙيم، ٺو هڅم له بهر چاو ده گرت ٻڙ وه ستاني هله ګاني باوګم ګه  
 چه ندين سال ٻو دابڼګه ري خه رجي مادي ٺو قاچا خچي چه و  
 باز ګاني مادي هڅ هڅ به رو ٺو ګه سانه ٻو ګه سالاني ګه ٻڙ  
 به ده ست هڅناني ده سلات ٻرا له ٻرا جځاده ګه نه وه و پي له ماف و  
 حه قی خه ګه دهنين و له ژږر چه تري ده ولۀ تځا ده ست ٻڙ هه موو  
 کار ګي نځاسايي ده بهن، پلاني ګم ٺاماده کرد ٻو. هه وال ٻڙ ناردن  
 ګه بڼ و يه کتر بڼين نڅري پي نه چوو پځاوه ګانيان دابارين  
 " ٺاماده کاريم ٻڙ قبول کردني هه موو داوا کاريه ګانيان نځشان داو،  
 پڼم ګوتن ګه له مه و دواش کاريان له ګه ل ده ګه م. ٺو وانځش ٺه م قايل  
 بونه ميان قبول کرد.

نڅر باش ناګاداري پلانه ګه ي ناو خه يالځان ٻووم هه م خه رجي له من  
 داوا ده ګه ن، هه مځش له به پږوه بردني کڙمپانيا ګه دا ګه ساني خڅيان  
 ده هڅن و به نڅر کردن له من لږه داځان دهنين به م جږه کڙمپانيا ګه م  
 له ده ست ده رديځن و ياريه ګه کڅتايي ديت، ٺو کڙمپانيا يه ي به  
 ږوګه ش من خاوه نڅاري ده ګه م، له پاستيدا ده ګږا به مږلګه و ٺاميږي  
 ٻاره دروست کردن ٻڙ ٺو مږوځه پيس و چاو برسځانه.

دانه دانه نه و مړوځه د هروون تاریکانه ی چنه د سالتیک بوو له م  
 کړمپانیایه وه پاره یان پی دهگیشته جیگیرم کردن په یوه ندیم له گه ل  
 زوړینه ی گه وره باوه پیکراوه کانی نه و ناژاوه گپړانه ی ولات و نه و  
 خوین پړژ و پیاوکوژانه دا به ست.

نیر کاتی بزوتنم هاتبوو. بهر له وه ی نه و ناژانسانه ی که دانرا  
 بوون وه کو سبهر چاودیریم بکه ن، به ناگا بیتن من ده بوو کاره که م  
 نه و او بکه م.

سهره تا ناو و په یوه ندی و ه موو زانیاریه کی نه و که سانه ی له بهر  
 ده ستم بوون دامه پاریزه ره که م ته نها به وه وه نه وه ستم، به لکو  
 نمونه یه که م له به لکه نامه و زانیاریانه نارد ه سه روکایه تی وه زیران،  
 سه روکایه تی کومار، سه روکایه تی نه نجومه نی نیشتمانی و ه موو  
 سه روکایه تیه کانی تر.

دواتریش به و نرخه ی که له و کاته دا به رده ست بوو کړمپانیاکه م  
 فروشت و دایکیشم نارد ه جییه کی باوه پ پیکراو له نی تالیا.. خړشم  
 که و تمه پړی به ره و نه و شوینه ی چنه د پوژیک بوو به تاسه وه چاوه پړی  
 بووم، به ره و مؤسکو.

## بهشی پینجه‌م

خودایه زیانیکی له‌م جوړه!

روځ بهرگه‌ی ئه‌مه ده‌گریټ!



### روځی گرفتار:

نیتړ من و دایکیشم زیانمان له‌مه‌ترسیدا بوو، بچومایه‌ته ناو‌کونی  
ده‌رزیه‌وه منیان ده‌دۆزیه‌وه، هیچ گومانم نه‌بوو که ترله‌ده‌که‌نه‌وه،  
به‌لام به‌پشت به‌ستن به‌په‌روه‌ردگارم به‌رام‌به‌ر نه‌و مړوځه بچوکانه‌ی  
ده‌یان‌ه‌ویت ئه‌م نیستم‌انه بکه‌نه دۆزه‌خ له‌خه‌لکی هه‌ژار، به‌ره‌و  
پیشه‌وه هه‌نگاوم ده‌نا. وه‌کو که‌سیکی کفن ناماده‌کړاو له‌هر  
ساتیکدا ناماده‌ی مردن بووم. دلنیا بووم نه‌که‌ر ویستی خوای له‌سه‌ر  
نه‌بیټ هیچ که‌س ناتوانیت بچوکتیرین زیانم پی‌بگه‌یه‌نیت، نه‌که‌ر نه‌و

پښتانه به مردنم بدات هموو دنیاښ بمپارښت کارښکیان له ده ست  
نایه ت. وته که ی دایکی فریشته "خواهیه، خه م نییه" بووبووه  
که وره ترین پشتیوان و باوه پی پته و بوم.

له گله به یه کداچوونی ترس و نومید، خه م و خه یال، ناسووده یی و  
بی نارامیه کانم، به حالیکې په ریشانه وه سواری فرکه که بسوم،  
له تهنیشت خانمیکې داپوشراوه وه دانیشتم.

نه و خانم تابلې موحته شه م و پوو به خنده بوو، به درېژایی  
گه شته که مان گفتوگویه کی شیرین و خوشی سازاند. نه و خانم له بهر  
نه وه ی ټینگلیزی و پووسی ژور باش ده زانی بۆ کارکردن ده چوو بۆ  
یه کی که له قوتابخانه تورکیه کان له پووسیا. دوا ی سی مانگ له  
هاوسه رگری هاوسه ره که ی له ده ست داپوو سه ره پای نه و باره  
قورسه ی تیایدا ژیا بوو بۆ خزمه تی نه و باوه ره پته وه ی، که وتیوه پئی  
تاکو پوچیکې نوی بکاته وه به بهری قوتابیه پووسه کاند.

لیم پرسې: نه وه ژور سه خت نه بوو بۆت؟

- هاوسه ره که م کاتیک ده پویشتم بۆ یه کی که له و قوتابخانه ی له  
نه فریقا ده کرایه وه، به په حمه ت چوو. له و پوژانه دا له خه ونمدا  
هاوسه ره که م بینی، به چاوه پر سه سه رته کانیه وه نه مه ی پیوتم:

"من توم ژور خوشویست، برؤ بۆ غریبی، بۆ نه وه ی له ناخیره تدا  
نه م غریبیه نه چیژین، ته مه نت له خزمه ت باوه ردا به سه ر به ره با  
غریبیمان له ناخیره ت کوتایی بیت"



که ئەم پەيامەم پێگەشت لەو برايانە پاڤامەووە که منیش بنێرنە جینگەیک بۆ خزمەت کردن. من ژيانی خۆم بەم پەرورەدەيە ببەخشم سا بەلکو بەدوعای ئەو منداڵانە پەرورەدگاریشم دەرگای بەهەشت بۆ ئێمە بکاتەو. لەبەرەمبەر بیرکردنەوێ ئەو خانمە گەنجەدا که نووری عیقفەت و پاکی و دروستی و وەفا لە ڤووخساریدا دەرەوشایەو، من بچوک دەبومەووەو خەریک بوو بەناخی زەویدا ڤۆدەچووم، مانای وایە ئەم جۆرە کەسانە، لەبەر پەزەمانەندی خواو خۆشەویستی قورئان و پەيامەکانی پێغەمبەرمان ﷺ ئەوەندە فیداکاری دەکەن که تەنانەت تەمەنی گەنجی و خۆشەویستی و عەشق و توانا ماددیەکانیشیان لەو پێناوەدا دەکەن قوربانی، ئەم مەزۆفە ئیمان و خاوەن باوەڤو بەو فایانە لە پێناو نەبیینەوێ درامایەکی تر لە شێوێ ئەفغانستان و عێراق و فەلەستین بەتەنها لە ئەنادۆل نا، بەلکو لەهەر جینگەيەکی دنیا کە دەستیان پێی بگات قوتابخانە دەکەنەووەو چالاکی ئەنجام دەدەن لە پێناو پێگەیانندی ئەوێەکی ئیماندارو پەوشت پارێزراو...

بۆ ئەمەش هەزاران گیان و ژيانی خۆیان دەخەنەلاو.

یارمەتیدانی ئەم کاروانەو گرتنی جێگە لەناویاندا، لانی کەم خۆش ویستنی ئەم دۆستانەو کارەکانیان شوکرو سوپاسگوزاری پەرورەدگاری پێویستە که بە ئێمەشی بەخشیووە.

لێم پرسی:

- خێزانەکەتان چی دەکات؟

- خیزانه که مەسیحین. ھاوسەری پەحمەتیم بوو ھۆی ئەم ناسینەم بۆ ئیسلام و گرتنە بەری ئەم خزمەتەشم.

ئەم چیرۆکە زۆر پڕ پەند بوو. منیش بۆ ئەو ھێ وانی باشی لێ وەرێگرم پرسیاری زیاترم لێ دەکرد:

- ئەمە چۆن بوو؟ خیزانە کەت بە ئاسانی پێگەیان دایە؟

- بۆ پازی کردنی خیزانە کەم ھەموو پێگە و شێوازێکم بە کارھێنا، بەلام قایل نەبوون، منیش ھاوسەرە کەم ھەلبژاردو جێم ھێشتن.

- یە عەنی ئەو خۆشەویستیە کەم بوو کە دایک و باوک بە جێ ھێشت لە پێناویدا؟

- لە بەر بە جێ ھێشتنی دایک و باوکم نەبوو، بە لێکۆ لە بەر جیانە بوونە وەم بوو لە جوانیەکانی ئیسلام کە مائەم بە جێ ھێشت.

ئەو خاتونە گەنجە کە ناوی بە کوبرا گۆپی بوو، لە ناکاو فرمێسک لە چاوەکانی ھاتنە خوار، بە دڵێکی کراوە وە لە باسە کە ی بەردەوام بوو:

- ھاوسەرە کەم ھەمیشە زیرە کترین قوتابی بوو، بە پەلە ی بە کەم بەشی یاسای تەواو کرد بوو، ھیچ کات تەماشای کچانی نە دەکرد، ئەو بە کە ی بێ ئەندازە بوو. لە کاتی قسە کردنیشدا پووی وەردە گێرا یاخود سەری دادەنە واند کاتی لە ھۆکاری ئەم پەوشتەیم کۆلیە وە تیگە یشتەم کە ئە ھلی ئیمان و ئیسلامە و گەنجێکی دیندارە، لە بەر ئەو ھێ سەرسامی کە سایەتی خۆی بووم ھەر بە و جۆرە ش کە و تەم زێر

کاریگری باوه په که یوه، په روه ردگارم لوتفی کردو ه اوسه ره که م  
بووه وه سیله ی نیمان هیټان و ناشنا بوونم به ه موو جوانیه کانی  
نیسلام، له ناخه وه شوکرانه بژیږیه کی قوولم کرد .

منیش وتم:

- نه مه به ته واوی چیرۆکی نیمه یه، مانای وایه که سه کانی ناو نه م  
خزمت و نه م بانگ وازه سه رها ته تا فیکردنه وه ی عیفت و شه رمد  
به سه رکه و تووی تیپه پر ده بن و، دواتر به رز ده بنه وه بق پله ی  
خوشه ویسته کانی په روه ردگار. به دریزایی ږنگه که مان به ره و موسکو  
به سه رها تی زیان و ه اوسه رو عه شق و بانگ وازی کوبرا خان زور کاری  
تیکردم.

### سوپرایزیکي گه وره...

کاتیک له فږوکه خانه که دابه زین، به مالتا واییه کی گهرم له و خانم  
هاوړپیه م جیا بوینه وه. سواری ته کسیه ک بووم و به ره و نه و  
ناونیشانه ی پیم درا بوو به پږی که وتم.

بق نه وه ی مسته فا پږی نه زانیت پیشت له پوړی چوونه که م ناگادارم  
نه کرد، له بهر نه وه وه کو داری بی ده له رزیم و له می شکمدا پلانم بق  
یه که مین هوو به هوو بوونه وه م داده نا که چی بکه م!

له و ناونیشانه ی پیم درا بوو هاوه لیک پیشو وازی لی کردم،  
پوخساریکي کزو چاوه کانی شیدا رو له پوانینه کانیدا خه میک

دهخوینرایه وه، که ئه و حاله یم بینی یه کسه ر دلم داخوړپا، بۆ ئه وه ی  
پوون کردنه وه یه ک بدات، چاوه کانم له چاوی بپړی ئه ویش که له  
په ریشانیم تیگه یشته وتی:

- ئیوه ده بیت نیلکای خان بن!

به ترس و دوو دلپه که وه وتم: به ئی.

- بۆنه یه کی نیشانه کردنمان بۆ ئیوه ناماده کردبوو، بپړاویو که  
ئیوه هاتن به م بۆنه یه پیشوازیان لی بکړی، واته کاک مسته فا که  
ئیوه ی زور خورده ویست، سوپرایزیکی جوانی ناماده کردبوو.

- ئی ئی... ئه ی چی بوو؟

سه ری بۆ زه وی داخست و وتی:

- براکه مان، باوکمان، پاریزه ره که مان، پابه ره که مان لی بند بوو.

ئه م شوکه دای له می شکم و حه په سام ئه وه نده م توانی بلیم:

- ئه مه واته ؟!

- مه ترسن خراپ نییه، ته نها..

یه کسه ر بیده نگ بوو.. به قوولی له چاوه کانیم پوانی، به پاپانه وه وه

وتم:

- چی بووه بۆ خاتری خوا؟

- نیمه ش تینه گه یشته... چه ندین پوځ بوو له چاوه پوانی تودا  
ناماده کاری ده کرد، دوینئ ئیواره له بپړاویکی کتوپردا به ره و "  
مه دینه" فپړی، هۆکاره که شی بۆمان پوون نه کرده وه، به لام ئه و

حاله‌ی وهك بلّیتی بۆنی مهرگی لیّ ده‌هات. وادیار بوو ئه‌و چوونه‌ی  
 گه‌پانه‌وه‌ی به‌دوادا نایه‌ت! وهك ئه‌وه‌ی نیشانه‌یه‌کی غه‌یبی  
 بینگه‌یشتبیت، زۆر به‌په‌له‌ بوو.

ئه‌و مه‌واله‌ کتوپهره‌ی وه‌کو ژه‌هریکی سپهر دای له‌ده‌روونم،  
 هیزی پێ نه‌هیشتم، پوو‌خاندمی وه‌کو به‌فر توامه‌وه. هیچ نه‌ده‌بینی  
 و نه‌ده‌بیست و هه‌ست پێ نه‌ده‌کرد، تا ده‌هات ئه‌و هه‌سته به‌سوویه  
 له‌زه‌ینمدا زیاتر په‌نگی ده‌خواره‌وه‌و هه‌ناسه‌کانمی ده‌بهری له‌ناکاو  
 هه‌ستم ده‌کرد هه‌موو شتیکی ده‌ورو به‌رم ده‌خولیته‌وه، به‌شیوه‌یه‌ک  
 شته‌کان له‌به‌ر چاوم ده‌خولانه‌وه. ئه‌و تاریکیه‌ی چاومی دا‌پۆشی بوو  
 وای کرد کۆنترۆڵم له‌ده‌ست داو که‌وتم، دوا‌ی ئه‌وه‌شم به‌بیرنایه‌ت. هه‌ر  
 که‌ هاتمه‌وه هۆش خۆم یه‌کسه‌ر هه‌ستامه‌ سه‌ره‌پێ. ئیتر یه‌ک چرکه‌شم  
 کات نه‌بوو به‌فیرۆی بده‌م، نه‌گه‌ر له‌دوا هه‌ناسه‌شیدا بی‌ت، ده‌بی‌ت  
 بگه‌مه‌ لای و به‌چاوی سه‌ر ببینم. به‌و هه‌سه‌ره‌ته‌وه که‌ ده‌روونمی  
 ئاگر تێبه‌ردا بوو، به‌و ئازاره‌وه که‌وتمه‌پێ له‌کوێوه‌و چۆن بوو نازانم!  
 به‌بێ بیرکردنه‌وه دوا‌ی چه‌ند پۆژ خۆم له‌ "مه‌دینه" ببینه‌وه.

هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی هه‌نگام نایه‌ هه‌ری‌می ئه‌و خۆشه‌ویستی  
 خۆشه‌ویستانه‌ﷺ و هه‌واکه‌یم هه‌لمژی، به‌بێ وه‌ستان خۆم گه‌یاند  
 حه‌زوری و که‌وتمه‌ سه‌ر زه‌وی.

- نازیم ﷺ من گونا‌هباریکی ئوممه‌ته‌که‌تم که‌ تۆی زۆر خۆشه‌وێت،  
 به‌دوا‌ی به‌نده‌یه‌کی خواو عاشقیکی تۆ به‌ناوی مسته‌فا ده‌گه‌ریم،

تکادە کەم شەفاعەتمان بۆ بکە، بێرم نایەت هیچ کات لە ژياندا بەو  
پادەییە پاراپیتمەو و فرمیسکم پشت بێت، چەندە خۆش بوو مانەو  
لە خزووری ئەو خۆشەویستەدا چەندەش بەنازار بوو بۆ  
مستەفایی....!

لەگریان و پارانەو کەندا تەواو پەڕیشان بوو بووم، نازانم چەندە  
کات تێپەڕی کە لە خزووری خۆشەویستی دڵان ﷺ مامەو،  
ئافەرەتێکی پێر دەستی گرتم و یارمەتی دام ھاتەو سەرخۆر  
ھەستامە سەر پێ.

بەمیشکیکەو کە وەک مەیدانی جەنگی لیھاتبوو، بەھەر جۆرێک  
بوو خۆم گەیانە ئوتیلە کەم، نەمدەزانی لە کوپۆ دەست پێ بکەم و  
چی بکەم و بچمە لای کۆ بۆ پرسیار کردن! تەنھا شت کە دەمزانی  
کەمی کات و بەدلتیاییەو دۆزینەوێ مستەفا بوو.

### ئەو ئەگەر مرد بێت؟!

ئەو شەو تاکو نوێژی بەیانی لە دەرگای پەروردگارم لە  
سوجدەدا پارامەو:

- پەروردگارم بە لای مستەفا ئاشکرا بێت، گەر ئێم لە دووی ئەو  
سوتانم بۆی، ھاتنیشم بۆ ئێرە لە پێناو دۆزینەوێ ... ئەوم پێ  
بگەیەنەرەو پەروردگارم تاوەکو ئەم ئازارە بەسۆیەشم تەواو ببێت.  
خودایە چی دەبێت، بەر لە مردن بەیە کمان بگەیەنە، لە لایەک بە ئازاری

ئەو ھەو لە لایەکی تریش لە نۆی ترسی ئەو نیت خراپانە ی دەورو بەرما مە مەتڵە ڕەو .

خوایە گیان، با ھەموو ژیانم بە شانازی "من نیشانکراوی مستەفا" ۋە بژیم .. خوایە گیان مەولام، ئەم داواکاریە ی ئەم بەندە گوناھبەرە ت بە زۆر مەزانە . لە گەڵ بانگی بە یانی ئەو جیکە پیرۆزەو دوا ی ئە نجامدانی نوێزی بە یانیم لە سەر بەرما لە کەم ھەستام، بە ئومێدیکی زۆرەو ھە بەرەو مزگەوتی پیڤە مەبرک ﷺ بە پێ کەوتەو ھە .

لە نۆیان کۆرە کاندە کە مێک چاوم گێرا، بە لام نیشانە یە ک لە مستەفا نە بوو .. ! بە دلەمدا ھات :

"خوانە کات، خوانە کات... دەبێ چێ بە سەرھاتبێت !" ... بیرکردنەو ھەش لێی ئازاری دەدام، تاسە ھەری بەرە بە یان سەرم نایەو ھە زەو ی، دلم بە خشیە پەرەردگارم و پارامەو ھە، تا ئەو کاتەش ھەوالتکم لێی نەبوو، بپارم دابوو بە مردن و ژیان بەرلە دۆزینەو ھە ی لێرە ناپۆم، مزگەوتم بە جێ ھێشتوو پۆشتە سەر مەزاری پیرۆزی ئەو ھاو لە بە پێزانە ی تە مە نیان لە خزمەتی ئەم بانگەوازەو لە تە نیشتی پیڤە مەبری خوا ﷺ بە سەز برد، لای ئەوانیش زۆر پارامەو ھە ... بە ئەندازە یە ک فرمێسک لە چاوە کەم دەھات، ئەو ھەندە نزاکەم بە کۆل بوون کە تە نانت ئەو کە سانە ی دەورو بەریشم ئاوێران بە لامدا دەدایەو ھە بە چاویکی بە زەبیبیەو ھە تە ماشایان دەکرد، نازانم چەندە بە ئازاری دووری مستەفاو ھە گریام، نازانم چەندە پارامەو ھە لە لای ئەو

هاوه له مژده پیدراوانه‌ی به‌هه‌شت که خوا لیم خووش بیّت و باقی  
ته‌مه‌نم بق خزمه‌ت کردن ته‌رخان بکه‌م، نه‌وه‌شم به‌بیر نایه‌ت،  
له‌وکاته‌ی خۆم کۆکرده‌وه‌و نیه‌تی پۆشتنم هه‌بوو لای نه‌و هاوه‌لانه،  
له‌ناکاوه‌ی دنیا‌ی مردوودا نه‌و ده‌نگه‌ گیان به‌خشه‌ بیسترا:  
- نیلکای خان ....

به‌هاواریکه‌وه که له ته‌واوی ده‌روونه‌وه‌هاته‌ ده‌ر:

- مسته‌فا... تق له‌کو بیّت!

به‌بالایه‌کی چنراو به‌په‌رستش و سیمایه‌کی نورینی لیو به‌خه‌نده‌وه  
که به‌قوولی کاری له‌ مرقۆ ده‌کرد، له‌به‌رامبه‌رمدا پاره‌ستا بوو  
ته‌ماشای ده‌کردم، په‌روه‌ردگارم! نیستا کاتی سوچه‌ برده‌...  
یه‌کسه‌ر چوومه‌ سوچه‌وه‌ نازانم که چه‌نده‌ مامه‌وه‌ بق  
سوپاسگوزاری... وه‌ک نه‌وه‌ی پر بایه‌خترین مژده‌ی گه‌ردوونم پی  
درا بیّت، مسته‌فا دووباره‌ به‌ناو خوین و ده‌ماره‌کانمدا گوزهری کردو  
هه‌موو شتی که له‌لام تازه‌ بوه‌وه، وه‌کو مرقۆیک که نه‌قلی له‌ده‌ست  
دابیت، خۆم دا به‌سه‌ر پیکانیدا نه‌ویش به‌په‌وشت به‌رزیه‌وه‌ گه‌پایه  
دواوه‌وه‌وتی:

- ببوره‌ نیلکای خان.... نابیّت تق ده‌زانیت ئیمه‌ هیشتا ماره  
نه‌کراوین...

من هۆشم له‌ده‌ست دابوو...هیچم نه‌ده‌بیست...! جگه‌ له‌و  
نه‌وینه‌ی له‌ ناخمدا جیگیر بوو بوو، هه‌ستم به‌هیچی تر نه‌ده‌کرد،



چەندىن كاتژمىر ھەوللى ھىۋر كىردىنە ۋە ھاتىنە ۋە سەر خۆي منى  
دەدا،... بە ترسىگە ۋە لىم پرسى:

- بۆچى لەناكا ۋە ھاتوئىت بۆ ئىرە؟

بە بىر كىردىنە ۋە يەكى قوولە ۋە چاۋەكانى بېرە مەزگە ۋە تەكەي  
پىغەمبەر ﷺ ۋە تى:

- وىستم خۆشە ۋە ئىستان ﷺ شاھىدى نىكاھە كە مان بىت، ئەگەر لەم  
دىناش ئەم ھاۋسەرگىرىيە بە نىسب نە بىت، لە ئاخىرە تدا دىسان  
سەردارى ھەردوۋ دىنا ﷺ شاھىد مان بىت، بۆ ئەۋەي زىاتر من لەو  
پەروەشە دا نە ھىلئەتە ۋە پرسى:

- تۆ چىرۆكى " حىفا خاتوون ۋە سۈھەيب " ت خويندۆتە ۋە !؟

- بەلى، ھەموو ۋە شەكانىش لە دالدا ھەلگىر تروە.

- من پازىم بىمە سۈھەيب. تۆش دە بىتە حىفام؟!

لە خۆشحالىمدا فرىم.. بۆ بىستىنى ئەم مژدەيە بە تەنھا گىيانىك نا،  
ئامادە بووم ھەزار گىيان بىە خشم.

- ئەۋەندە بە سە من دلىابىم كە ھى تۆم... ھەموو فىداكارىيەك  
لە پىنار ئەم بەندە خۆشە ۋە ئىستەي خوادا دەكەم.

ئەۋشە ۋە بە شاھىدىي مەعنەۋى سەرۋەرمان ﷺ نىكاھە كە مان  
بە ئەنجام گە ياند، بۆ ئەۋ جىگە بچو كەي بۆ مان ئامادە كر ابو  
پۆشتىن.

له جۆش و خړۆشی خۆم، ده‌ست و پێم ده‌له‌رزى، نه‌مده‌زانى  
ده‌بیت چى بلێم و چى بكه‌م...!

هر بۆیه له‌ مسته‌فا پارامه‌وه:

- نه‌مپێ بۆ من پۆژێكه‌ له‌و دیووى خه‌یاڵه‌كانه‌وه. تكا ده‌كه‌م مسته‌فا  
له‌ به‌ر هه‌ر كه‌موكوپیه‌كم بعبوره‌، به‌و میه‌رو سۆزه‌یه‌وه كه‌  
به‌هه‌شتیكى له‌ ئاسووده‌یى له‌ناو ده‌روونى مرۆفدا ده‌خولقاند  
قه‌سه‌كه‌ى پێ ببریم:

- من بۆ كه‌پان به‌شوین كه‌موكوپیه‌كانى تۆدا هاوسه‌رگیریم  
نه‌كردوه‌و من به‌ فرمانیكى مه‌عنه‌وى سه‌روه‌رمان ﷺ هاته‌ ئی‌ره‌و  
به‌ فرمانیكى مه‌عنه‌وى ئه‌ویش نىكاچه‌كه‌مانم ئه‌نجامدا. تۆ ئیتر  
ئه‌مانه‌تیكى مه‌عنه‌وى ئه‌ویت له‌لای من... من چۆن بۆ  
كه‌موكوپیه‌كانى تۆ ده‌گه‌ڕێم؟!

په‌روه‌ردگارم ! ئاه‌ خودایه‌ ! ئیتر گىانم لى‌ بسه‌نه‌ره‌وه‌ تاكو  
له‌مه‌ودوا گوناوه‌ كه‌موكوپرتى ئه‌نجام نه‌ده‌م... سه‌رم خسته‌ سه‌ر  
قۆله‌كانى و ئیتر ئه‌و كاته‌ كاتى گریان بوو، به‌مه‌ ده‌لێن گریانى  
خۆشحالى، چه‌ندین كاتژمێر له‌خوا پارامه‌وه:

- خودایه‌ شىاوم كه‌... شىاوى ئه‌م هاوسه‌رگیریه‌ بم... خودایه‌  
... په‌روه‌ردگارم ده‌پاڕێمه‌وه‌ هه‌ردووكمان به‌به‌نده‌ى شایسته‌ى خۆت  
قبول كه‌....! /

لهیه که مین شه وماندا، پهیمانم دا بېمه حيفا خاتوون  
 یه که مین شه و که نه قلی ون کرد له می شکمدا، خوشحالی گۆپی  
 به سه رسو پمان و خۆمی له بیر برده وه...  
 مسته فا وتی:

- خوای مەزن که نه مۆی کرده نسیمان، نئیمه ش ده بیت وه کو حيفا  
 خاتوون و صوه یب بکهین، ده زانیت که صوه یب سه ره پای هه زاری  
 و بی که سییه که ی له گه ل حيفا خاتوونی ناسراو به جوانی و  
 ده وله مەندی دا هاو سه رگری کرد، قسه کانی یه که مین شه وی  
 صوه یب له بیرناکه م.

له نا کاو مسته فا چاوه کانی پر بوون و لیوه کانی ده له رزین.  
 صوه یب وتبوی:

- نه ی حيفا... ده زانیت له به رامبه ر نه م نیعه تانه دا، من ده بیت  
 سوپاسگوزار بم و تۆش ئارامگر بیت، ده ته ویت نه مشه و به په رستش  
 به سه ر به رین.. وه ک پیغه مبه رمان ﷺ فرمو یه تی: " له به هه شتدا  
 کۆشک و ساباتی که هیه، له وی به ته نها سوپاسگوزارو ئارامگره کان  
 داده نیشن"، مسته فا له ناو هه نسکی گریاندا نه مانه ی دوو یاره  
 ده کرده وه.

- هه رواشیان کردبوو... به ته پر کردنی به رماله که یان به فرمیسه که کانی  
 چاویان، دله کانیشیان به زیکر پۆشن کردبو وه، جو بیره ئیل (علیه

السلام) ئەوھى كە پەيدا بوو، بۇ ھەزرىتى ﷺ گىياپوھو، ھەروھە  
مژدەى بەھەشتى لە خواى مەزنىوھ بۆيان ھىئا بوو.

صوھەيب كە ئەمەى بىست بوو، يەكسەر چوو بووھ سوجدەوھو  
پاراپوھوھ لەخوا:

- پەروەردگارم ...تۆ كە لە من خۆش بویت، كەوايە بەر لەوھى  
تېكەلى گوناھ بېمەوھ گيانم لى بىستەوھ. ئىمانى ناو پۆھى ئەوھندە  
جۆشى خوار دېوو، كە مەولای گەورە ئەم داوايەى قبول فەرموو بوو،  
ھەر لە ناو سوجدە دا گيانى كېشا بوو.

ھەزرىتى ﷺ ھەوالى پەر پەندى ئەم چىرۆكەى كە چۆتە ناو مېژوھوھ،  
لەدواى ئەوھ ئاشكرا كر دېوو، لەوكتە دا ھىفا خاتونىش پۆھى  
بەھەق سپارد بوو، مستەفاش كە فرمىسك وەكو باران لە چاوەكانى  
دەبارى، زياتر بەرگەى نەگرت چووھ سوجدەوھ، ئەوھندەى توانى  
پاراپاھوھ:

- ئەى پەروەردگارم ! منىش بكە بەصوھەيب.

چاوە سووربوھوھكانى بەگريان، بەرەولای من وەرگىئا:  
بېگومان تۆ نايىتە ھىفا و منىش نابمە صوھەيب، بەلام ھىچ  
نەبىت دەبىت لەسەر پېگەى ئەوان ئاواتى ئەو پۆشىستە  
شەرھەمەندانە يە بخوازين.

## دواییڼ هه ناسه له سوچدهدا :

نیمه ش هر واما نکړد.. هر دوکمان تا به یانی نویژی شکور  
سوپاسگوزاریمان خویند. ته سپیحاتمان کړد. دواتریش پوښتینه  
مزگوتی پیغه مبر و له ناو نه و ه واه و معنویه ی نه ویدا له نویژی  
به یانیدا پوچوین.

له دوی نویزه که مان، په له ی نه و هم بوو بگه پینه وه شوینه که ی  
خومان و قسه ی چند سال که هه مبرو بۆ مسته فای بگم، به لام نه و  
به جوریک هر نه ده هات له گه لم.

نزیك بووینه وه له نیوه پو، مسته فا که له باسی عه شق و  
خوښه ویستی دنیا دا صوه یی به نمونه وه رگرتبوو زانیم که له  
حنوری پیغه مبردا ﷺ به پښتنی فرمیسکی سوپاسگوزاریه وه پوچی  
سپاردوه.

نه م کاره ساته گه ردوونی به سه رمدا پوخواند، گیان و پوحمی  
له یه ک جیا کړده وه وه کو خه نجریک له دلم درا، په له قازو ته قه لای  
نازه لیک له کاتی سه ربړیندا، نازاری جیا بوونه وه ی پوچی چونه،  
جیا بوونه وه ی منیش له و نه وینه هه میشه یی م به و جورده بوو.

بۆ نه وه ی منیش مه حروم نه بم له و که شه معنویه ی که مسته فا  
تیايدا تویا وه و دواییڼ هه ناسه ی به خشس، له حه زره تمان ﷺ  
ده پاپامه وه ببیته شه فاعه تکارم، ده ستم له ده رگانه ی په روه ردگارم

بەرزكردەو، چەندىن كاتژمىر سەرم لە سوچدە ھەلنەگرت. لەخوا پارامەو ھەو ھەش بكا ھە نىسبى من... لە كۆتاييدا لە ھۆش چووم و بورامەو.... ئاھ خۆزگە ھەلنە سامايەتەو... ئەو نىمانە لە كۆتيە لەمندا! كۆتا ھەناسە لە سوچدەدا ھەروا ئاسانە؟!

بەر له‌وه‌ی مسته‌فا ده‌ستی به‌رده‌ستم بکه‌وێ، وه‌کو صوه‌یاب  
پۆیشت به‌رو مه‌نزلی هه‌میشه‌یی، به‌لام به‌داخوه نه‌بوومه حیفای  
شایسته به‌و، ته‌نها دلته‌وایی من نه‌وه بوو که بووبووم به‌ ماره‌کراوو  
هاوسه‌ری به‌نده‌یه‌کی زۆر خۆشه‌ویستی خوای مه‌زیم، نه‌و نه‌گر  
خۆیشی بپوات، ناو و نه‌وینی له‌لای من ده‌مینێته‌وه، که‌سایه‌تی نه‌و  
ده‌بووه گه‌وره‌ترین شه‌ره‌فی من له‌ژياندا، ئیتر به‌دریژایی ته‌مه‌ن  
به‌خه‌یالی گه‌یشتنه‌وه به‌و له‌ئاخیره‌تا ده‌ژيام، پۆزه‌کانم یان له‌سه‌ر  
مه‌زاری مسته‌فا یاخود له‌ مزگه‌وته‌که‌ی حه‌زده‌دا عليه السلام به‌سه‌ر ده‌برد.

به لām ئه و په يامه ی له مسته فاره هات، هه موو شتيکی سه ره و ژوور کرد.

ئه و پژه ديسان چوومه وه حزووری حه زره ت ﷺ به هه موو بوونمه وه ده پارامه وه داوای شه فاعه تم ده کرد:

خۆشه ويستی خۆشه ويسته كان ﷺ.. په كێك له ئومه ته كه ی خۆت كه زۆری خۆشويستیت به ره و لای تۆ به پێكرا، خۆت شه فاعه تی بۆ بکه تا له سایه ی په حمه تی په روهر دگاردا به مینیته وه، من ئه وم زۆر خۆشويست، تۆش ئه وت خۆشبوویت، ئه و شه وه ديسان تا به يانی له مزگه وتی پێغه مبه ر و له حزووری حه زره تدا ﷺ بۆ دوعا و پارانه وه كانم مامه وه، له نزیکي به يانیدا هه ر له سه ر به رماله كه م خه وه نوچه كه يه ك برديميه وه.

خودایه، ئه وه ی له خه ونمدا ده مبینی دووباره باخچه يه ك بوو له به هه شت، مسته فاو دایکی له سه راو ساباته كه ياندا دانیشتبوون. مسته فا پێی وتم:

- خه م مه خۆ.. ژيانی دنیا زۆر كورته.. تۆ ته سلیمی خوا ببه و بۆ ئه و بژی، بېرت نه چیت ئه وه ی پشت به و ببه ستیت ده يباته وه، ئه وه ی سه رپێچی بكات دۆرانديويه تی...

خوا ی گه ورم، له به ر ئه وه ی ته مه نم كه می مابوو، پێگه ی به هاوسه رگيريمان نه دا و، بێ ئه وه ی چێژوو كه يفی دنيايم پێ بچێژیت منی برده وه لای خۆی و شياوی چێژه به هه شتيه كانی كردم،

بۆ چه شتنى له زهتى پاسته قينهى هاوسه رگيرى، من ليره چاوه پريت  
 ده كه م، له بىرت نه چيت كه ئه و كه سانهى له دنيا دا ته مه نيان بۆ خوا  
 سه رف ده كه ن و نا په رژينه سه ر پۆره سمى ئا هه نكى هاوسه رگيريان.  
 پيغه مبه رى خوا ﷻ خۆى له به هه شت ئه و ئا هه نكيان بۆ ساز ده كات،  
 ئه و ليره خه لات و دياريمان پيشكه ش ده كات. هه موو ئه هلى ئيمان و  
 قورئان ده به نه ميوانى بۆ نه كه مان، بۆ به ده ست هينانى ئه م نيعمه ته  
 نه بپاوه يه هه زار جاريش به مرين هيشتا كه مه، له جيتى هاوسه رگيره كى  
 فانى، هاوسه رگيره كى باقى چاوه پريمان ده كات...

تۆ بگه پۆوه نيشتمان و له وى به رده وامى به خزمه ته كانت بده،  
 ئه وى دلى جيهانى ئيسلاميه ئه و پۆژه ي ئه و دله پزگارى ده بيت،  
 دنياى ئيسلامى هه لده ستيتته وه سه ر پى، ئه گه ر ئه و دله تووشى  
 نه خوشيه ك ببيت، دنياى ئيسلامى لاواز ده بيت، خزمه تى پاسته قينه  
 له و پيه ليره دلت به ته نها له به ر خۆت لنده دات، بگه پۆره وه ئه وى و  
 ته مه نت له پيناو سه لامه تى ئيمانى هه زاران گه نج سه رف بكه. ئه وى  
 سه نگرى پاراستنى ئيمان، ئه م كاره ش له تۆ ديت....  
 له ده رگاى گۆپدا چاوه پوانيت ده كه م...



## ئىتر نەخشە رېڭام دىارى گرابوو:

بەنيازى بەدەست ھىنانى پەزامەندى ئىلامى، دەبوو شەو پۆز لە  
رېڭەى خزمەتى ئەم قورئان و ئىمانەدا بژىم.. بۆ ئەوھى شىاوى  
سەرەتا پەرەردىگارم پاشان مستەفا بىم قورئان و سوننەتم كىرەبوو  
پابەر و بەرنامەى ژيانم.

ئەم مستەفايەى كە لەگيانى خۆم خۆشترم دەويست، سپاردم بە  
خۆشەويستىر زات و بۆ گەپانەوھم بەرەو ولات ئامادەكارىم كرد،  
دوايىن جار كە چوومە سەر مەزارەكە لە چ ھەسرەتلىكدا ژيام تا مردن  
لەبىرم ناچىتەوھ... لەوى بۆ جارىكى ترو بۆ دوايىن جار بەپارەنەوھ  
پازى دل ھەلپشتن دەرمانى پۆھم كرد بۆ جارىكى تر لەسەر  
مەزارەكەى فرمىسكم پشت و لەخوا داوام كرد بەزوتىر كات بەوم  
بگەيەنیتەوھ.

كاتىك بىرم لەوھ دەكردەوھ بەئاسوودەيىوھ بەرەو ولات  
بگەپتەوھ دەست بگەم بەخزمەتەكانم، بەرلەوھى سوارى  
فرۆكەكەبىم، ئەو ھەوالەى پىم گەيشت دووبارە پووخاندمىوھ.

دايكم كە لە شارىكى ئىتالىا دور لەچارەكان لەلايەن چەند  
دۆستىكەوھ دەپارىزرا، دەستى ناپاكەكانى پى گەيشتوھو بۆتە  
قورىانى ھەلەكانى باوكم.

ئەھ دايكە...!

من چاوه پوانی ئەم هه‌واله‌م نه‌ده‌کرد... له‌به‌ر ئه‌وه‌ی زیانت پێ  
نه‌گات تۆم ناردە ئه‌و جێگه‌یه‌ که به‌باوه‌ پێکراوم ده‌زانی به‌لام وا  
نه‌بوو...

ئەو خۆی‌ن مزانە‌ی له‌مرۆڤایه‌تیدا پشکێکیان نه‌بۆته‌ نسیب، بۆ  
ئەوه‌ی هه‌رپه‌شه‌یه‌ک به‌من بگه‌یه‌نن، سه‌ره‌تا بێ‌ په‌جمانه‌ ده‌ستیان  
که‌یاندۆته‌ تۆ...

به‌م هه‌واله‌ چه‌نده‌ خه‌فه‌تم خوارد. چه‌ند گریام و نا‌ره‌حه‌ت بووم..  
تا‌که ئومێدو تا‌که ها‌وپازو ها‌وپێشم له‌دنیا‌دا ما‌لئا‌وایی لێ‌کردم.  
له‌ده‌ستدانی مس‌ته‌فاو دای‌کم هه‌موو هی‌ز و توانایه‌کی لێ‌  
سه‌ندبوومه‌وه وه‌کو جه‌نازه‌یه‌کی زیندووم لێ‌هاتبوو.

له‌دوای ئه‌و کوشتنه‌ دپ‌ندانه‌یه‌ی دای‌کم، ده‌مزان‌ی که‌ نۆره‌ی من  
هاتوه‌... ئه‌ مرۆڤ کوژه‌ چا‌وبرسیانه‌ دای‌کیان له‌ ئی‌تالیا دۆزی‌بویه‌وه  
له‌په‌نايه‌ک‌داو دوور له‌چا‌وی خه‌لکی کوشتبوویان، ده‌مزان‌ی بۆ  
که‌یاندنی منیش به‌هه‌مان سه‌ره‌نجامی دای‌کم، هه‌رگیز ده‌ست  
هه‌لناگرن، هه‌ر به‌ دابه‌زینم له‌ فێ‌ۆکه‌که‌ په‌یوه‌ندیم به‌ دۆسته  
باوه‌ پێکراوه‌ کانمه‌وه کرد، له‌به‌رامبه‌ر ئه‌و زانیاریانه‌ی ده‌ستم  
که‌وتبوون، پۆ‌زانێکی سه‌خت و بێ‌ئامان چا‌وه‌پێم بوون له‌ ژیا‌ندا،  
چون‌که که‌سانێکی زۆر به‌قیافه‌و پو‌خساری جو‌راو جو‌ره‌وه بۆ  
دۆزینه‌وه‌ی من، جێگه‌ نه‌ما‌بوو سه‌ری لێ‌ نه‌ده‌ن و، نا‌وینشان نه‌ما‌بوو  
بۆی نه‌چن... ئی‌تر ده‌مزان‌ی هه‌ر کاتێک بێ‌ت و به‌هه‌ر فێ‌لێک بێ‌ت.

له پیتاوتۆله سه ندنه وه دا كه سانیکی چه كدار داده بارنه سه رم.  
 به كورتیه كه ی بۆ پووبه پووبونه وه ی بۆنه یه کی خویناوی هه موو شتیك  
 ئاماده بوو، ئه م بارودۆخه هه ستیاره ته واو ئاپه حه تی كرد بووم و له و  
 كاته دا كه بیرم ده كرده وه چی بكه م و بچه كوئ! له و ئۆتیله ی  
 تیایدا ده مامه وه ته له فونم بۆ هاوڕێیه كم كرد، به لām ئه وه ی له وه وه  
 بیستم، به جارێك په نگی هه موو شتیکی گۆپی.

فریشته و دایکی زۆر ئاپه حه تی من بوون و هه ر به گه پانه وه م  
 داوای سه ردانی كردنی منیان كردوه، ئه و دایك و كچه كه وانه ی  
 ژیا نیان به من دا، له و كاته ی له سه خترین، باری ژیا نندا بووم  
 په یامه كانیان منی پاراست و هیژی پسی به خشی م، وادیسان  
 په روه ردگارم وه كو گه و ده ترین پارێزه ر به ره و لای ئه وان په وانه م  
 ده كات.

له و خانووه تازه یه دا كه بۆمان پێكخست بوون كاتیك به دیداری  
 ئه و دوو مۆڤه پۆخ پاكه شادبوومه وه، وه ك بلتی له خۆشحاڵیدا هه موو  
 شتیكم بیرجووه وه، به بینینی ئه وان هه موو ئه ندیشه و ئازاری ده روونم  
 سپایه وه و چوومه دنیای پر له ئاسووده یی ئه وانه وه.

به دۆستایه تی و هه سه ره تیکی گه رمه وه، وه كو دایکیکی میهره بان  
 ئه و خانمه لاوازه كه له سه ر جینگه كه ی پالکه و تپوو له باوه شی گرتم و  
 بۆنی پێوه ده كردم:

- به قوربانټ بې به خیر هاتیت....چهنده له خه می تودا بووین، نهی  
نهو پاکیزه یی وناسکيهی له فریشته دا هه بوو! خودایه نهو  
له که سیکی تر دا ده بینریت؟!

نه م دوو مرؤفه هیچ له بیرى دهرده دنیا ییه کاندانین، وه کو مرؤفه  
خه یا لایه کان له هه ست به رزی و ئیمانی نه مانه پاما بووم.. له ناو  
نه مانه دا بې هیچ که س ناتوانیت بعدوزیته وهو دهستی پیم بگات.  
دایکی فریشته وتی:

- خوشکه که م مه ترسه.. به بى وستی خوی گه وره هیچ که س  
زیانت پی ناگه یه نیت، به لام نهو کاتهی په روه ردگارم وستی گیان  
کیشانی که سیکی هه بوو، هه موو مرؤفایه تی پیکه وه هه ول بدنه،  
ناتوان نهو سه ره نجامه ت بگوپن، ناخی ده خوینده وه، وه ک بلتی  
هه نگاو هه نگاو به سه ر هاته کانم ده زانیت..

- نیر لیره پاریزراویت... کوشتنی ئیمه، ده بیته خوکوژی خویان  
چونکه په روه ردگار به نده بى که س و بى پاریزره کانی بى که س  
به جى ناهیت، به لکو به تایبه ت خوی پاریزگاریان ده کات.  
که میک چاوه کانی گپراو دواتر پوانینه کانی هیئایه وه سه ر من و  
له نا کاو دهستی کرده گریان..

- خوشکه که م، ده زانیت زور ئیره ییم به تو برد.

- استغفر الله... من کیم که ئیره ییم پی به رن؟ من ته نها به نده یه کی  
گونا هبارم، هر نه وه نده.

- بۆ مسته‌فای برایشمان زۆر گریام، زۆر ناپه‌حات بووم، منیش دووعام ده‌کرد خواجه منیش له‌سوجه‌دا بگه‌ڕێنه‌وه‌ له‌ی خۆت به‌لام من له‌کۆی و نه‌و ئیمانه‌ له‌کۆی؟

سه‌ره‌له‌نوێ برینه‌کانم کولانه‌وه‌، سه‌ره‌له‌نوێ ئاگری هه‌سته‌کانم بلیسه‌یان سه‌نده‌وه‌، نه‌و هه‌ر به‌رده‌وام بوو له‌قسه‌کانی:

- نه‌و به‌سه‌رهاته‌ی دایکیشته‌ زۆر کاری تێکردم...

به‌سه‌رسوپمانه‌وه‌ چاوم له‌چاوه‌کانی پوانی و به‌و مانابه‌ی په‌رۆشی نه‌وهم بزانم نه‌و چۆن ئاگاداری نه‌و بارودۆخه‌ی من و دایکم بووه‌!

چونکه‌ باسی کوشتنه‌که‌ی دایکم هه‌شتا به‌ نه‌هینی ماوه‌وه‌، زانیاریه‌کی ته‌واوی باوه‌پێکراوم له‌ پووداوه‌که‌ پێنه‌گه‌یشته‌بوو.

- دایکت له‌دوای مردنی باوکه‌ته‌وه‌، باوه‌پێکی هه‌ینا بوو که‌ نه‌گه‌ر نه‌و ئیمانه‌ی دابه‌ش بکرایه‌، به‌شی سه‌دانی وه‌کو منی ده‌کرد. نه‌وه‌نده‌ به‌م قسانه‌ی په‌رۆشی کرد بووم...! ئاخه‌ نه‌و هه‌موو نه‌وانه‌ی چۆن ده‌زانی؟! نه‌و هه‌ر به‌رده‌وام بوو...

- نه‌ی نرخێ نه‌و دوایین ساتانه‌ی...!

نێتر من به‌بێ نه‌وه‌ی هه‌یج په‌رسیاریک بکه‌م خۆم ڤاگرت، گویم بۆ نه‌و باسانه‌ ڤاگرت که‌ نه‌و ئاگاداریان بوو.

- نه‌ویش وه‌کو مسته‌فا، دوا هه‌ناسه‌ی له‌ سوجه‌دا به‌خشیه‌وه‌. پیاو کوژه‌کان له‌ سوجه‌دا ده‌ستیان گه‌یاندوه‌ته‌ نه‌و و گیانی

سپاردوو، ئەو فېشەكەى داویانه لە لاشەى، پلەى ئەوى لە بەهەشتدا بەرز کردووەتەو.

پەرورەدگارم! ئەو بەندە زۆر خۆشەویستەى تۆ، چى دەوت؟ دلى ئەو مرقفه نازیزە چەندە كراوە بوو، ئەو كە سالانیکە لە لیواری مەرگدا ماوەتەو و جگە لە ناوی خوا شتیكى تر نازانیت، بەلام وەك بلیى هەموو پووداوو پیشهاتهكان لە شاشەى دەروونەو وەكو فیلم تەماشای دەكات.

لە مەدینهش لە ناو مزگوتەكەى پیغەمبەردا ﷺ چەندین جار خۆییم بینی بوو، بەلام لەبەر ئەوەى دلتیا بووم كە سیکە ناتوانیت هەستیتە سەر پى، دەموت لیترە چى دەكات! بۆیە وای بۆ چووم كە هاوشتیو هیهكى ئەو و گرنگیم پى نەدا.

ئێستا لە هەموو شتێك باشتر تێدەگەیشتم، ئەم مرقفه لاشەى لە سەر جینگەكەى كەوتوو، بەلام دل و پۆحى لە ناو قوولترین نەتینیەكانى گەردووندا دەسوپیتهو، لە ئیكرام و ئیحسانى زۆر تاییبەتى پەرورەدگارا ئامادەبوو.

چەندین جار لەخودا پارامەو كە لەجیاتى ئەوەى تەمەنم بەتەندروستییهكى باش و دەولەمەندى و خەیاڵى بلأویەو بەسەریەرم، لەتەنیشتم ئەم خانمەو لەگەڵ ئەم دوو مرقفەدا كە جگە لەخوا كە سیکى تریان نییه، منیش بژیا مایە...

نئیستا له ژیر چاودیری مه عنوی ئه م دوو مرۆفه فریشته ئاسایه دا  
پۆزه کانی ژیانم ده گوزهرینم، میشکیشم بهردهوام له لای مستهفا  
وته کانیه تی که وهکو ئامۆزگاری بۆم به جی ماون...

- تۆ له جی خۆت به ئاسووده یی بخهوه... بیری بیت، که من  
بهردهوام ده بم له شه کاندنه وهی ئالاکهت، ته نانه ته وه نده  
هه وه له کام ده خه مه گه پ، تا ده ست بۆ ئه و خزمه تانه ش ده به م که تۆ  
ده تو یست ته نجامیان ده یته... ئاسووده به و چاوه پیم که... له واده ی  
داها تو ماندا له گه ل قوتابی به ده روون پا که کام به رنامه پێژیه کی چرو  
پرمان هه یه، له هه موو نوێژیکدا دوعا بۆ به رده وامی ئه م کارانه م  
ده که م تا له ژياندا ده بم... نه گه ر له سه ر سکا لاو شکاته کانی شم پرسیار  
ده که ن، منیش ده لیم ته وانه ی که ده یانه ویت ئه م مه مله که ته  
بشیوین و بیری گه نه کان وه کو دنیای تاریک و پیسی خویان تیک  
بدهن، ته واده دانه دانه سزای کاره کانیان وه رده گن، نه گه ر له م دنیاش  
پزگاریان بیت، ئاخیره ت چاوه پێیانه....

منیش له هه ر ساتیکدا چاوه پتی میوانه پێ پازه که م که ده رگام  
به کاته وه.

وه ره... چی ده بیت وه ره و من بگه یه نه سه ره تا به خه زه ت...  
پاشان به مسته فا...

وه ره و ته وه نده له چاوه پوانیدا مه مه یله وه..

تۆ بیری ته وان ده که م، تۆریش....

## پښت

پېشه‌کی ..... ۵

به‌شی يه‌که‌م

هه‌موو شتېک له‌تاگړيکه‌وه ده‌ستی پي‌کرد ..... ۷

به‌شی دووهم

له‌ناو پووداوه پر نه‌ينيه‌کاندا ون بوو بووم ..... ۵۹

به‌شی سي‌يه‌م

نه‌و فرېشته‌يه‌ی چاوه‌پښم ده‌کرد سه‌رسامی کردم ..... ۱۳۷

به‌شی چواره‌م

تاقي‌کردنه‌وه‌ی ژيانم له‌پاستيدا ئېستا ده‌ستی پي‌

ده‌کرد ..... ۱۵۹

به‌شی پېنجه‌م

خودايه ژيانتي‌کی له‌م جوړه! نه‌مه گيان به‌رگه‌ی

ده‌گړيت! ..... ۱۸۱

پښت ..... ۲۰۶





# SECEDEDE SON NEFES

HALİT ERTUĞRUL

بهریز ماموستا خالید ئیرتوغرول

من له کهشیکی دور له بنه ما ئایینیەکان گوره بووم..

له پێشانگایه کی کتێبدا، په رتوکتان به ناوی (دواين هه ناسه له سوجدەدا)

سهرنجی راکیشام، له دلی خویدا وتم "باسه یزکی بکه م" بۆنه وهی بزانه چی

له خوگرتهوه، گرته به ده ستمه وه، به لام ئیدی نه متوانی دهست به رداری بيم..

عه شقیکی پاک و بیگهرد..

حه سره تیکی نه فسانه یی..

ته مه نیکی له سوجدەدا دواهاتوو..

به سه رسامیه وه وتم: "شتی وانابیت"

ئهو شه وه: له نیوان لاپه ره کاندا و له ناو لافاوی هه ستمدا نوقم بووم،

نه مده توانی پی له فرمیسکه کانم بگرم.

ئهو شه وه: له گه ل حه قیقه تی بووندا پوو به پوو بوومه وه، به ندایه تی خووم

بیرهاته وه.

ئهو شه وه: هه ستم به و ئاسوده یی له باس نه هاتوه ی سوجدە کرد.

ئهو شه وه: به په ره ردگارم گه شتم. چونکه ئهو شه وه به بیرتان هینامه وه کیم..

له گه ل ریزو سوپاسی بپایانم

خوینه ریکی به ههستی کتێبه کانتان

ISBN 0-0100-0000-3



9 780010 000009

نرخى (٣٥٠٠) دیناره

ناوه نێك راکراند نێك لارا

ARA Media Center  
ara.m@hotmail.com

